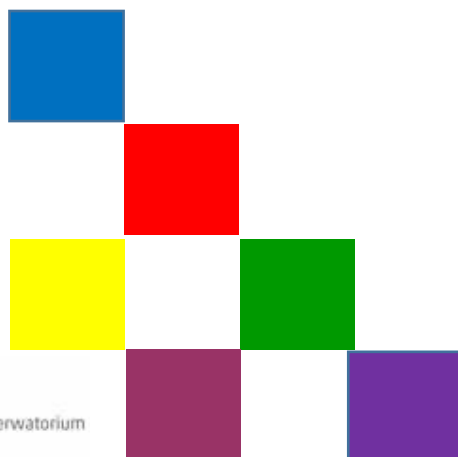

**POTRZEBY JEDNOSTEK SAMORZĄDU GMINNEGO
W ZAKRESIE ZWIĘKSZENIA DOSTĘPNOŚCI MIEJSC
WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO
W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM**

Autorzy:

Edyta Dąbrowska

Anna Kamińska

Maciej Muczyński

ISBN: 978-83-949527-6-1

Białystok 2017

zdjęcie na okładce: www.pixabay.com

Publikacja elektroniczna

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
Departament Rozwoju Regionalnego
Referat Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego
15-874 Białystok, ul. Poleska 89

tel. +48 85 66 54 480

tel. +48 85 66 54 904

fax: +48 85 66 54 651

rot@wrotapodlasia.pl

www.rot.wrotapodlasia.pl

www.rpo.wrotapodlasia.pl

*Badanie współfinansowane ze środków Pomocy Technicznej
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020*

Spis treści

Wstęp	4
1. Założenia badawcze.....	5
2. Kontekst prawny analizy	7
3. Metodyka analizy.....	9
4. Potencjał i prognozy demograficzne oraz uwarunkowania społeczno-ekonomiczne regionu ..	12
5. Stopień upowszechnienia wychowania przedszkolnego	22
6. Zróżnicowanie przestrzenne w dostępie do wychowania przedszkolnego	30
7. Popyt na miejsca w ośrodkach wychowania przedszkolnego.....	40
8. Podsumowanie	78
Literatura.....	89
Spis tabel	90
Spis rysunków	91
Aneks tabelaryczny	92

Wstęp

Analiza została opracowana na potrzeby wsparcia procedur konkursowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (RPOWP 2014-2020, Program).

Sam Program przewiduje szeroki zakres wsparcia komplementarnego, ukierunkowanego na zwiększenie dostępności do różnych form wychowania przedszkolnego, które ma się przyczynić do zwiększenia odsetka dzieci w wieku 3-4 lata w edukacji przedszkolnej w regionie. Zgodnie z założeniami RPOWP 2014-2020, zwiększenie stopnia upowszechnienia edukacji przedszkolnej przyniesie korzyści zarówno w postaci wyrównania szans edukacyjnych w szczególności dzieci pochodzących z obszarów wiejskich, jak i będzie posiadało wpływ na aktywność zawodową rodzica/opiekuna sprawującego opiekę nad dziećmi w wieku 3-4 lata. Dynamiczne zmiany w obszarze stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci w wieku 3-4 i 3-6 lat, zachodzące w okresie od 2007 do 2016 roku, wpłynęły na znaczącą poprawę wartości przedmiotowych wskaźników, między innymi dzięki wsparciu z Funduszy Europejskich. W skali kraju, w 2016 roku wskaźnik upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci w wieku 3-4 lat wyniósł 76,1% i był o ponad 34 pkt. proc. wyższy od stanu w 2007 r. oraz o ponad 16 pkt. proc. przedmiotowy wskaźnik był również wyższy od stanu obserwowanego w 2012 roku, będącego w dużej mierze podstawą dla programowania wsparcia Polityki Spójności na lata 2014-2020. W województwie podlaskim w 2016 roku wartość analogicznego wskaźnika wynosiła 73,5%. Była ona o wyższa o 38 pkt. proc. w stosunku do wartości obserwowanej w województwie w 2007 roku, oraz o ponad 16 pkt. proc. wyższa od wartości charakteryzującej 2012 rok. Pomimo korzystnych tendencji wzrostowych, w 2016 roku region w dalszym ciągu charakteryzowały wartości niższe niż średnia dla kraju. Na poziomie poszczególnych gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, wartości odsetka dzieci w wieku 3-4 lata objętych wychowaniem przedszkolnym kształtowały się na bardzo zróżnicowanym poziomie. Aż 57 gmin wiejskich i miejsko-wiejskich posiadało w 2016 r. wskaźnik upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród 3-4 latków niższy od 50%. Wśród wielu gmin, w kolejnych latach, obserwowano także niską dynamikę zmian (wzrostu wartości wskaźnika). W części jednostek, wprost przeciwnie, wysoki w stosunku do innych gmin stan wyjściowy, ulegał w kolejnych latach dalszemu wzrostowi. Wzrost ten jednocześnie odbywał się w sposób bardzo dynamiczny.

Analiza określa różnice terytorialne na poziomie poszczególnych gmin i ukierunkowuje się na identyfikację dalszych potrzeb w zakresie poszerzania dostępu do miejsc wychowania przedszkolnego. Kontekstem dla przedmiotowej analizy jest stan prawny uwzględniający reformę edukacji, zarówno w obszarze wychowania przedszkolnego (możliwość objęcia wychowaniem przedszkolnym wszystkich 3 latków, których rodzice wyrażą chęć skierowania dziecka do ośrodka wychowania przedszkolnego), jak i w obszarze kształcenia ogólnego (likwidacja gimnazjów oraz wprowadzenie ośmioletniej szkoły podstawowej).

1. Założenia badawcze

Podstawą działań zaplanowanych w RPOWP 2014-2020 (Program) były analizy wskazujące na niedostateczne objęcie dzieci edukacją przedszkolną. „W 2012 r. województwo podlaskie w stosunku do innych województw znalazło się na 9 miejscu pod względem odsetka dzieci w wieku 3-4 lata objętych edukacją przedszkolną (podlaskie 56,7%, kraj 59,2%). Dodatkowo wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej w regionie był zdecydowanie niższy na obszarach wiejskich i wynosił jedynie 30,8%. Zauważalne były przy tym dysproporcje w jakości edukacji przedszkolnej, w szczególności pomiędzy przedszkolami na terenach wiejskich w stosunku do obszarów miejskich. Z uwagi na ograniczenia budżetowe nie wszystkie gminy w ramach organizowanej edukacji przedszkolnej były w stanie zapewnić zajęcia wykraczające poza podstawę programową, podczas gdy polityka oświatowa nakładała na nie obowiązek tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju dostosowanego do indywidualnych potrzeb dziecka”.¹

Program w ramach działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) przewiduje koncentrację wsparcia na przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego, zwiększenie jakości edukacji przedszkolnej oraz łagodzenie dysproporcji na poziomie jakości obserwowanej pomiędzy obszarami miejskimi a wiejskimi. Aktywność ukierunkowano na:

- ❖ budowanie bogatej, dodatkowej oferty edukacyjnej, wykraczającej poza podstawę programową oraz będącej odpowiedzią na zdiagnozowane specjalne potrzeby dzieci,
- ❖ adekwatność wsparcia do potrzeb wszechstronnego rozwoju dziecka,
- ❖ niwelowanie występujących u dzieci dysfunkcji i deficytów,
- ❖ przeciwdziałanie rozwarstwieniu społecznemu w edukacji przedszkolnej.

Działania dedykowane przedmiotowemu wsparciu:

- ❖ Działanie 3.1 Kształcenie i edukacja:
 - Poddziałanie 3.1.1 RPOWP Zapewnienie równego dostępu do edukacji przedszkolnej finansowane ze środków EFS;
 - Poddziałanie 3.1.3 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w ramach BOF finansowane ze środków EFS.

Beneficjentami powyższego wsparcia, z założenia mogą być wszystkie podmioty prowadzące lub planujące założyć przedszkola i inne placówki wychowania przedszkolnego, celem stworzenia dodatkowych miejsc przedszkolnych lub zakładające podniesienie jakości i atrakcyjności oferty w ramach prowadzonych placówek. Bezpośrednimi odbiorcami interwencji mają być dzieci uczęszczające do placówek wychowania przedszkolnego oraz ich rodzice.

W ramach działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Program przewiduje wsparcie ukierunkowane na inwestycje w infrastrukturę wychowania przedszkolnego mające na celu polepszenie dostępu do edukacji przedszkolnej w województwie podlaskim, w szczególności na obszarach wiejskich. Aktywność ukierunkowano na:

¹ Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020 (RPOWP), CCI 2014PL16M2OP010, zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 12 lutego 2015 r., przyjęty przez Zarządu Województwa Podlaskiego Uchwałą nr 29/249/2015 z dnia 17 marca 2015 r.

- ❖ tworzenie nowych miejsc w ramach edukacji przedszkolnej,
- ❖ dostosowanie infrastruktury do potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym i przygotowanie zaplecza socjalno-bytowego dla dzieci i nauczycieli, w szczególności w przypadku konieczności dostosowania obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Działania dedykowane przedmiotowemu wsparciu:

- ❖ Działanie 8.2 Uzupełnienie deficytów w zakresie infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej:
 - Poddziałanie 8.2.1 RPOWP Infrastruktura przedszkolna, kształcenia zawodowego i ustawicznego, finansowane ze środków EFRR;
 - Poddziałanie 8.2.2 RPOWP Infrastruktura edukacyjna na obszarze Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego finansowane ze środków EFRR.

Beneficjentami wsparcia w ramach EFRR mogą być wszystkie podmioty prowadzące przedszkola, oddziały przedszkolne i inne formy wychowania przedszkolnego. Bezpośrednimi odbiorcami interwencji są dzieci w wieku przedszkolnym, rodzice oraz opiekunowie, nauczyciele zatrudnieni w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w tym w przedszkolach specjalnych i integracyjnych.

Mając na celu szersze upowszechnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, Program skoncentrował uwagę na obszarach, gdzie ta dostępność jest niewystarczająca. Za priorytetowe uznano tworzenie miejsc w ramach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich, charakteryzujących się najniższym stopniem upowszechnienia. Wsparcie przewidziano również w większych aglomeracjach miejskich, diagnozując potrzebę rozwijania dostępności edukacji przedszkolnej z powodu ograniczenia liczby miejsc w istniejących placówkach.

Opracowanie wychodzi naprzeciw założeniom Programu, i ma na celu identyfikację miejsc największych potrzeb w zakresie wspierania rozwoju edukacji przedszkolnej.

Cel główny: diagnoza zróżnicowań przestrzennych w zakresie dostępności miejsc wychowania przedszkolnego oraz popytu na miejsca w ośrodkach wychowania przedszkolnego

Diagnoza stanowi również odpowiedź na wymóg określony w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 - 2020*, który wskazuje, że przedsięwzięcia realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) koncentrują się na obszarach w przypadku, których istnieją deficyty w zakresie dostępności miejsc wychowania przedszkolnego. IZ RPO definiuje obszary wsparcia w oparciu o analizę przeprowadzoną na podstawie m. in.:

- ❖ stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego,
- ❖ zróżnicowań przestrzennych w dostępie do wychowania przedszkolnego,
- ❖ popytu na miejsca w ośrodkach wychowania przedszkolnego (OWP),

- ❖ potencjału i prognoz demograficznych, uwarunkowań ekonomiczno-społecznych.²

2. Kontekst prawny analizy

Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat. Wychowanie przedszkolne jest realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego³.

Ustawa *Prawo oświatowe* (Ustawa)⁴ nie precyzuje powszechnego obowiązku przedszkolnego, z wyjątkiem **obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego** dzieci sześciolletnich (tzw. zerówka)⁵. Obowiązek ten może być realizowany również w oddziale zorganizowanym w szkole podstawowej. Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, o którym mowa w art. 31 ust. 4 Ustawy, jest obowiązkiem administracyjnoprawnym o charakterze zbliżonym do obowiązku szkolnego. Wydaje się, więc zasadne odpowiednie stosowanie - w zakresie nieuregulowanym wyraźnie w ustawie - przepisów regulujących obowiązek szkolny.

Ustawa z 2016 r., określa **prawo** - w znaczeniu **publicznoprawnego roszczenia w stosunku do gminy** - korzystania z opieki w przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, przez dzieci trzy, cztero i pięcioletnie⁶. Prawo to dzieci uzyskują z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym ukończyły 3 lata. Realizacja tego prawa polega na **żądaniu umożliwienia dziecku dostępu** do przedszkola w gminie, w której posiada ono miejsce zamieszkania. Godnym podkreślenia jest fakt, iż skoro zakładanie i prowadzenie przedszkoli publicznych jest obowiązkowym zadaniem własnym gmin, to już obecnie na tych ostatnich spoczywa obowiązek dążenia do zapewnienia rodzicom możliwości korzystania z tego rodzaju usług edukacyjnych. Obowiązujący stan prawny jest istotnym uzupełnieniem przepisów w zakresie istniejących zadań własnych gminy, nie wskazuje jednak skutecznych środków prawnych, pozwalających osobom uprawnionym wywierać wpływ na warunki, w jakich będzie możliwa realizacja owego "roszczenia" (w szczególności czy miejsce i forma realizacji będą zgodne z ich preferencjami).

Ustawa dopuszcza odroczenie rozpoczęcia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego o jeden rok szkolny. Przestanką tego odroczenia może być decyzja administracyjna na podstawie przepisów Ustawy⁷. Najczęściej dotyczy to sytuacji braku psychofizycznej gotowości dziecka do nauki szkolnej mimo osiągnięcia przez nie odpowiedniego wieku. O objęcie wychowaniem przedszkolnym dziecka powyżej 6 lat wnioskuje zainteresowani rodzice dziecka. Dyrektor przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego, w tym szkoły podstawowej, przy której funkcjonuje oddział przedszkolny, nie może przychylić się do wniosku, jeżeli o odroczeniu obowiązku szkolnego nie orzekł uprzednio decyzją administracyjną dyrektor szkoły podstawowej w obwodzie, na którym dziecko ma miejsce zamieszkania, po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.⁸

² Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020, op. cit., s. 13.

³ Art. 31 ust. 1 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*, t.j. Dz.U.2017.59.

⁴ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*, op. cit.

⁵ Art. 31 ust. 4 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*, op. cit.

⁶ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*, op. cit.

⁷ Art. 36 ust. 4 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*, op. cit.

⁸ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*, op. cit..

Ustawa przewiduje również **możliwość objęcia opieką przedszkolną dziecka 2,5 letniego**⁹. Użyte w jej przepisach wyrażenie "szczególnie uzasadnione przypadki" jest jednak wyrażeniem niedookreślonym i stwarza gminie pole do podjęcia oceny uznaniowej (choć nie absolutnie dowolnej). Do sytuacji uzasadnionych należą sytuacja życiowa rodziców, którzy potrzebują opieki nad dzieckiem ze względów zawodowych, jak i szybsze osiągnięcie gotowości przedszkolnej przez dziecko. Każdy przypadek powinien być rozstrzygany indywidualnie. Ustawa nie reguluje wyrażnie formy, w jakiej powinno nastąpić przyjęcie dziecka dwuipółletniego do przedszkola (wykładnia wskazuje na brak obowiązku wydania w tej sytuacji decyzji administracyjnej). Należy zwrócić uwagę, że przepisy ustawy, w brzmieniu nadanym przez „ustawę przedszkolną” mówią o "objęciu dziecka wychowaniem przedszkolnym", a nie o "przyjęciu do przedszkola". Skłania to do wniosku o rozszerzeniu możliwości przyjęcia dziecka do każdej z prawnie dostępnych form realizacji wychowania przedszkolnego (przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego).

Przepisy Ustawy przewidują alternatywne formy realizacji obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego - w przedszkolu, oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego (tj. w punkcie przedszkolnym lub w zespole wychowania przedszkolnego)¹⁰.

Wszystkie formy przewidziane ustawą są równouprawnione, zaś prawo wyboru pomiędzy nimi (przy uwzględnieniu realnych możliwości) przysługuje w zasadzie zainteresowanym rodzicom. Szczególne zasady spełniania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego wynikają z decyzji wydanej w związku z przedłużeniem wychowania przedszkolnego dziecka (w związku z przesunięciem jego wieku szkolnego). Warto podkreślić, iż wcześniejsze podjęcie spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego powoduje zwolnienie go z obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego.¹¹

"Zapewnienie warunków" do realizacji obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego oraz prawa do wychowania przedszkolnego dla dzieci od 3 roku życia oznacza, że na gminie, jako organie prowadzącym publiczne przedszkola i szkoły podstawowe, spoczywa obowiązek zapewnienia każdemu dziecku zamieszkałemu na jej terenie faktycznej możliwości spełnienia obowiązku lub realizacji prawa w takiej lub innej formie. Podstawowym warunkiem wykonania tego zadania jest ustalenie przez gminę na swoim terenie sieci przedszkoli i publicznych innych form wychowania przedszkolnego.¹²

Wartym podkreślenia jest możliwość, jaką daje ustawodawca w zakresie wyboru pomiędzy różnymi formami spełniania obowiązku, o którym mowa. Oznacza on równouprawnienie wszystkich możliwych form spełniania obowiązku, między którymi zainteresowani rodzice mogą dokonać - w miarę rzeczywistych możliwości - wyboru.¹³

Przepisy wprowadzają gwarancje prawne upowszechnienia wychowania przedszkolnego, poprzez zobowiązanie wójta (burmistrza, prezydenta miasta) do pisemnego wskazania rodzicom dziecka nieprzyjętego do przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego, odpowiedniego innego przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego. Oczywistym wydaje się fakt konieczności przyjęcia dziecka pisemnie skierowanego do innego przedszkola lub innej formy wychowania

⁹ Art. 31 ust. 3 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, op. cit.

¹⁰ W przypadku dziecka z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane ze względu na niepełnosprawności, kontynuacja przygotowania przedszkolnego może być prowadzona również w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym [w:] Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, op. cit.

¹¹ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, op. cit.

¹² Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, op. cit.

¹³ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, op. cit.

przedszkolnego.¹⁴ W sytuacji, gdy wójt (burmistrz, prezydent miasta) nie wywiąże się z powinności wskazania na piśmie innej placówki, wywoła to dla gminy konsekwencje w sferze prawnofinansowej: „mianowicie wysokość przyznanej dotacji przeznaczonej na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, będzie pomniejszana o kwotę stanowiącą iloczyn kwoty rocznej w roku, na który jest udzielana dotacja, i liczby dzieci, którym gmina ma obowiązek zapewnienia możliwości korzystania z wychowania przedszkolnego nieprzyjętych w danym roku szkolnym do przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego, którym wójt (burmistrz, prezydent miasta) nie wskazał miejsca korzystania z wychowania przedszkolnego, obliczonej na podstawie informacji przekazanej wojewodzie odpowiednio do dnia 15 maja lub 15 października roku szkolnego, na który została przeprowadzona rekrutacja.¹⁵ Przepis dotyczący pomniejszania dotacji został zastosowany po raz pierwszy do dotacji udzielonej na rok 2016. Pomniejszenie dotacji nie zwalnia gminy z obowiązku zapewnienia dzieciom odpowiednio warunków do spełnienia obowiązku przedszkolnego oraz warunków do realizacji prawa do korzystania z wychowania przedszkolnego.¹⁶

3. Metodyka analizy

Analiza została przeprowadzona z wykorzystaniem trzech podstawowych źródeł danych:

- ❖ Obowiązujących przepisów prawa w zakresie systemu oświaty, regionalnych dokumentów strategicznych oraz wyników dostępnych analiz regionalnych.
- ❖ Danych statystycznych pochodzących ze zbiorów statystyki publicznej.
- ❖ Danych pochodzących z badania ankietowego gmin.

Badaniem ankietowym objęto wszystkie jednostki samorządu gminnego województwa podlaskiego, łącznie **118 jednostek** (gmin miejskich, wiejskich i miejsko-wiejskich). Dane zebrano w okresie od 6 lipca 2017 r. do 13 października 2017 r.

Za pośrednictwem wskazanych jednostek, ankietę została przekazana wszystkim zidentyfikowanym podmiotom wyczerpującym definicję Ośrodka Wychowania Przedszkolnego (OWP) zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*. Wytyczne definiują **ośrodek wychowania przedszkolnego (OWP)**, w myśl art. 13 ustawy *Prawo oświatowe*, jako publiczny lub niepubliczny podmiot, w którym jest prowadzone wychowanie przedszkolne¹⁷;

Zadanie, o którym mowa w art. 13 Ustawy, jest wykonywane przez gminę poprzez zapewnienie dziecku możliwości korzystania z wychowania przedszkolnego w jednym z ośrodków wychowania przedszkolnego, tj.:

- 1) publicznym przedszkolu, oddziale przedszkolnym w publicznej szkole podstawowej lub publicznej innej formie wychowania przedszkolnego, prowadzonych przez gminę, lub

¹⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, t.j. Dz.U. 2016.1943,1954,1985,2169, z 2017.60,949,1292.

¹⁵ Ustawa z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty, op. cit.

¹⁶ Art. 14 d ust. 7 Ustawy z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty, op. cit.

¹⁷ Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020, op. cit., s. 10.

- 2) publicznym przedszkolu, oddziale przedszkolnym w publicznej szkole podstawowej lub publicznej innej formie wychowania przedszkolnego, prowadzonych przez inną osobę prawną lub osobę fizyczną, położonych na obszarze gminy, lub
- 3) niepublicznym przedszkolu, o którym mowa w art. 90 ust. 1b ustawy o systemie oświaty, oddziale przedszkolnym w niepublicznej szkole podstawowej, o którym mowa w art. 90 ust. 1ba ustawy o systemie oświaty lub niepublicznej innej formie wychowania przedszkolnego, o której mowa w art. 90 ust. 1c ustawy o systemie oświaty, położonych na obszarze gminy.

Do innych niż **przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych**, form należą:

- 1) punkty przedszkolne,
- 2) zespoły wychowania przedszkolnego.¹⁸

Właściwa interpretacja wyników przeprowadzonej analizy wymaga uwzględnienia następujących kwestii metodycznych:

- ❖ Zakres zbieranych danych uwzględnił zapisy RPOWP 2014-2020, *Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020* oraz zapotrzebowanie zgłoszone przez Departament Europejskiego Funduszu Społecznego. Tym samym badaniem ankietowym objęto potrzeby w zakresie dostępności miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4 latków.
- ❖ Wyniki analizy uwzględniają dane przekazane przez wszystkie ankietowane gminy województwa podlaskiego w zakresie potrzeb artykułowanych przez zidentyfikowane **publiczne i niepubliczne ośrodki wychowania przedszkolnego**.
- ❖ Gminy przekazując informację w zakresie przewidywanej liczby brakujących miejsc wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2018/2019 i 2019/2020 dokonywały szacunku na podstawie własnych doświadczeń z lat ubiegłych, danych z gminnych systemów ewidencjonowania stanu ludności z uwzględnieniem wiedzy o planowanych zmianach ustawy o systemie oświaty. Pozytywnym jest fakt uwzględniania stanu rzeczywistego ludności w badanych kategoriach wiekowych. Jednostki samorządu gminnego zwracały uwagę na uwzględnianie różnic pomiędzy stanem ewidencjonowanym liczby ludności a wiedzą o faktycznej migracji rodzin z dziećmi w badanych kategoriach wiekowych z terenu gminy.
- ❖ Prognoza liczby dzieci w wieku 3, 4, 5 i 6 lat została sporządzona w oparciu o ewidencjonowany stan ludności według danych za 2016 r. (najbardziej aktualne dane). Dzięki temu możliwe było przyjęcie przewidywań, co do liczebności poszczególnych kohort wiekowych do 2016 r. na poziomie gmin. Prognozy liczby ludności GUS są prezentowane nie dla poszczególnych roczników, lecz grup wiekowych.
- ❖ W zależności od dostępności danych, potrzeb prezentacji danego zagadnienia, wyniki analizy prezentowane są na poziomie NTS2 (województwa), NTS4 (powiaty) i NTS5 (gminy).
- ❖ Przyjmując na potrzeby analizy definicje stosowane w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*, w opracowaniu posługiwano się pojęciem **ośrodka wychowania**

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania, Dz.U.2017.1657.

przedszkolnego, które jest synonimem **placówki wychowania przedszkolnego** – nazewnictwa stosowanego w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.

4. Potencjał i prognozy demograficzne oraz uwarunkowania społeczno-ekonomiczne regionu

Województwo podlaskie, to jeden z peryferyjnych regionów zarówno kraju, jak i Europy, położony przy wschodniej granicy Schengen. Przy powierzchni 20 187,02 km² i liczbie ludności nieco poniżej 1,2 mln województwo podlaskie jest zdecydowanie najrzadziej zaludnionym województwem Polski (59 osób na km²). Zachodzące w regionie procesy demograficzne są generalnie niekorzystne. Liczba mieszkańców regionu spada sukcesywnie od wielu lat (za wyjątkiem roku 2010). W latach 2010-2014 liczba ludności spadła z 1 203,4 tys. do 1 188,8 tys. mieszkańców. Według długookresowej prognozy liczby ludności przygotowanej przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) można spodziewać się, iż obserwowany spadek ludności będzie się utrzymywał na przestrzeni kolejnych lat. Zgodnie ze wspomnianą prognozą liczba ludności w regionie **spadnie o ponad 17% do roku 2050**. Nie jest to jednak najwyższy ze spadków prognozowanych dla województw Polski. Zgodnie z szacunkami GUS większego spadku liczby ludności można spodziewać się w województwach: opolskim, świętokrzyskim, lubelskim, łódzkim oraz śląskim. Ludność województwa podlaskiego stanowi około 3,1% ludności kraju. Pod względem liczby ludności województwo podlaskie plasuje się na 14 miejscu spośród wszystkich województw, mniejszą liczbę ludności posiadają tylko znacznie mniejsze pod względem powierzchni województwa: lubuskie oraz opolskie.

Tabela 1. Liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat) w województwie podlaskim na tle kraju w latach 2007-2016

Wyszczególnienie	Miara	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dzieci w wieku 3-5 lat (podlaskie)	os.	32 242	31 954	32 298	34 666	35 982	37 151	37 355	36 050	34 399	32 805
Dynamika (wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego)	%	-	-0,9	1,1	7,3	3,8	3,2	0,5	-3,5	-4,6	-4,6
Udział w ogóle ludności regionu	%	2,7	2,7	2,7	2,9	3,0	3,1	3,1	3,0	2,9	2,8
Dzieci w wieku 3-5 lat (Polska)	os.	1 054 142	1 064 153	1 088 405	1 158 628	1 220 734	1 270 585	1 280 398	1 244 861	1 199 831	1 155 956
Udział w ogóle ludności kraju	%	2,8	2,8	2,9	3,0	3,2	3,3	3,3	3,2	3,1	3,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL.

Region i kraj charakteryzuje stosunkowo zmienna sytuacja w zakresie liczby dzieci w populacji 3-5 lat. Liczba dzieci w tej kategorii wiekowej rosła w latach 2008-2013. Z kolei w latach 2013-2016 obserwowano trend malejący w liczbie dzieci tej kategorii wiekowej. W roku 2016 w województwie podlaskim było 32 805 dzieci w wieku 3-5 lat, to zdecydowanie mniej niż w latach 2014/2015, o średnio 1 622 osoby. Podobna tendencja w zakresie liczby dzieci w wieku 3-5 lat obserwowana jest w Polsce. W 2016 r. było 1 156 tys. dzieci w wieku 3-5 lat, o 43,9 tys. mniej w porównaniu z rokiem poprzednim i o 88,9 tys. dzieci mniej niż w roku 2014. Również w kraju, w latach 2008-2013 obserwowano trend wzrostowy w zakresie liczby dzieci w wieku 3-5 lat (Tabela 1).

Jednak w ujęciu wieloletnim, region w 2016 roku, w stosunku do 2007 roku, zanotował nieznaczny wzrost liczby dzieci w wieku 3-5 lat w liczbach bezwzględnych, jak i jako odsetek ludności ogółem.

W co najmniej kilku najbliższych latach, należy spodziewać się utrzymania trendu spadkowego w tej kategorii wiekowej, wynikającego z sytuacji obserwowanej w grupie wiekowej 0-3 lat (Tabela 2).

Tabela 2. Dzieci w wieku 0-3 lata w województwie podlaskim na tle kraju w latach 2007-2016

Wyszczególnienie	Miara	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dzieci w wieku 0-3 (podlaskie)	os.	43468	44781	46031	49307	48627	47117	44835	43659	43037	43402
Dynamika (wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego)	%	0,9	3,0	2,8	7,1	-1,4	-3,1	-4,9	-2,2	-1,4	0,8
Udział w ogóle ludności regionu	%	3,6	3,8	3,9	4,1	4,0	3,9	3,8	3,7	3,6	3,7
Dzieci w wieku 0-3 (Polska)	os.	1 474 942	1 534 735	1 590 579	1 682 462	1 668 293	1 624 054	1 560 217	1 521 541	1 495 085	1 491 470
Udział w ogóle ludności (Polska)	%	3,9	4,0	4,2	4,4	4,3	4,2	4,1	4,0	3,9	3,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL.

W roku 2010 dzieci do lat trzech stanowiły 4,1% wszystkich mieszkańców województwa, odsetek ten spadł do 3,6% w roku 2015 i jest mniejszy od średniej wartości dla Polski, która w roku 2015 wynosiła 3,9%. W roku 2015 województwo podlaskie zajmowało 12 miejsce wśród wszystkich polskich województw pod względem stosunku liczby dzieci do lat 3 w ludności ogółem. Należy przy tym zauważyć, że w latach 2012-2014 województwo podlaskie klasyfikowane było pod względem wartości tego wskaźnika na 14 miejscu tak, więc w roku 2016 (pomimo spadku liczby dzieci w tej kategorii wiekowej) nastąpiła znacząca relatywna poprawa sytuacji regionu (11 miejsce) względem reszty kraju.

Obserwowana sytuacja powoduje, że nie występuje naturalna zastępowalność kolejnych, statystycznych kategorii wiekowych (0-3 i 3-5 lat), w związku z czym w następnych latach należy się spodziewać spadku liczby dzieci w kategorii wiekowej 3-5 lat.

W ujęciu regionalnym jak i w poszczególnych gminach, z obserwowany będzie spadek liczby dzieci w poszczególnych rocznikach 3, 4, 5 i 6 lat, co najmniej do 2018 roku (Tabela 3).

Tabela 3. Liczba dzieci w województwie podlaskim w wieku 3-6 lat w latach 2015-2018

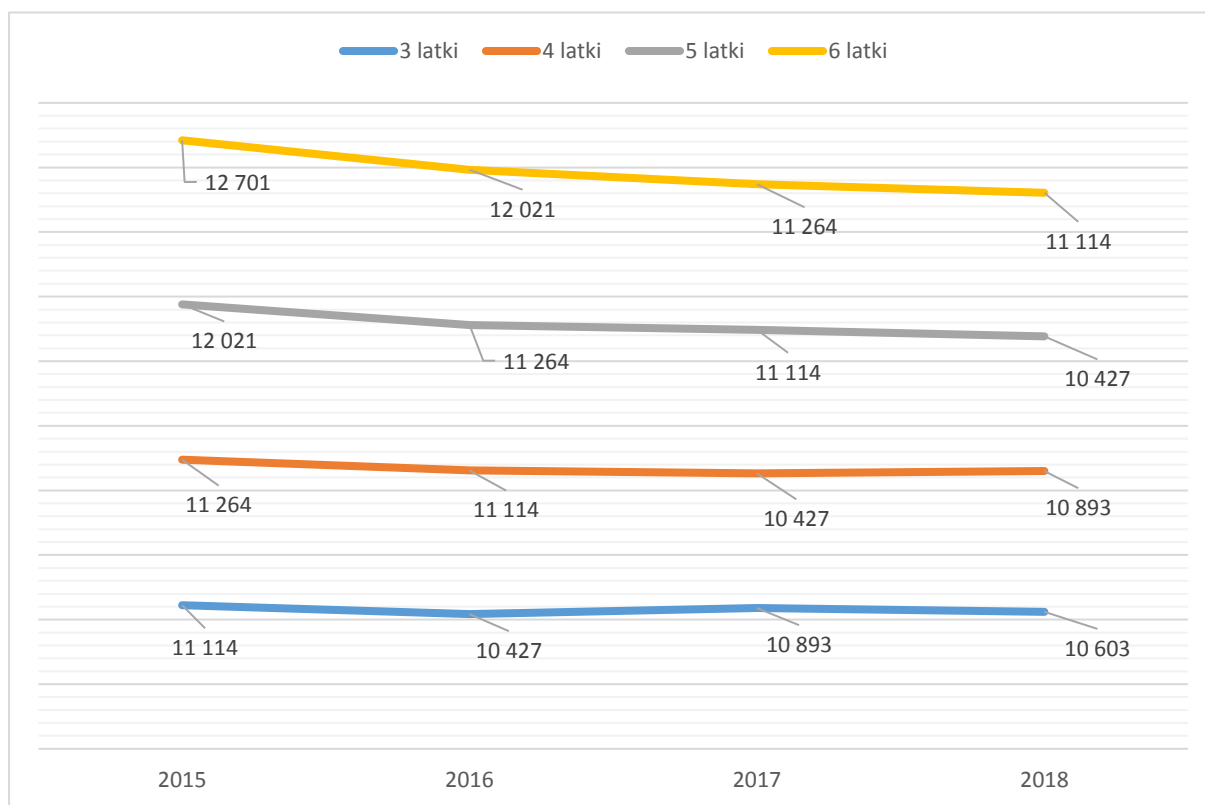
Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
3 latki	11 114	10 427	10 893	10 603
4 latki	11 264	11 114	10 427	10 893
5 latki	12 021	11 264	11 114	10 427
6 latki	12 701	12 021	11 264	11 114
OGÓŁEM	47 100	44 826	43 698	43 037
Dynamika (wzrost/spadek w %)	-	-4,8	-2,5	-1,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Pozytywnym jest fakt, malejącej dynamiki spadku. Oznacza to, że kolejne lata (do 2018 roku) będzie charakteryzował coraz mniejszy ubytek liczby dzieci w kohorcie wiekowej 3-5 lat (Rysunek 1).

Rysunek 1. Liczba dzieci w województwie podlaskim w wieku 3-6 lat w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poziomie poszczególnych gmin, sytuacja kształtować się będzie w sposób zróżnicowany. W części gmin obserwowane będą spadki w liczbie dzieci w kategorii wiekowej 3-5 lat, w innych tendencje w zakresie liczebności tej populacji wiekowej będą przybierały trend wzrostowy.

Tabela 4. Przewidywana liczba dzieci w województwie podlaskim w wieku 3-6 lat w latach 2015-2018

Nazwa	3-6 latki															
	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
PODLASKIE	11 114	10 427	10 893	10 603	11 264	11 114	10 427	10 893	12 021	11 264	11 114	10 427	12 701	12 021	11 264	11 114
	Powiat białostocki				Powiat białostocki				Powiat białostocki				Powiat białostocki			
Białystok (1)	2 953	2 776	2 919	2 999	3 006	2 953	2 776	2 919	3 183	3 006	2 953	2 776	3 236	3 183	3 006	2 953
Choroszcz (3)	138	142	131	128	132	138	142	131	156	132	138	142	191	156	132	138
Czarna Białostocka (3)	93	102	96	91	83	93	102	96	127	83	93	102	113	127	83	93
Dobrzyniewo Duże (2)	92	82	103	76	115	92	82	103	113	115	92	82	113	113	115	92
Gródek (2)	46	33	46	33	43	46	33	46	44	43	46	33	62	44	43	46
Juchnowiec Kościelny (2)	141	172	174	178	196	141	172	174	201	196	141	172	183	201	196	141
Łapy (3)	192	152	196	182	163	192	152	196	191	163	192	152	211	191	163	192
Michałowice (3)	52	45	48	53	61	52	45	48	47	61	52	45	58	47	61	52
Poświętne (2)	30	32	30	30	28	30	32	30	28	28	30	32	32	28	28	30
Supraśl (3)	130	131	139	139	133	130	131	139	144	133	130	131	173	144	133	130
Surz (3)	16	18	16	13	23	16	18	16	25	23	16	18	36	25	23	16
Turośl Kościelna (2)	50	53	56	42	59	50	53	56	74	59	50	53	69	74	59	50
Tykocin (3)	59	52	62	59	58	59	52	62	67	58	59	52	66	67	58	59
Wasilków (3)	170	160	191	151	184	170	160	191	165	184	170	160	217	165	184	170
Zabłudów (3)	92	92	87	83	88	92	92	87	86	88	92	92	110	86	88	92
Zawady (2)	21	22	28	14	19	21	22	28	22	19	21	22	32	22	19	21

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat sokólski				Powiat sokólski				Powiat sokólski				Powiat sokólski			
Dąbrowa Białostocka (3)	98	83	106	76	90	98	83	106	104	90	98	83	95	104	90	98
Janów (2)	26	42	28	32	34	26	42	28	30	34	26	42	43	30	34	26
Korycin (2)	31	27	21	23	27	31	27	21	41	27	31	27	34	41	27	31
Krynki (3)	21	19	27	21	26	21	19	27	30	26	21	19	33	30	26	21
Kuźnica (2)	46	36	34	36	34	46	36	34	43	34	46	36	40	43	34	46
Nowy Dwór (2)	16	24	25	21	19	16	24	25	17	19	16	24	35	17	19	16
Sidra (2)	30	33	25	18	26	30	33	25	26	26	30	33	27	26	26	30
Sokółka (3)	243	236	216	203	235	243	236	216	273	235	243	236	265	273	235	243
Suchowola (3)	54	64	58	58	69	54	64	58	52	69	54	64	73	52	69	54
Szudziałowo (2)	21	29	28	16	25	21	29	28	22	25	21	29	25	22	25	21

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat bielski				Powiat bielski				Powiat bielski				Powiat bielski			
Bielsk Podlaski (1) (2)	307	262	318	260	305	307	262	318	317	305	307	262	330	317	305	307
Brańsk (1) (2)	84	94	91	78	89	84	94	91	92	89	84	94	100	92	89	84
Boćki (2)	33	40	28	34	51	33	40	28	36	51	33	40	45	36	51	33
Orla (2)	18	19	25	16	22	18	19	25	20	22	18	19	13	20	22	18
Rudka (2)	13	13	15	14	12	13	13	15	12	12	13	13	21	12	12	13
Wyszki (2)	38	43	38	31	43	38	43	38	56	43	38	43	49	56	43	38

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat bielski				Powiat bielski				Powiat bielski				Powiat bielski			
Hajnówka (1) (2)	221	190	192	215	215	221	190	192	209	215	221	190	228	209	215	221
Białowieża (2)	9	6	14	12	15	9	6	14	18	15	9	6	14	18	15	9
Czeremcha (2)	26	13	23	12	29	26	13	23	20	29	26	13	20	20	29	26
Czyże (2)	15	11	12	10	5	15	11	12	11	5	15	11	14	11	5	15
Dubicze Cerkiewne (2)	8	12	9	7	6	8	12	9	9	6	8	12	12	9	6	8
Kleszczele (3)	14	19	18	26	19	14	19	18	11	19	14	19	15	11	19	14
Narew (2)	27	16	24	19	28	27	16	24	30	28	27	16	28	30	28	27
Narewka (2)	33	28	30	23	29	33	28	30	30	29	33	28	31	30	29	33

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat kolneński				Powiat kolneński				Powiat kolneński				Powiat kolneński			
Kolno (1) (2)	193	166	181	147	190	193	166	181	186	190	193	166	207	186	190	193
Grabowo (2)	42	27	38	35	41	42	27	38	38	41	42	27	41	38	41	42
Mały Płock (2)	44	33	30	46	40	44	33	30	51	40	44	33	59	51	40	44
Stawiski (3)	46	42	51	47	70	46	42	51	55	70	46	42	58	55	70	46
Turośl (2)	64	50	51	56	70	64	50	51	60	70	64	50	76	60	70	64

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat łomżyński				Powiat łomżyński				Powiat łomżyński				Powiat łomżyński			
Łomża (1) (2)	673	643	696	627	690	673	643	696	752	690	673	643	786	752	690	673

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Jedwabne (3)	55	48	51	65	44	55	48	51	47	44	55	48	66	47	44	55
Miastkowo (2)	50	53	59	39	40	50	53	59	63	40	50	53	49	63	40	50
Nowogród (3)	42	34	40	31	42	42	34	40	51	42	42	34	51	51	42	42
Piątnica (2)	111	99	109	107	110	111	99	109	120	110	111	99	103	120	110	111
Przytuły (2)	18	29	27	20	19	18	29	27	20	19	18	29	27	20	19	18
Śniadowo (2)	59	55	54	46	59	59	55	54	64	59	59	55	63	64	59	59
Wizna (2)	35	44	43	42	41	35	44	43	49	41	35	44	43	49	41	35
Zbójna (2)	45	49	34	23	43	45	49	34	39	43	45	49	53	39	43	45

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat siemiatycki				Powiat siemiatycki				Powiat siemiatycki				Powiat siemiatycki			
Siemiatycze (1) (2)	165	141	172	166	169	165	141	172	188	169	165	141	218	188	169	165
Drohiczyn (3)	53	41	33	50	45	53	41	33	54	45	53	41	54	54	45	53
Dziadkowice (2)	32	15	21	17	24	32	15	21	19	24	32	15	29	19	24	32
Grodzisk (2)	32	32	22	29	23	32	32	22	39	23	32	32	47	39	23	32
Mielnik (2)	10	16	23	19	15	10	16	23	9	15	10	16	14	9	15	10
Milejczyce (2)	8	7	10	18	10	8	7	10	13	10	8	7	24	13	10	8
Nurzec-Stacja (2)	34	29	38	24	29	34	29	38	24	29	34	29	29	24	29	34
Perlejewo (2)	22	21	17	24	25	22	21	17	23	25	22	21	32	23	25	22

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat wysokomazowiecki				Powiat wysokomazowiecki				Powiat wysokomazowiecki				Powiat wysokomazowiecki			
Wysokie Mazowieckie (1) (2)	187	151	152	155	165	187	151	152	144	165	187	151	183	144	165	187
Ciechanowiec (3)	59	79	67	63	60	59	79	67	69	60	59	79	89	69	60	59

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Czyżew (3)	72	60	73	62	61	72	60	73	76	61	72	60	78	76	61	72
Klukowo (2)	54	34	50	49	38	54	34	50	37	38	54	34	57	37	38	54
Kobylin-Borzymy (2)	28	33	22	24	26	28	33	22	24	26	28	33	37	24	26	28
Kulesze Kościelne (2)	26	30	30	44	34	26	30	30	30	34	26	30	27	30	34	26
Nowe Piekuty (2)	47	32	34	45	38	47	32	34	47	38	47	32	45	47	38	47
Sokoły (2)	62	59	54	55	63	62	59	54	58	63	62	59	58	58	63	62
Szepietowo (3)	68	57	80	76	82	68	57	80	89	82	68	57	82	89	82	68

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat zambrowski				Powiat wysokomazowiecki				Powiat wysokomazowiecki				Powiat wysokomazowiecki			
Zambrów (1) (2)	296	281	273	276	303	296	281	273	328	303	296	281	305	328	303	296
Kołaki Kościelne (2)	23	25	28	21	31	23	25	28	19	31	23	25	34	19	31	23
Rutki (2)	53	41	60	49	56	53	41	60	64	56	53	41	80	64	56	53
Szumowo (2)	63	50	47	43	55	63	50	47	62	55	63	50	65	62	55	63

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat augustowski				Powiat augustowski				Powiat augustowski				Powiat augustowski			
Augustów (1) (2)	361	301	311	308	332	361	301	311	386	332	361	301	371	386	332	361
Bargłów Kościelny (2)	71	64	52	67	54	71	64	52	64	54	71	64	64	64	54	71
Lipisk (3)	46	31	40	31	41	46	31	40	36	41	46	31	58	36	41	46
Nowinka (2)	25	30	30	25	21	25	30	30	23	21	25	30	35	23	21	25
Płaska (2)	20	27	27	17	21	20	27	27	23	21	20	27	36	23	21	20
Sztabin (2)	49	45	44	36	40	49	45	44	40	40	49	45	57	40	40	49

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat grajewski				Powiat grajewski				Powiat grajewski				Powiat grajewski			
Grajewo (1) (2)	275	237	237	241	253	275	237	237	258	253	275	237	312	258	253	275
Radziłów (2)	42	59	42	61	54	42	59	42	52	54	42	59	43	52	54	42
Rajgród (3)	47	44	53	47	48	47	44	53	47	48	47	44	55	47	48	47
Szczuczyn (3)	52	59	59	51	67	52	59	59	66	67	52	59	77	66	67	52
Wąsosz (2)	31	31	38	39	44	31	31	38	49	44	31	31	40	49	44	31

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat moniecki				Powiat moniecki				Powiat moniecki				Powiat moniecki			
Goniadz (3)	26	42	38	48	49	26	42	38	51	49	26	42	47	51	49	26
Jasionówka (2)	20	24	16	18	17	20	24	16	21	17	20	24	17	21	17	20
Jaświły (2)	33	49	35	32	59	33	49	35	43	59	33	49	52	43	59	33
Knyszyn (3)	42	33	45	43	33	42	33	45	36	33	42	33	41	36	33	42
Krypno (2)	34	33	37	37	36	34	33	37	25	36	34	33	25	25	36	34
Mońki (3)	118	125	116	114	134	118	125	116	163	134	118	125	131	163	134	118
Trzcianne (2)	25	39	39	31	38	25	39	39	41	38	25	39	55	41	38	25

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat sejneński				Powiat sejneński				Powiat sejneński				Powiat sejneński			
Sejny (1) (2)	68	89	83	83	94	68	89	83	83	94	68	89	107	83	94	68
Giby (2)	22	22	24	17	21	22	22	24	15	21	22	22	21	15	21	22

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Krasnopol (2)	40	41	30	31	33	40	41	30	35	33	40	41	56	35	33	40
Puńsk (2)	33	29	46	33	49	33	29	46	28	49	33	29	37	28	49	33

	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
	Powiat suwalski				Powiat suwalski				Powiat suwalski				Powiat suwalski			
Suwałki (1) i (2)	766	683	689	721	752	766	683	689	927	752	766	683	918	927	752	766
Bakałarzewo (2)	33	26	33	31	36	33	26	33	41	36	33	26	27	41	36	33
Filipów (2)	51	40	42	45	38	51	40	42	61	38	51	40	48	61	38	51
Jeleniewo (2)	35	32	31	37	21	35	32	31	33	21	35	32	33	33	21	35
Przerośl (2)	32	23	25	34	31	32	23	25	28	31	32	23	34	28	31	32
Raczki (2)	55	61	60	59	54	55	61	60	80	54	55	61	62	80	54	55
Rutka-Tartak (2)	20	26	17	19	25	20	26	17	19	25	20	26	28	19	25	20
Szypliszki (2)	43	33	38	46	37	43	33	38	31	37	43	33	27	31	37	43
Wiżajny (2)	21	20	19	29	37	21	20	19	23	37	21	20	26	23	37	21

Wyjaśnienia:

- (1) Gmina miejska
- (2) Gmina wiejska
- (3) Gmina miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

5. Stopień upowszechnienia wychowania przedszkolnego

Sytuację upowszechnienia wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim kształtowały wartości osiągane w latach 2007-2016. W analizowanym okresie stopień upowszechnienia wychowania przedszkolnego stale rósł. Wyjątkiem jest rok 2016, gdzie obserwowana wartość zmniejszyła się o 0,4 pkt. proc. od wartości osiągniętej w roku 2015. Najmniej dzieci 3-4 letnich było objętych wychowaniem przedszkolnym w roku 2007 – 35,5%, najwięcej w roku 2015 – 73,9%. W odniesieniu do średnich wartości w kraju, poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim w 2016 roku różnił się nieznacznie (o 2,6 pkt. proc.). Niewielkie różnice w poziomie upowszechnienia wychowania przedszkolnego w regionie w odniesieniu do średnich wartości w kraju odnotowano jeszcze w roku 2012 (2,5 pkt. proc.). Niskie wartości charakteryzują stopień upowszechnienia wychowania przedszkolnego na wsi. W tym przypadku, w 2015 roku do ośrodków wychowania przedszkolnego uczęszczało 40,6% dzieci, a w 2016 roku 39,3% dzieci w analizowanej kategorii wiekowej (w mieście odpowiednio: 95,2% i 95,5%). W kraju, w 2015 roku wychowaniem przedszkolnym na terenach wiejskich objętych było 55,7% dzieci w wieku 3-4 lata (rok później 54,9%), w mieście odpowiednio: 92,9% i 91,5%.¹⁹

Przez stopień upowszechnienia wychowania przedszkolnego należy rozumieć odsetek dzieci w danej kategorii wiekowej objętych wychowaniem przedszkolnym, tj. stosunek liczby dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby populacji dzieci w wieku 3-4 lat w gminie.

W poszczególnych gminach województwa podlaskiego obserwuje się stały wzrost wartości odsetka dzieci w wieku 3-4 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym (Tabela 5).

Tabela 5. Odsetek dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym

Lp.	Gmina	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
		[%]									
POLSKA		42,0	47,1	52,5	54,7	58,0	59,3	64,2	71,6	77,3	76,1
PODLASKIE		35,5	41,3	47,0	48,6	54,0	56,8	60,1	66,8	73,9	73,5
1	Augustów (1)	52,8	51,3	56,0	62,5	61,1	71,6	71,4	88,6	97,0	100,4
2	Augustów (2)	0,0	0,0	19,5	18,6	36,9	38,5	39,1	51,4	46,5	45,5
3	Bakałarzewo (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29,4	31,5	29,6	39,1	33,3
4	Bargłów Kościelny (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,7	15,1	17,7	34,4	37,9
5	Białowieża (2)	72,0	60,5	66,7	66,7	72,4	77,4	55,9	71,0	66,7	85,7
6	Białystok (1)	75,9	79,4	84,1	83,4	85,5	85,1	84,4	91,5	97,7	101,2
7	Bielsk Podlaski (1)	45,7	56,2	71,0	68,5	74,0	76,6	81,2	77,8	90,1	93,4
8	Bielsk Podlaski (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0	17,2	20,2	43,6
9	Boćki (2)	0,0	0,0	28,8	0,0	50,6	34,5	32,1	28,7	53,6	59,2
10	Brańsk (1)	50,0	62,3	74,5	59,2	39,7	42,2	36,5	60,7	82,5	57,4
11	Brańsk (2)	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	34,7	42,1	48,9	54,5	48,2

¹⁹ GUS – BDL.

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gmina	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
		[%]									
12	Choroszcz (3)	34,8	41,7	40,0	30,0	47,4	43,1	39,6	51,2	57,4	54,6
13	Ciechanowiec (3)	14,9	28,1	34,4	32,0	44,5	36,9	45,9	54,5	59,7	56,3
14	Czarna Białostocka (3)	35,7	42,6	45,2	37,2	43,0	41,9	40,3	56,3	67,0	52,8
15	Czeremcha (2)	49,0	34,4	50,0	54,3	52,5	52,4	51,2	45,8	63,6	67,5
16	Czyże (2)	20,8	29,6	40,0	12,5	14,3	11,5	15,4	33,3	40,0	36,0
17	Czyżew (3)	9,6	17,2	24,0	43,0	39,3	33,3	29,0	50,0	65,4	57,5
18	Dąbrowa Białostocka (3)	20,6	24,9	37,6	51,3	58,7	66,1	62,6	60,1	62,2	69,2
19	Dobrzyniewo Duże (2)	5,1	13,7	29,2	56,4	50,8	48,1	60,7	54,4	68,1	48,1
20	Drohiczyn (3)	11,3	14,1	9,4	35,2	45,9	50,4	51,7	61,0	56,1	52,1
21	Dubicze Cerkiewne (2)	0,0	0,0	55,0	47,4	73,7	52,9	21,1	40,0	57,1	40,0
22	Dziadkowice (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	12,0	32,8	45,7	46,5	48,2	41,7
23	Filipów (2)	0,0	0,0	0,0	15,7	21,2	18,7	17,7	20,8	27,0	26,7
24	Giby (2)	1,8	0,0	4,8	0,0	1,9	27,9	44,4	45,9	30,2	51,2
25	Goniądz (3)	15,3	20,9	30,4	24,2	26,7	35,1	31,8	43,4	52,0	38,2
26	Grabowo (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	27,2	30,1	25,0
27	Grajewo (1)	43,5	47,7	56,2	60,5	66,4	64,3	71,7	74,3	82,3	80,5
28	Grajewo (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	21,0	0,0	21,1	27,3	31,9	27,5
29	Grodzisk (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,8	31,1	38,1	38,2	39,7
30	Gródek (2)	0,0	24,7	51,0	52,8	45,2	50,0	56,3	60,2	69,7	69,3
31	Hajnówka (1)	61,2	66,1	70,6	66,1	68,9	68,4	79,8	91,1	90,2	89,2
32	Hajnówka (2)	0,0	1,4	3,4	6,7	46,2	43,5	52,9	49,0	46,6	57,1
33	Janów (2)	5,4	10,8	13,5	12,8	17,5	21,5	24,3	25,8	33,3	29,0
34	Jasionówka (2)	26,4	31,9	37,2	31,3	45,2	56,6	51,3	53,8	45,9	59,1
35	Jaświły (2)	0,0	0,0	0,0	26,2	26,3	27,1	47,3	54,4	54,3	48,1
36	Jedwabne (3)	0,0	0,0	31,8	23,3	22,5	20,5	21,9	27,5	45,5	46,6
37	Jeleniewo (2)	0,0	0,0	18,5	18,2	31,6	50,7	50,0	50,0	55,4	43,1
38	Juchnowiec Kościelny (2)	26,7	23,7	37,2	33,8	46,4	52,7	57,0	59,1	66,2	62,3
39	Kleszczele (3)	35,0	50,0	46,2	53,3	44,2	53,5	62,1	73,3	69,7	65,7
40	Klukowo (2)	0,0	28,1	33,3	37,4	49,4	44,3	51,0	53,3	69,6	74,2
41	Knyszyn (3)	10,8	23,9	25,0	23,4	24,2	31,9	35,1	45,8	66,7	42,5
42	Kobylin-Borzymy (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29,6	68,3	68,6	61,1	67,7
43	Kolno (1)	19,4	27,0	30,4	44,9	47,8	44,5	59,6	70,9	84,2	88,1
44	Kolno (2)	0,0	0,0	4,8	6,1	10,5	9,5	12,6	12,7	18,7	12,6
45	Kołaki Kościelne (2)	21,4	24,3	42,5	55,3	48,9	42,6	51,9	50,0	46,3	40,4
46	Korycin (2)	20,0	65,8	52,4	59,0	55,6	54,9	54,5	66,2	91,4	66,1
47	Krasnopol (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,3	20,9	29,2	32,9	34,6
48	Krynki (3)	23,3	42,4	39,5	42,5	52,3	51,6	37,1	37,5	51,1	50,0
49	Krypno (2)	8,0	26,4	26,6	26,3	37,9	60,6	62,7	54,1	70,0	59,4
50	Kulesze Kościelne (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	28,7	36,6	39,4	39,1	46,7	50,0
51	Kuźnica (2)	16,9	34,2	27,4	7,6	34,2	35,8	33,7	50,0	40,0	33,7
52	Lipsk (3)	8,8	13,9	11,9	25,0	30,4	26,3	26,0	30,4	44,8	43,4

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
		[%]									
53	Łapy (3)	40,2	57,9	56,3	66,7	71,8	62,6	68,2	92,1	94,6	86,4
54	Łomża (1)	53,5	61,1	67,2	70,0	77,1	77,8	78,1	82,8	93,4	94,4
55	Łomża (2)	1,8	0,0	6,2	36,1	29,1	32,7	31,9	39,5	39,3	52,2
56	Mały Płock (2)	0,0	0,0	3,3	1,0	12,0	35,0	38,5	38,8	47,6	44,2
57	Miastkowo (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	38,9	1,0	0,0	1,9	20,0	24,8
58	Michałowó (3)	29,4	30,4	44,3	46,7	53,9	54,2	49,5	48,6	53,1	55,6
59	Mielnik (2)	53,3	57,9	76,7	48,6	66,7	75,0	84,0	64,0	80,0	81,5
60	Milejczyce (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	26,7	36,4	43,9	60,0	61,1	38,5
61	Mońki (3)	26,6	35,1	36,5	33,8	31,4	40,9	46,2	50,7	61,1	64,9
62	Narew (2)	34,1	38,1	47,7	50,0	56,6	122,9	70,4	69,1	78,2	78,7
63	Narewka (2)	0,0	0,0	0,0	35,7	51,9	46,0	58,3	64,9	62,9	67,2
64	Nowe Piekuty (2)	3,1	5,8	6,6	1,0	51,8	41,1	52,7	78,6	78,8	72,7
65	Nowinka (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	44,6	31,3	40,8	43,5	41,8
66	Nowogród (3)	30,3	29,4	41,8	48,9	50,5	44,7	57,3	60,6	60,7	55,8
67	Nowy Dwór (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,8	9,8	8,3	11,4	16,3
68	Nurzec-Stacja (2)	23,0	29,8	32,2	26,2	32,3	40,0	42,9	37,5	39,7	41,9
69	Orla (2)	0,0	0,0	16,7	7,3	21,6	47,2	25,0	52,4	57,5	59,5
70	Perlejewo (2)	0,0	0,0	0,0	10,9	0,0	30,3	36,8	39,6	51,1	43,9
71	Piątnica (2)	14,5	16,1	28,3	26,3	30,4	31,2	44,2	58,0	56,1	52,1
72	Płaska (2)	0,0	0,0	0,0	12,8	0,0	0,0	1,8	0,0	43,9	29,8
73	Poświętne (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29,3	8,8
74	Przerośl (2)	0,0	0,0	3,6	0,0	58,3	47,5	47,7	50,8	71,4	58,2
75	Przytuły (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	52,6	51,0	55,0	75,7	58,7
76	Puńsk (2)	23,0	24,7	25,8	40,0	42,3	48,0	69,7	37,0	62,2	63,3
77	Raczki (2)	0,0	0,0	14,4	11,2	27,5	24,2	26,6	46,7	39,4	35,8
78	Radziłów (2)	0,0	0,0	22,5	21,8	36,5	41,7	39,4	31,8	44,8	51,0
79	Rajgród (3)	0,0	0,0	0,0	13,7	18,6	18,3	41,0	48,4	48,4	43,5
80	Rudka (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,8	18,5	24,0	55,6
81	Rutka-Tartak (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26,7	14,9
82	Rutki (2)	0,0	0,0	22,4	26,0	28,5	27,1	29,3	25,8	37,6	37,9
83	Sejny (1)	42,9	57,7	74,2	61,2	60,3	61,9	57,9	62,6	77,2	78,3
84	Sejny (2)	0,0	8,4	3,9	7,9	2,3	0,0	16,9	33,8	29,5	35,4
85	Sidra (2)	0,0	0,0	1,6	0,0	3,6	0,0	21,2	2,0	25,0	27,0
86	Siemiatycze (1)	72,8	89,9	99,5	97,8	84,5	89,4	93,4	106,2	114,5	97,8
87	Siemiatycze (2)	0,0	0,0	0,0	1,8	8,2	12,0	10,0	3,4	17,0	35,9
88	Sokoły (2)	0,0	5,6	0,0	15,6	38,2	38,5	45,8	48,3	64,0	65,6
89	Sokółka (3)	39,7	38,4	45,4	50,6	56,3	61,5	66,3	68,4	77,0	69,7
90	Stawiski (3)	9,3	9,4	20,1	14,6	14,5	13,6	12,6	15,0	30,2	31,8
91	Suchowola (3)	10,2	14,6	6,3	14,6	17,6	19,6	25,4	27,0	27,6	21,9
92	Supraśl (3)	26,9	27,3	30,3	47,5	54,4	49,6	54,1	53,6	58,9	53,9
93	Suraz (3)	37,9	50,0	51,5	51,3	48,9	63,5	67,7	64,6	64,1	50,0

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
		[%]									
94	Suwałki (1)	34,8	44,8	48,0	47,9	52,0	56,6	61,7	67,7	76,6	77,0
95	Suwałki (2)	0,8	0,0	0,0	0,6	35,8	42,5	41,1	49,6	46,0	38,2
96	Szczuczyn (3)	7,7	12,2	9,9	14,5	16,1	16,2	19,0	21,4	22,7	35,8
97	Szepietowo (3)	0,0	10,7	13,2	35,4	36,2	34,7	42,4	42,0	56,0	52,5
98	Sztabin (2)	0,0	7,8	13,0	15,7	16,2	18,5	28,9	34,9	36,0	33,7
99	Szudziałowo (2)	0,0	0,0	40,8	40,4	25,9	58,8	53,2	45,5	50,0	48,1
100	Szumowo (2)	8,2	18,3	33,0	43,5	58,7	53,4	51,6	68,3	71,2	72,7
101	Szypłiszki (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	39,4	26,3	27,9	50,7	56,3	52,6
102	Śniadowo (2)	7,3	7,0	9,9	7,4	12,4	33,3	36,1	43,0	50,0	50,4
103	Trzcianne (2)	0,0	0,0	2,4	0,0	8,5	10,4	4,1	10,4	46,0	21,2
104	Turośl (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0	13,3
105	Turośl Kościelna (2)	0,0	26,5	44,2	37,7	38,0	46,3	66,2	76,9	87,2	91,8
106	Tykocin (3)	15,7	30,2	21,0	34,7	37,9	29,9	27,2	39,7	41,0	45,5
107	Wasilków (3)	42,5	50,0	66,4	54,8	57,0	59,5	69,9	79,4	80,8	82,7
108	Wąsosz (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	33,3	29,0	48,9	47,9	44,0	53,1
109	Wizna (2)	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	27,7	19,6	35,2	46,1	41,6
110	Wiżajny (2)	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	44,4	37,1	43,1	34,1
111	Wysokie Mazowieckie (1)	46,3	55,4	81,2	89,2	88,1	86,4	87,4	100,5	116,3	112,9
112	Wysokie Mazowieckie (2)	0,0	0,9	1,8	0,9	39,8	39,5	35,5	30,3	37,6	39,4
113	Wyszki (2)	0,0	0,0	1,1	1,0	2,0	43,8	42,5	57,6	59,3	53,1
114	Zabłudów (3)	12,7	20,3	19,5	16,9	20,0	20,9	26,0	32,0	34,4	30,3
115	Zambrów (1)	47,9	62,5	72,2	71,5	75,9	79,5	79,3	90,7	101,2	96,0
116	Zambrów (2)	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	7,0	13,8	26,0	29,5	25,3
117	Zawady (2)	0,0	0,0	15,7	22,8	28,1	44,1	38,6	71,4	65,0	43,2
118	Zbójna (2)	21,7	19,1	22,1	26,1	22,5	31,0	34,0	49,4	45,5	35,2

Wyjaśnienia:

- (1) Gmina miejska
- (2) Gmina wiejska
- (3) Gmina miejsko-wiejska
- (-) Brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-4 lata, na terenie poszczególnych gmin województwa podlaskiego, obserwujemy ponad 100% upowszechnienie w gminach Augustów(1), Białystok(1) i Wysokie Mazowieckie (1). Oznacza to, iż ośrodki funkcjonujące na danym terenie obejmują edukacją przedszkolną dzieci z terenów spoza miejsca ich zameldowania. Wskazane gminy charakteryzują się najwyższą liczbą dzieci pochodzących z terenów innych gmin. Sytuację uczęszczania dzieci do ośrodków wychowania przedszkolnego funkcjonujących poza miejscem ich zameldowania szczegółowo prezentuje Tabela 20.

Stopień upowszechnienia wychowania przedszkolnego dzieci w wieku 3-6 lat stale rośnie. Coroczne wartości przyrostów nie są jednak duże. Największy przyrost zanotowano w 2016 roku: wyniósł on 7,0 pkt. proc. w stosunku do roku 2014. W 2016 r. wychowaniem przedszkolnym objętych było 79,5% dzieci w wieku 3-6 lat, o 25,9 pkt. proc. więcej niż w 2007 roku. W 2016 roku, poziom upowszechnienia

wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim w odniesieniu do średnich wartości osiąganych w kraju różnił się nieznacznie (o 1,2 pkt. proc.). Niewielkie różnice w poziomie upowszechnienia wychowania przedszkolnego w regionie w odniesieniu do średnich wartości w kraju odnotowano jeszcze w roku 2012 (1,9 pkt. proc.).

Obserwowana jest znacząca dysproporcja w obszarze objęcia wychowaniem przedszkolnym dzieci w kategorii wiekowej 3-6 lat na wsi i w miastach. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w roku 2016 w miastach wyniósł 98,2%, podczas gdy na wsi był niemal dwukrotnie niższy. Pozytywnym jest jednak niemal dwukrotny wzrost wartości tego wskaźnika w odniesieniu do 2007 roku (26,0%). Wartość wskaźnika charakteryzująca region jest znacznie niższa od średniej krajowej – 63,4% w 2016 roku.²⁰

Tabela 6. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym

Lp.	Gminy	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ²¹	2016
		[%]									
POLSKA		59,4	63,1	67,3	68,0	70,8	71,6	75,3	82,3	-	80,7
PODLASKIE		53,6	58,3	63,5	63,6	68,6	69,7	72,3	78,8	-	79,5
1	Augustów (1)	67,8	68,1	71,5	73,7	72,8	78,5	82,3	95,3	-	96,2
2	Augustów (2)	24,9	26,7	48,2	47,2	56,8	54,2	52,7	60,2	-	55,7
3	Bakałarzewo (2)	27,2	29,6	18,2	29,7	33,3	55,0	55,6	49,6	-	51,5
4	Bargłów Kościelny (2)	24,0	24,2	33,5	30,4	36,0	45,9	47,3	48,3	-	51,6
5	Białowieża (2)	90,2	86,0	64,5	78,6	78,0	80,7	71,4	69,8	-	75,0
6	Białystok (1)	84,6	89,2	91,4	90,1	89,8	89,9	90,7	97,6	-	98,2
7	Bielsk Podlaski (1)	64,6	70,9	79,7	79,1	82,7	83,1	84,9	92,0	-	97,1
8	Bielsk Podlaski (2)	29,1	30,2	20	25,1	32,0	27,6	36,9	37,6	-	50,4
9	Boćki (2)	26,0	40,5	37,2	25,9	84,2	55,9	54,4	48,1	-	69,6
10	Brańsk (1)	71,5	80,3	85,5	70,7	76,5	68,9	64,9	74,0	-	80,3
11	Brańsk (2)	10,8	14,6	7,3	15,5	31,6	43,4	49,1	60,7	-	54,5
12	Choroszcz (3)	45,5	58,9	56,3	44,3	50,4	45,2	47,5	56,8	-	56,4
13	Ciechanowiec (3)	38,4	48,6	49,5	41,8	59,5	54,8	59,3	66,9	-	64,3
14	Czarna Białostocka (3)	56,3	60,7	65,2	53,9	55,4	57,5	57,7	65,6	-	65,0
15	Czeremcha (2)	61,5	61,3	62,6	69,2	69,8	69,7	70,4	64,1	-	62,5
16	Czyże (2)	63,0	56,4	54,2	45,9	43,1	46,6	50,0	60,5	-	51,2
17	Czyżew (3)	34,7	43,4	56,7	66,5	68,2	65,4	64,2	77,3	-	74,6
18	Dąbrowa Białostocka (3)	35,5	47,0	58,6	63,8	69,2	76,0	76,7	77,2	-	74,2
19	Dobrzyniewo Duże (2)	29,6	30,6	58,8	61,3	64,1	64,1	62,2	66,1	-	65,4
20	Drohiczyn (3)	36,7	32,5	33,0	45,8	49,6	54,4	56,2	64,2	-	64,4
21	Dubicze Cerkiewne (2)	46,2	30,8	87,9	71,1	83,9	64,3	36,8	46,7	-	48,6
22	Działkowice (2)	27,3	28,1	29,1	17,2	30,1	48,3	57,0	57,5	-	50,0
23	Filipów (2)	23,6	18,5	23,0	32,0	45,3	53,4	48,9	51,5	-	49,5
24	Giby (2)	29,8	29,9	37,8	35,3	31,3	45,0	59,8	60,0	-	64,0
25	Goniądz (3)	40,8	39,3	49,5	51,2	50,9	58,7	53,4	59,6	-	56,9

²⁰ GUS – BDL.

²¹ Znak '-' oznacza brak informacji z powodu: zmiany poziomu prezentacji, zmian wprowadzonych do wykazu jednostek terytorialnych lub modyfikacji listy cech w danym okresie sprawozdawczym.

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gminy	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ²¹	2016
		[%]									
26	Grabowo (2)	24,8	27,3	48,1	39,1	35,7	37,6	49,7	56,3	-	60,0
27	Grajewo (1)	65,5	68,9	75,8	76,1	80,9	76,7	87,4	96,2	-	93,3
28	Grajewo (2)	15,5	14,8	19,8	13,1	35,5	26,1	37,1	42,7	-	42,3
29	Grodzisk (2)	23,6	31,0	36,6	28,3	27,8	41,9	43,2	59,2	-	58,5
30	Gródek (2)	1,9	50,0	62,6	62,4	61,9	62,2	69,1	73,7	-	78,5
31	Hajnówka (1)	77,0	80,1	80,3	78,2	82,4	80,4	87,8	94,7	-	94,2
32	Hajnówka (2)	22,8	11,0	33,1	43,4	46,5	55,6	61,9	59,8	-	56,8
33	Janów (2)	34,3	33,5	42,0	43,6	46,8	48,0	53,4	57,5	-	56,7
34	Jasionówka (2)	51,8	54,2	60,2	56,1	57,4	66,0	74,0	69,9	-	64,6
35	Jaświły (2)	13,8	26,7	25,8	42,7	48,1	53,4	63,9	62,1	-	63,1
36	Jedwabne (3)	29,3	18,8	52,2	46,3	51,4	48,1	48,7	63,7	-	65,5
37	Jeleniewo (2)	24,2	22,6	56,3	26,3	54,9	70,0	67,4	71,0	-	60,0
38	Juchnowiec Kościelny (2)	46,7	38,6	50,9	46,4	53,3	58,5	61,5	66,0	-	66,1
39	Kleszczele (3)	62,3	64,2	65,2	66,7	63,4	66,2	65,3	76,8	-	70,1
40	Klukowo (2)	31,1	55,2	54,5	57,8	67,9	61,5	69,4	72,8	-	79,9
41	Knyszyn (3)	37,4	44,4	50,3	45,3	46,2	51,3	57,5	58,7	-	69,9
42	Kobylin-Borzymy (2)	37,4	36,8	37,3	39,6	48	66,1	77,2	82,1	-	74,8
43	Kolno (1)	48,7	53,3	54,2	67,6	76,8	71,8	79,5	89,0	-	96,2
44	Kolno (2)	20,5	22,6	34	31,6	39,4	37,4	43,3	43,4	-	41,4
45	Kołaki Kościelne (2)	42,0	46,2	68,3	62,7	57,6	53,9	63,9	62,8	-	61,5
46	Korycin (2)	42,6	74,7	76,4	73,0	72,0	72,4	71,8	75,6	-	84,4
47	Krasnopol (2)	17,2	16,7	23,4	24,5	29,3	37,1	43,5	54,5	-	51,0
48	Krynki (3)	50,9	58,5	54,5	62,0	61,5	58,3	54,4	61,0	-	58,1
49	Krypno (2)	27,2	45,9	50,9	45,0	52,4	63,6	71,1	68,5	-	65,6
50	Kulesze Kościelne (2)	25,5	21,3	25,2	28,3	51,7	51,7	52,9	57,3	-	65,9
51	Kuźnica (2)	42,9	47,7	55	35,4	61,0	58,2	56,3	58,4	-	48,1
52	Lipsk (3)	39,1	41,8	36	40,5	58,6	55,2	47,7	56,1	-	60,9
53	Łapy (3)	58,5	74,6	72,6	77,5	81,1	77,1	79,1	93,7	-	91,0
54	Łomża (1)	69,7	72,8	79,4	81,4	87,6	88,3	89,3	93,4	-	99,0
55	Łomża (2)	17,4	20,2	34,1	50,0	48,0	46,6	43,9	51,1	-	55,7
56	Mały Płock (2)	26,6	26,3	32,6	35,8	38,4	53,2	57,5	61,7	-	48,5
57	Miastkowo (2)	30,6	30,2	26,4	21,8	64,4	45,2	37,9	38,9	-	45,9
58	Michałowó (3)	43,5	45,4	60,7	62,7	68,1	64,2	67,8	64,0	-	64,1
59	Mielnik (2)	64,6	67,8	61,3	51,4	61,6	65,3	86,4	87,8	-	84,3
60	Milejczyce (2)	25,7	22,5	17,4	26,8	53,0	50,7	54,3	60,0	-	65,7
61	Mońki (3)	45,1	52,5	57,5	56,5	54,1	59,0	64,9	65,3	-	75,7
62	Narew (2)	56,2	62,9	69,9	66,0	75,8	89,1	83,2	70,2	-	88,6
63	Narewka (2)	21,4	17,5	18,8	52,3	64,0	66,7	62,8	60,8	-	70,6
64	Nowe Piekuty (2)	69,3	62,2	50,4	45,1	72,1	68,3	75,6	85,5	-	92,5
65	Nowinka (2)	25,5	31,5	37,3	33,1	26,4	56,1	51	60,6	-	48,5
66	Nowogród (3)	48,8	58,6	62,4	59,8	70,5	61,7	69,4	71,3	-	68,8
67	Nowy Dwór (2)	23,5	25,5	22,2	26,6	41,7	34,6	46,4	62,4	-	34,2

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gminy	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ²¹	2016
		[%]									
68	Nurzec-Stacja (2)	45,7	48,3	51,7	51,2	55,6	53,0	55,3	63,1	-	60,3
69	Orla (2)	48,0	37,8	42,5	39,2	38,2	59,5	63,4	66,2	-	59,5
70	Perlejewo (2)	32,8	42,7	45,1	34,0	34,9	51,7	55,1	61,5	-	52,3
71	Piątnica (2)	36,2	47,0	54,3	51,1	52,2	55,6	60,2	70,6	-	68,7
72	Płaska (2)	25,5	16,5	46,7	45,8	29,9	33,3	37,5	34,4	-	38,9
73	Poświętne (2)	25,0	19,6	31,3	32,0	38,4	39,0	45,1	41,8	-	37,8
74	Przerośl (2)	18,9	29,5	42,1	35,0	73,2	69,2	71,2	75,2	-	69,4
75	Przytuły (2)	27,2	29,5	26,6	23,3	42,6	64,0	67,3	70,7	-	67,9
76	Puńsk (2)	49,4	46,1	53,9	61,2	66,1	61,8	72,0	61,9	-	70,1
77	Raczki (2)	22,6	19,9	36,3	34,6	56,4	55,9	58,8	66,1	-	56,1
78	Radziłów (2)	24,9	26,2	55,7	49,0	59,0	55,7	56,2	60,3	-	62,9
79	Rajgród (3)	24,2	25,3	29,3	35,2	45,5	38,9	56,8	62	-	51,3
80	Rudka (2)	22,5	18,5	30,9	27,5	31,8	40,0	59,7	57,6	-	58,8
81	Rutka-Tartak (2)	20,3	31,7	24,0	26,2	39,3	34,5	43,8	41,8	-	38,9
82	Rutki (2)	24,1	19,9	46,1	42,5	59,2	57,0	58,1	58,1	-	58,7
83	Sejny (1)	75,0	79,8	94,8	88,0	85,3	89,4	81,0	82,6	-	90,8
84	Sejny (2)	28,5	27,7	22,7	29,5	24,0	23,5	45,9	49,2	-	44,5
85	Sidra (2)	28,7	26,7	30,5	32,3	47,8	32,7	49,5	36,7	-	44,7
86	Siemiatycze (1)	85,6	95,6	102,2	96	92,2	95,8	97,2	106,3	-	106,6
87	Siemiatycze (2)	21,2	23,9	20,3	18,9	22,9	26,0	29,7	26,5	-	38,7
88	Sokoły (2)	31,4	33,5	32,9	41,8	59,0	61,2	67,1	66,0	-	74,8
89	Sokółka (3)	52,7	57,8	60,9	62,3	64,9	66,7	70,1	77,2	-	76,1
90	Stawiski (3)	35,5	37,2	43,6	37,7	54,8	51,6	46,7	40,0	-	55,2
91	Suchowola (3)	33,4	33,3	28,2	40,1	50,9	50,0	51,3	57,2	-	45,9
92	Supraśl (3)	37,3	38,0	40,4	41,3	49,9	52,8	54,7	57,3	-	55,0
93	Suraz (3)	55,2	67,2	62,7	63,5	67,5	70,5	69,5	62,1	-	62,7
94	Suwałki (1)	57,6	63,7	64,7	65,9	67,3	70,7	71,0	79,3	-	79,8
95	Suwałki (2)	27,2	28,9	24,1	23,1	49,2	63,0	50,0	59,4	-	47,5
96	Szczuczyn (3)	31,6	36,8	35,7	39,1	40,6	44,4	42,3	47,7	-	55,9
97	Szepietowo (3)	20,2	29,8	38,5	51,9	50,0	51,2	61,4	60,4	-	66,4
98	Sztabin (2)	17,3	33,6	36,3	35,5	50,0	48,6	50,3	60,1	-	48,3
99	Szudziałowo (2)	24,6	23,7	56,7	56,8	49,5	57,0	54,5	56,1	-	52,0
100	Szumowo (2)	32,4	50,0	56,0	67,8	74,4	66,4	65,1	76,9	-	78,9
101	Szypłiszki (2)	28,0	30,7	28,1	29,8	59,1	52,2	54,4	68,6	-	56,4
102	Śniadowo (2)	29,1	31,7	35,1	33	45,6	53,1	56,7	63,9	-	66,0
103	Trzcianne (2)	23,1	26,8	27,6	30,6	41,7	38,3	36,3	46,8	-	50,7
104	Turośl (2)	25,1	26,9	33,2	31,7	38,0	38,1	37,8	40,0	-	42,4
105	Turośń Kościelna (2)	25,8	49,2	57,9	50	56,9	55,2	70,3	85,4	-	83,5
106	Tykocin (3)	38,7	49,2	46,4	52,5	60,6	55,0	49,5	57,1	-	60,2
107	Wasilków (3)	50,7	60,0	73,7	61,4	66,9	65,5	72,5	82,3	-	81,2
108	Wąsosz (2)	23,9	24,0	12,9	29,3	52,9	36,7	65,8	67,1	-	67,5
109	Wizna (2)	32,7	31,1	41,7	37,7	33,5	54,4	49,2	53,6	-	56,5

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gminy	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ²¹	2016
		[%]									
110	Wiżajny (2)	3,8	21,3	17,8	26,7	43,3	39,3	61,0	53,5	-	44,1
111	Wysokie Mazowieckie (1)	69,9	73,3	93,7	94,0	98,3	98,8	101,4	112,3	-	119,8
112	Wysokie Mazowieckie (2)	11,6	6,3	18,2	22,5	48,9	49,8	48,9	41,9	-	43,0
113	Wyszki (2)	29,4	42,0	43,1	36,9	41,2	61,9	56,0	63,6	-	57,6
114	Zabłudów (3)	35,8	37,0	46,5	39,5	38,7	38,6	41,2	47,3	-	43,0
115	Zambrów (1)	66,2	78,4	85,3	83,0	88,6	90,8	92,4	107,4	-	103,8
116	Zambrów (2)	25,2	15,3	21,3	23,8	31,2	34,5	34,5	41,7	-	43,1
117	Zawady (2)	2,0	24,2	52,0	53,9	59,0	65,5	63,7	78,2	-	68,2
118	Zbójna (2)	52,6	54,1	50,5	52,8	61,9	53,9	58,1	64,5	-	57,0

Wyjaśnienia:

- (1) Gmina miejska
- (2) Gmina wiejska
- (3) Gmina miejsko-wiejska
- (4) (-) brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat na poziomie poszczególnych gmin województwa podlaskiego (6) zauważymy, iż w przypadku gminy Siemiatycze (1), Wysokie Mazowieckie (1) i Zambrów (1) mamy do czynienia z poziomem upowszechnienia przekraczającym 100%, co oznacza, iż do ośrodków wychowania przedszkolnego na tym terenie uczęszczają również dzieci z terenów innych gmin. Fakt ten potwierdzają wyniki ankiet przeprowadzonych w podlaskich gminach, wskazujące na charakteryzowanie się wymienionych gmin najwyższym odsetkiem dzieci w ośrodkach wychowania przedszkolnego, pochodzących z terenów innych gmin. Oznacza to, iż ośrodki funkcjonujące na danym terenie obejmują edukacją przedszkolną dzieci z terenów spoza miejsca ich zameldowania. Wskazane gminy charakteryzują się najwyższą liczbą dzieci pochodzących z terenów innych gmin (sytuację uczęszczania dzieci do ośrodków wychowania przedszkolnego funkcjonujących poza miejscem ich zameldowania szczegółowo prezentuje Tabela 20).

W wyniku zmian wprowadzonych do znowelizowanej wersji Umowy Partnerstwa oraz dotychczasowych doświadczeń we wdrażaniu Europejskiego Funduszu Społecznego wystąpiła potrzeba dostosowania zapisów *Wytycznych*²². Zrezygnowano z zapisu o szczególnym wsparciu dzieci 3-4 letnich. Wytyczne w obecnym kształcie zakładają wsparcie wszystkich dzieci w wieku przedszkolnym.

²² Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. Wytyczne wejdą w życie z dniem 01.01.2018 r.

6. Zróżnicowanie przestrzenne w dostępie do wychowania przedszkolnego

Badaniem ankietowym objęto 118 gmin województwa podlaskiego, a ankiety pozyskano z 537 ośrodków wychowania przedszkolnego (Tabela 7).

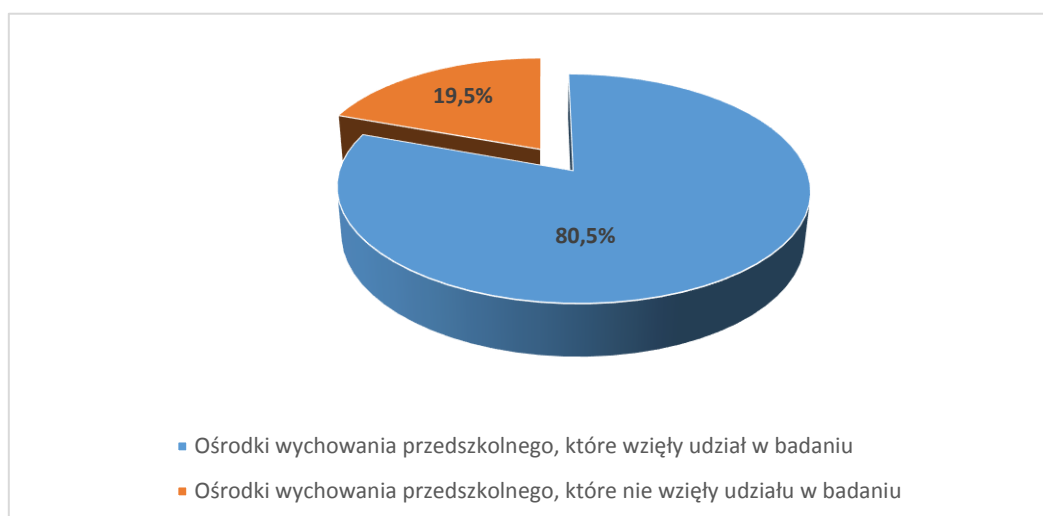
Tabela 7. Liczba badanych ośrodków wychowania przedszkolnego według statusu prawnego (publicznych i niepublicznych) w województwie podlaskim

Rodzaj ośrodka wychowania przedszkolnego	Ogółem		Publiczne		Niepubliczne	
	n	%	n	%	n	%
Przedszkole	232	43,2	158	36,2	74	74,0
Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	225	41,9	214	49,0	11	11,0
Punkt przedszkolny	66	12,3	52	11,9	14	14,0
Zespół wychowania przedszkolnego	14	2,6	13	3,0	1	1,0
Ogółem	537	100,0	437	100,0	100	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Spośród badanych podmiotów, najczęściej występującą formą wychowania przedszkolnego są oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych (41,9%) oraz przedszkola (43,2%). Zdecydowana większość oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkoli to jednostki publiczne, odpowiednio 49,0% i 36,2% (Tabela 7). W przypadku oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych w miastach, są to przede wszystkim oddziały dla dzieci 6 letnich, tzw. „zerówki”, natomiast na obszarach wiejskich często są to oddziały dla dzieci 3-4 letnich bądź oddziały mieszane dla 3-6 latków. Sytuacja łączenia dzieci różnych kategorii wiekowych w jednym oddziale, obserwowana na obszarach wiejskich, wynika z małej liczby dzieci w wieku przedszkolnym. Skala powszechności innych form wychowania przedszkolnego w regionie, takich jak punkt przedszkolny, czy zespół wychowania przedszkolnego jest zdecydowanie niższa od form dominujących (odpowiednio 12,3% oraz 2,6%).

Rysunek 2. Odsetek ośrodków wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim, które wzięły udział w badaniu

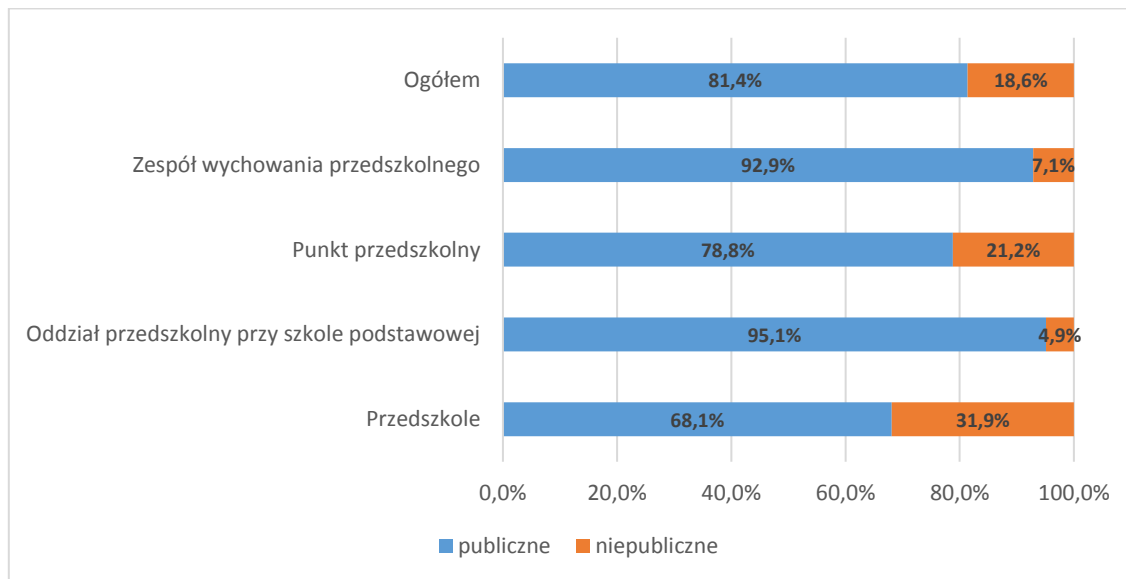

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego oraz danych GUS-BDL.

Zgodnie z danymi publikowanymi przez BDL w województwie podlaskim w roku szkolnym 2016/2017 r. funkcjonowało 667 ośrodków wychowania przedszkolnego (publicznych i niepublicznych). W ramach przeprowadzonego badania udział wzięło 537 ośrodków wychowania przedszkolnego (publicznych i niepublicznych), co stanowi 80,5% wszystkich ośrodków funkcjonujących w województwie podlaskim (Rysunek 2). Status prawny ośrodków wychowania przedszkolnego zidentyfikowanych na terenie województwa podlaskiego w badaniu ankietowym prezentuje Rysunek 3.

Rysunek 3. Struktura badanych ośrodków wychowania przedszkolnego według statusu prawnego (publiczne i niepubliczne) w województwie podlaskim w %

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Tabela 8. Struktura placówek wychowania przedszkolnego w poszczególnych gminach objętych badaniem

Lp.	Gmina	Liczba placówek		
		Ogółem	Publiczne	Niepubliczne
1	Augustów (1)	8	5	3
2	Augustów (2)	8	8	0
3	Bakałarzewo (2)	1	1	0
4	Bargłów Kościelny (2)	5	5	0
5	Białowieża (2)	1	1	0
6	Białystok (1)	133	77	56
7	Bielsk Podlaski (1)	6	5	1
8	Bielsk Podlaski (2)	3	2	1
9	Boćki (2)	3	3	0
10	Brańsk (1)	1	1	0
11	Brańsk (2)	8	8	0
12	Choroszcz (3)	4	4	0
13	Ciechanowiec (3)	4	4	0
14	Czarna Białostocka (3)	1	1	0
15	Czeremcha (2)	1	1	0
16	Czyże (2)	1	1	0

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Liczba placówek		
		Ogółem	Publiczne	Niepubliczne
17	Czyżew (3)	4	4	0
18	Dąbrowa Białostocka (3)	9	8	1
19	Dobrzyniewo Duże (2)	5	5	0
20	Drohiczyn (3)	3	3	0
21	Dubicze Cerkiewne (2)	1	1	0
22	Dziadkowice (2)	2	2	0
23	Filipów (2)	2	2	0
24	Giby (2)	2	2	0
25	Goniądz (3)	3	3	0
26	Grabowo (2)	1	1	0
27	Grajewo (1)	4	4	0
28	Grajewo (2)	5	5	0
29	Grodzisk (2)	2	2	0
30	Gródek (2)	3	2	1
31	Hajnówka (1)	5	4	1
32	Hajnówka (2)	3	2	1
33	Janów (2)	2	2	0
34	Jasionówka (2)	1	1	0
35	Jaświły (2)	5	5	0
36	Jedwabne (3)	3	3	0
37	Jeleniewo (2)	1	1	0
38	Juchnowiec Kościelny (2)	6	5	1
39	Kleszczele (3)	1	1	0
40	Klukowo (2)	5	5	0
41	Knyszyn (3)	2	2	0
42	Kobylin-Borzemy (2)	4	2	2
43	Kolno (1)	4	3	1
44	Kolno (2)	7	7	0
45	Kotaki Kościelne (2)	1	1	0
46	Korycin (2)	3	3	0
47	Krasnopol (2)	1	1	0
48	Krynki (3)	1	1	0
49	Krypno (2)	2	2	0
50	Kulesze Kościelne (2)	2	2	0
51	Kuźnica (2)	1	1	0
52	Lipsk (3)	1	1	0
53	Łapy (3)	6	6	0
54	Łomża (1)	15	15	0
55	Łomża (2)	6	6	0
56	Mały Płock (2)	5	5	0
57	Miastkowo (2)	2	2	0
58	Michałowó (3)	1	1	0
59	Mielnik (2)	1	1	0
60	Milejczyce (2)	2	2	0
61	Mońki (3)	2	1	1

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Liczba placówek		
		Ogółem	Publiczne	Niepubliczne
62	Narew (2)	1	1	0
63	Narewka (2)	2	2	0
64	Nowe Piekuty (2)	4	4	0
65	Nowinka (2)	4	4	0
66	Nowogród (3)	1	1	0
67	Nowy Dwór (2)	1	1	0
68	Nurzec-Stacja (2)	1	1	0
69	Orla (2)	1	1	0
70	Perlejewo (2)	2	2	0
71	Piątnica (2)	7	7	0
72	Płaska (2)	1	1	0
73	Poświętne (2)	1	1	0
74	Przerośl (2)	3	3	0
75	Przytuły (2)	1	1	0
76	Puńsk (2)	2	2	0
77	Raczki (2)	1	1	0
78	Radziłów (2)	5	2	3
79	Rajgród (3)	6	3	3
80	Rudka (2)	1	1	0
81	Rutka-Tartak (2)	1	1	0
82	Rutki (2)	3	3	0
83	Sejny (1)	3	2	1
84	Sejny (2)	2	2	0
85	Sidra (2)	1	1	0
86	Siemiatycze (1)	4	3	1
87	Siemiatycze (2)	3	3	0
88	Sokoły (2)	3	3	0
89	Sokółka (3)	13	13	0
90	Stawiski (3)	3	3	0
91	Suchowola (3)	3	3	0
92	Supraśl (3)	4	2	2
93	Suraz (3)	1	1	0
94	Suwałki (1)	26	17	9
95	Suwałki (2)	5	5	0
96	Szczuczyn (3)	3	3	0
97	Szepietowo (3)	2	2	0
98	Sztabin (2)	3	3	0
99	Szudziałowo (2)	2	2	0
100	Szumowo (2)	5	5	0
101	Szypliszki (2)	2	2	0
102	Śniadowo (2)	4	4	0
103	Trzcianne (2)	3	1	2
104	Turośl (2)	5	5	0
105	Turośl Kościelna (2)	5	3	2
106	Tykocin (3)	1	1	0

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Liczba placówek		
		Ogółem	Publiczne	Niepubliczne
107	Wasilków (3)	11	6	5
108	Wąsosz (2)	5	5	0
109	Wizna (2)	4	3	1
110	Wiżajny (2)	2	2	0
111	Wysokie Mazowieckie (1)	2	2	0
112	Wysokie Mazowieckie (2)	2	1	1
113	Wyszki (2)	3	3	0
114	Zabłudów (3)	4	4	0
115	Zambrów (1)	4	4	0
116	Zambrów (2)	5	5	0
117	Zawady (2)	2	2	0
118	Zbójna (2)	3	3	0
Ogółem		537	437	100

Wyjaśnienia:

- (1) Gmina miejska
- (2) Gmina wiejska
- (3) Gmina miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Zwracając uwagę na status prawny ośrodków wychowania przedszkolnego, zdecydowaną większość funkcjonujących jednostek stanowią placówki publiczne – 81,4%, tj. 437 placówek. Placówki niepubliczne stanowią natomiast 18,6%, tj. 100 placówek. Najmniejsze zróżnicowanie w zakresie statusu funkcjonowania danej formy edukacji przedszkolnej występuje w przypadku oddziałów przedszkolnych przy szkole podstawowej. W tym przypadku niemal wszystkie ośrodki posiadają status publicznych, jedynie 4,9% niepubliczny. Największy odsetek placówek niepublicznych obserwowany jest w przypadku przedszkoli (31,9%).

Na podstawie przeprowadzonego badania określono skalę dostępności do poszczególnych form edukacji przedszkolnej w gminach (Tabela 9).

Tabela 9. Struktura badanych publicznych placówek wychowania przedszkolnego w poszczególnych gminach

Lp.	Gmina	Placówki publiczne				
		Przedszkole	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Punkt przedszkolny	Zespół wychowania przedszkolnego	Ogółem
1	Augustów (1)	5	0	0	0	5
2	Augustów (2)	0	5	0	3	8
3	Bakałarzewo (2)	0	0	1	0	1
4	Bargłów Kościelny (2)	0	4	1	0	5
5	Białowieża (2)	1	0	0	0	1
6	Białystok (1)	56	21	0	0	77
7	Bielsk Podlaski (1)	4	1	0	0	5
8	Bielsk Podlaski (2)	0	2	0	0	2
9	Boćki (2)	0	2	1	0	3
10	Brańsk (1)	1	0	0	0	1

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Placówki publiczne				
		Przedszkole	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Punkt przedszkolny	Zespół wychowania przedszkolnego	Ogółem
11	Brańsk (2)	0	4	4	0	8
12	Choroszcz (3)	1	3	0	0	4
13	Ciechanowiec (3)	1	3	0	0	4
14	Czarna Białostocka (3)	1	0	0	0	1
15	Czeremcha (2)	1	0	0	0	1
16	Czyże (2)	0	1	0	0	1
17	Czyżew (3)	1	2	1	0	4
18	Dąbrowa Białostocka (3)	2	4	2	0	8
19	Dobrzyniewo Duże (2)	3	2	0	0	5
20	Drohiczyn (3)	0	3	0	0	3
21	Dubicze Cerkiewne (2)	0	1	0	0	1
22	Działdów (2)	0	1	1	0	2
23	Filipów (2)	0	1	1	0	2
24	Giby (2)	0	2	0	0	2
25	Goniądz (3)	1	2	0	0	3
26	Grabowo (2)	0	1	0	0	1
27	Grajewo (1)	4	0	0	0	4
28	Grajewo (2)	1	2	2	0	5
29	Grodzisk (2)	1	1	0	0	2
30	Gródek (2)	1	0	1	0	2
31	Hajnówka (1)	4	0	0	0	4
32	Hajnówka (2)	0	1	1	0	2
33	Janów (2)	1	1	0	0	2
34	Jasionówka (2)	1	0	0	0	1
35	Jaświły (2)	1	1	3	0	5
36	Jedwabne (3)	0	2	1	0	3
37	Jeleniewo (2)	0	1	0	0	1
38	Juchnowiec Kościelny (2)	2	2	1	0	5
39	Kleszczele (3)	1	0	0	0	1
40	Klukowo (2)	1	2	2	0	5
41	Knyszyn (3)	1	1	0	0	2
42	Kobylin-Borzemy (2)	0	1	1	0	2
43	Kolno (1)	1	2	0	0	3
44	Kolno (2)	0	5	1	1	7
45	Kołaki Kościelne (2)	0	1	0	0	1
46	Korycin (2)	1	0	2	0	3
47	Krasnopol (2)	0	1	0	0	1
48	Krynki (3)	1	0	0	0	1
49	Krypno (2)	1	1	0	0	2
50	Kulesze Kościelne (2)	0	1	1	0	2

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gmina	Placówki publiczne				
		Przedszkole	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Punkt przedszkolny	Zespół wychowania przedszkolnego	Ogółem
51	Kuźnica (2)	1	0	0	0	1
52	Lipsk (3)	1	0	0	0	1
53	Łapy (3)	2	4	0	0	6
54	Łomża (1)	8	6	1	0	15
55	Łomża (2)	0	5	1	0	6
56	Mały Płock (2)	0	4	1	0	5
57	Miastkowo (2)	0	2	0	0	2
58	Michałowó (3)	1	0	0	0	1
59	Mielnik (2)	1	0	0	0	1
60	Milejczyce (2)	0	1	1	0	2
61	Mońki (3)	1	0	0	0	1
62	Narew (2)	1	0	0	0	1
63	Narewka (2)	0	1	1	0	2
64	Nowe Piekuty (2)	0	2	2	0	4
65	Nowinka (2)	0	3	1	0	4
66	Nowogród (3)	1	0	0	0	1
67	Nowy Dwór (2)	0	1	0	0	1
68	Nurzec-Stacja (2)	1	0	0	0	1
69	Orla (2)	0	1	0	0	1
70	Perlejewo (2)	0	1	1	0	2
71	Piątnica (2)	1	6	0	0	7
72	Płaska (2)	0	0	1	0	1
73	Poświętne (2)	0	1	0	0	1
74	Przerośl (2)	0	2	1	0	3
75	Przytuły (2)	0	1	0	0	1
76	Puńsk (2)	1	1	0	0	2
77	Raczki (2)	0	0	1	0	1
78	Radziłów (2)	0	0	0	2	2
79	Rajgród (3)	1	2	0	0	3
80	Rudka (2)	0	1	0	0	1
81	Rutka-Tartak (2)	0	1	0	0	1
82	Rutki (2)	0	2	1	0	3
83	Sejny (1)	2	0	0	0	2
84	Sejny (2)	0	2	0	0	2
85	Sidra (2)	0	1	0	0	1
86	Siemiatycze (1)	2	1	0	0	3
87	Siemiatycze (2)	0	3	0	0	3
88	Sokoły (2)	0	2	1	0	3
89	Sokółka (3)	5	4	0	4	13
90	Stawiski (3)	1	2	0	0	3

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Placówki publiczne				
		Przedszkole	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Punkt przedszkolny	Zespół wychowania przedszkolnego	Ogółem
91	Suchowola (3)	1	2	0	0	3
92	Supraśl (3)	2	0	0	0	2
93	Suraż (3)	1	0	0	0	1
94	Suwałki (1)	9	8	0	0	17
95	Suwałki (2)	0	3	2	0	5
96	Szczuczyn (3)	1	2	0	0	3
97	Szepietowo (3)	0	2	0	0	2
98	Sztabin (2)	0	3	0	0	3
99	Szudziałowo (2)	0	2	0	0	2
100	Szumowo (2)	1	3	0	1	5
101	Szypliszki (2)	0	0	0	2	2
102	Śniadowo (2)	1	1	2	0	4
103	Trzcianne (2)	0	1	0	0	1
104	Turośl (2)	0	5	0	0	5
105	Turośl Kościelna (2)	1	2	0	0	3
106	Tykocin (3)	1	0	0	0	1
107	Wasilków (3)	1	2	3	0	6
108	Wąsosz (2)	0	4	1	0	5
109	Wizna (2)	0	3	0	0	3
110	Wiżajny (2)	0	1	1	0	2
111	Wysokie Mazowieckie (1)	2	0	0	0	2
112	Wysokie Mazowieckie (2)	0	1	0	0	1
113	Wyszki (2)	0	3	0	0	3
114	Zabłudów (3)	1	3	0	0	4
115	Zambrów (1)	4	0	0	0	4
116	Zambrów (2)	0	5	0	0	5
117	Zawady (2)	0	1	1	0	2
118	Zbójna (2)	0	3	0	0	3
Ogółem		158	214	52	13	437

Wyjaśnienia:

- (1) Gmina miejska
- (2) Gmina wiejska
- (3) Gmina miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Analiza przedmiotowych danych wskazuje na dominującą pozycję Białegostoku (1) w zakresie liczby ośrodków wychowania przedszkolnego w regionie. Białystok (1) skupia 17,2% wszystkich publicznych ośrodków wychowania przedszkolnego, następnie miasto Suwałki (1) 3,89%, Łomża (1) 3,43% oraz Sokółka (3) 2,97%. Biorąc pod uwagę poszczególne formy wychowania przedszkolnego, najwięcej przedszkoli i oddziałów przedszkolnych przy szkole podstawowej występuje w Białymstoku (1) (odpowiednio: 35,44% i 9,81%), Suwałkach (1) (odpowiednio: 5,70% i 3,74%), Łomży (1) (odpowiednio: 5,06% i 2,80%) oraz gminie wiejsko-miejskiej Sokółka (odpowiednio: 3,16%

i 1,87%). Punkty przedszkolne, stanowiące 12,3% wszystkich ośrodków wychowania przedszkolnego, skumulowane są głównie w Brańsku (2) (4 ośrodki), Jaświłach (3) i Wasilkowie (3) (3 ośrodki), Śniadowie (2), Dąbrowie Białostockiej (3), Grajewie (2), Klukowie (2), Korycinie (2) oraz Nowych Piekutach (2 ośrodki). Zespoły wychowania przedszkolnego są najrzadziej występującą formą wychowania przedszkolnego w regionie (2,6%). Zlokalizowane są głównie w gminach: Sokółka (3) (4 ośrodki), Augustów (2) (3 ośrodki), Radziłów (2) oraz Szypliszki (2) (2 ośrodki).

Na podstawie zebranych danych możemy stwierdzić, iż sytuacja w zakresie lokalizacji placówek niepublicznych jest podobna do obserwowanej w przypadku jednostek publicznych. Miasto Białystok (1) stanowi główną lokalizację placówek niepublicznych – ponad połowa przebadanych placówek niepublicznych (łącznie 56 podmiotów) (Tabela 10). Kolejnym obszarem największej koncentracji niepublicznych ośrodków wychowania przedszkolnego są Suwałki (1), choć charakteryzują się znacznie niższym odsetkiem instytucji na swoim terenie niż Białystok (1) (9,0%).

W przypadku niepublicznych zespołów wychowania przedszkolnego, identyfikuje się zaledwie jeden ośrodek wychowania przedszkolnego funkcjonujący w gminie Radziłów (2). Jest to najrzadziej występująca forma wychowania przedszkolnego zarówno o statusie placówki publicznej, jak i niepublicznej.

Tabela 10. Struktura badanych niepublicznych placówek wychowania przedszkolnego w poszczególnych gminach

Lp.	Gmina	Placówki niepubliczne				
		Przedszkole	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Punkt przedszkolny	Zespół wychowania przedszkolnego	Ogółem
1	Augustów (1)	2	0	1	0	3
3	Białystok (1)	46	4	6	0	56
4	Bielsk Podlaski (1)	1	0	0	0	1
5	Bielsk Podlaski (2)	0	0	1	0	1
6	Dąbrowa Białostocka (3)	0	0	1	0	1
7	Gródek (2)	0	1	0	0	1
8	Hajnówka (1)	1	0	0	0	1
9	Hajnówka (2)	0	1	0	0	1
10	Juchnowiec Kościelny (2)	1	0	0	0	1
11	Kobylin-Borzymy (2)	0	2	0	0	2
12	Kolno (1)	0	0	1	0	1
13	Mońki (3)	1	0	0	0	1
14	Radziłów (2)	0	1	1	1	3
15	Rajgród (3)	2	1	0	0	3
16	Sejny (1)	1	0	0	0	1
17	Siemiatycze (1)	0	0	1	0	1
18	Supraśl (3)	2	0	0	0	2
19	Suwałki (1)	9	0	0	0	9
20	Trzcianne (2)	2	0	0	0	2
21	Turośń Kościelna (2)	1	1	0	0	2
22	Wasilków (3)	5	0	0	0	5

Lp.	Gmina	Placówki niepubliczne				
		Przedszkole	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Punkt przedszkolny	Zespół wychowania przedszkolnego	Ogółem
23	Wizna (2)	0	0	1	0	1
24	Wysokie Mazowieckie (2)	0	0	1	0	1
Ogółem		74	11	14	1	100

Wyjaśnienia:

- (1) Gmina miejska
- (2) Gmina wiejska
- (3) Gmina miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

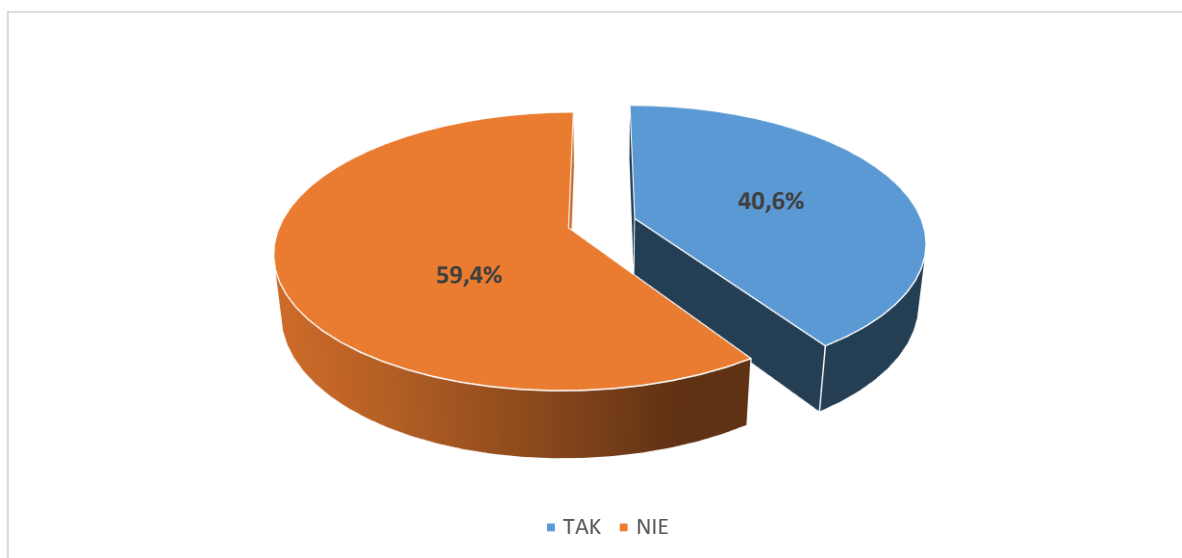
W Białymstoku, w placówkach niepublicznych dominującą formą wychowania przedszkolnego są przedszkola (62,2% ośrodków przebadanych w skali województwa). W mieście obserwujemy również najwyższą liczbę niepublicznych oddziałów przedszkolnych przy szkole podstawowej (36,4% ankietowanych ośrodków). Podobną strukturę obserwujemy w przypadku punktów przedszkolnych, zarówno w zakresie dostępności w regionie, jak i w samym Białymstoku (1).

7. Popyt na miejsca w ośrodkach wychowania przedszkolnego

W ramach ankietyzacji przedszkoli, zapytano ośrodki wychowania przedszkolnego (publiczne i niepubliczne), czy mają możliwość zwiększenia miejsc wychowania przedszkolnego w swojej placówce w przypadku dostępności środków zewnętrznych na ten cel. Wyniki przeprowadzonego badania wskazują, iż w województwie podlaskim 218 (40,6%) placówek wychowania przedszkolnego (publicznych i niepublicznych) posiada odpowiednie możliwości do zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego i następnie przyjęcia dodatkowej liczby chętnych dzieci w wieku przedszkolnym (Rysunek 4). W 319 przypadkach (59,4%), badane ośrodki (publiczne i niepubliczne) takiej możliwości nie posiadają. Część jednostek posiadających warunki infrastrukturalne do odpowiedniej adaptacji w kierunku zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego zlokalizowana jest na obszarach wiejskich, gdzie równocześnie identyfikowany i zgłaszany był podczas badania problem braku dzieci w wieku przedszkolnym, zainteresowanych korzystaniem z edukacji przedszkolnej.

Rysunek 4. Struktura badanych ośrodków wychowania przedszkolnego według deklarowanej możliwości zwiększenia liczby miejsc w placówkach (publicznych i niepublicznych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W ramach badania dokonano głębszej analizy w zakresie możliwości zwiększenia przez ośrodki wychowania przedszkolnego liczby miejsc wychowania przedszkolnego w swoich placówkach, w przypadku dostępności środków zewnętrznych na ten cel. Wyniki wskazują, że placówki publiczne, są w stanie zapewnić dodatkowe miejsca w ośrodku. Największymi możliwościami w zakresie zwiększenia dostępności miejsc w placówkach publicznych, dysponują odpowiednio oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych (65%), a w dalszej kolejności: przedszkola (18,4%), punkty przedszkolne (12,9%), zespoły wychowania przedszkolnego (3,7%).

Placówki niepubliczne również deklarują możliwość przyjęcia dodatkowej liczby dzieci w sytuacji dostępności środków zewnętrznych na ten cel. Największymi możliwościami w zakresie zwiększenia dostępności miejsc w placówkach publicznych, dysponują odpowiednio przedszkola (60%), a w dalszej kolejności: punkty przedszkolne (21,8%), oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych (16,4%) i zespoły wychowania przedszkolnego (1,8%).

Tabela 11. Struktura badanych ośrodków wychowania przedszkolnego zgłaszających możliwość zwiększenia liczby miejsc w przypadku dostępności środków na ten cel

Rodzaj ośrodka wychowania przedszkolnego	TAK				NIE			
	Publiczne		Niepubliczne		Publiczne		Niepubliczne	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Przedszkole	30	18,4	33	60,0	128	46,7	41	91,1
Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	106	65,0	9	16,4	108	39,4	2	4,4
Punkt przedszkolny	21	12,9	12	21,8	31	11,3	2	4,4
Zespół wychowania przedszkolnego	6	3,7	1	1,8	7	2,6	0	0,0
Ogółem	163	100,0	55	100,0	274	100,0	45	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Tabela 12 zawiera informacje dotyczące liczby placówek publicznych i niepublicznych, posiadających możliwości zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego w sytuacji dostępności środków finansowych na ten cel.

Tabela 12. Ośrodki wychowania przedszkolnego dysponujące możliwością zwiększenia liczby miejsc w placówce w przypadku dostępności środków na ten cel

Lp.	Gmina	Liczba placówek publicznych	Liczba placówek niepublicznych
1	Białystok (1)	11	28
2	Sokółka (3)	6	-
3	Grajewo (2)	5	-
4	Turośl (2)	5	-
5	Wąsosz (2)	5	-
6	Brańsk (2)	4	-
7	Klukowo (2)	4	-
8	Mały Płock (2)	4	-
9	Bargłów Kościelny (2)	3	-
10	Boćki (2)	3	-
11	Ciechanowiec (3)	3	-
12	Jedwabne (3)	3	-
13	Juchnowiec Kościelny (2)	3	0
14	Łapy (3)	3	-
15	Łomża (2)	3	-
16	Piątnica (2)	3	-
17	Siemiatycze (2)	3	-
18	Stawiski (3)	3	-
19	Zambrów (2)	3	-
20	Augustów (1)	2	2
21	Dąbrowa Białostocka (3)	2	1
22	Dobrzyniewo Duże (2)	2	-
23	Goniądz (3)	2	-
24	Hajnówka (2)	2	1

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Liczba placówek publicznych	Liczba placówek niepublicznych
25	Janów (2)	2	-
26	Kobylin-Borzymy (2)	2	0
27	Kolno (2)	2	-
28	Krypno (2)	2	-
29	Łomża (1)	2	-
30	Narewka (2)	2	-
31	Przerośl (2)	2	-
32	Puńsk (2)	2	-
33	Rajgród (3)	2	2
34	Siemiatycze (1)	2	1
35	Suwałki (1)	2	5
36	Szczuczyn (3)	2	-
37	Szepietowo (3)	2	-
38	Szudziałowo (2)	2	-
39	Szypliszki (2)	2	-
40	Śniadowo (2)	2	-
41	Wasilków (3)	2	2
42	Wizna (2)	2	1
43	Augustów (2)	1	-
44	Bakałarzewo (2)	1	-
45	Bielsk Podlaski (1)	1	0
46	Choroszcz (3)	1	-
47	Czeremcha (2)	1	-
48	Czyże (2)	1	-
49	Czyżew (3)	1	-
50	Drohiczyn (3)	1	-
51	Dubicze Cerkiewne (2)	1	-
52	Giby (2)	1	-
53	Grabowo (2)	1	-
54	Grodzisk (2)	1	-
55	Hajnówka (1)	1	1
56	Jasionówka (2)	1	-
57	Jaświły (2)	1	-
58	Korycin (2)	1	-
59	Krasnopol (2)	1	-
60	Kulesze Kościelne (2)	1	-
61	Kuźnica (2)	1	-
62	Milejczyce (2)	1	-
63	Narew (2)	1	-
64	Nowy Dwór (2)	1	-
65	Orla (2)	1	-
66	Poświętne (2)	1	-
67	Raczki (2)	1	-

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Liczba placówek publicznych	Liczba placówek niepublicznych
68	Radziłów (2)	1	3
69	Rutka-Tartak (2)	1	-
70	Rutki (2)	1	-
71	Sidra (2)	1	-
72	Sokoły (2)	1	-
73	Suraż (3)	1	-
74	Suwałki (2)	1	-
75	Sztabin (2)	1	-
76	Szumowo (2)	1	-
77	Trzcianne (2)	1	1
78	Wysokie Mazowieckie (2)	1	1
79	Wyszki (2)	1	-
80	Zabłudów (3)	1	-
81	Zawady (2)	1	-
82	Zbójna (2)	1	-
83	Białowieża (2)	0	-
84	Bielsk Podlaski (2)	0	1
85	Brańsk (1)	0	-
86	Czarna Białostocka (3)	0	-
87	Dziadkowice (2)	0	-
88	Filipów (2)	0	-
89	Grajewo (1)	0	-
90	Gródek (2)	0	1
91	Jeleniewo (2)	0	-
92	Kleszczele (3)	0	-
93	Knyszyn (3)	0	-
94	Kolno (1)	0	1
95	Kołaki Kościelne (2)	0	-
96	Krynki (3)	0	-
97	Lipsk (3)	0	-
98	Miastkowo (2)	0	-
99	Michałowó (3)	0	-
100	Mielnik (2)	0	-
101	Mońki (3)	0	0
102	Nowe Piekuty (2)	0	-
103	Nowinka (2)	0	-
104	Nowogród (3)	0	-
105	Nurzec-Stacja (2)	0	-
106	Perlejewo (2)	0	-
107	Płaska (2)	0	-
108	Przytuły (2)	0	-
109	Rudka (2)	0	-
110	Sejny (1)	0	0

Lp.	Gmina	Liczba placówek publicznych	Liczba placówek niepublicznych
111	Sejny (2)	0	-
112	Suchowola (3)	0	-
113	Supraśl (3)	0	1
114	Turośń Kościelna (2)	0	2
115	Tykocin (3)	0	-
116	Wiązajny (2)	0	-
117	Wysokie Mazowieckie (1)	0	-
118	Zambrów (1)	0	-
Ogółem		163	55

Wyjaśnienie:

(1) Gmina miejska

(2) Gmina wiejska

(3) Gmina miejsko-wiejska

„-” – brak placówek niepublicznych na terenie danej gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Analiza danych wskazuje, iż największymi możliwościami w zakresie zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego w placówkach publicznych, charakteryzują się ośrodki zlokalizowane w Białymstoku (1), Sokółce (2), Grajewie (2), Turośni (2), Brańsku (2), Klukowie (2) i Małym Płocku (2) (Tabela 12). Największymi możliwościami w zakresie zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego w placówkach niepublicznych, charakteryzują się ośrodki zlokalizowane w Augustowie (1), Wasilkowie (3), Turośni Kościelnej (2), Suwałkach (1) oraz Radziłowie (2).

Tabela 13. Poziom zainteresowania badanych placówek podjęciem działań o charakterze dostosowawczym w perspektywie do roku 2023 wg rodzaju działania

Lp.	Gmina	Rozbudowa	Przebudowa	Remont	Adaptacja posiadanych pomieszczeń
1	Augustów (1)	1	1	2	2
2	Augustów (2)	0	0	1	3
3	Bakałarzewo (2)	0	0	0	1
4	Bargłów Kościelny (2)	0	0	1	2
5	Białowieża (2)	0	0	0	0
6	Białystok (1)	15	13	49	20
7	Bielsk Podlaski (1)	0	0	1	0
8	Bielsk Podlaski (2)	0	0	1	1
9	Boćki (2)	0	0	0	0
10	Brańsk (1)	0	0	0	0
11	Brańsk (2)	0	0	4	0
12	Choroszcz (3)	1	0	0	0
13	Ciechanowiec (3)	0	1	3	0
14	Czarna Białostocka (3)	0	0	0	0
15	Czeremcha (2)	0	0	0	0
16	Czyże (2)	0	0	0	0
17	Czyżew (3)	0	0	1	1
18	Dąbrowa Białostocka (3)	0	0	2	1

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Rozbudowa	Przebudowa	Remont	Adaptacja posiadanych pomieszczeń
19	Dobrzyniewo Duże (2)	0	0	1	1
20	Drohiczyn (3)	0	0	0	0
21	Dubicze Cerkiewne (2)	0	0	0	0
22	Dziadkowice (2)	0	0	0	0
23	Filipów (2)	0	0	0	0
24	Giby (2)	0	0	0	0
25	Goniądz (3)	0	0	2	0
26	Grabowo (2)	0	0	1	0
27	Grajewo (1)	1	0	0	0
28	Grajewo (2)	1	0	4	0
29	Grodzisk (2)	0	0	2	0
30	Gródek (2)	0	0	1	0
31	Hajnówka (1)	0	0	5	2
32	Hajnówka (2)	0	0	2	2
33	Janów (2)	0	0	0	0
34	Jasionówka (2)	0	1	1	0
35	Jaświły (2)	0	0	5	0
36	Jedwabne (3)	0	0	1	2
37	Jeleniewo (2)	0	0	0	0
38	Juchnowiec Kościelny (2)	1	1	2	1
39	Kleszczele (3)	0	0	0	0
40	Klukowo (2)	0	0	1	2
41	Knyszyn (3)	0	0	1	0
42	Kobylin-Borzymy (2)	0	0	0	0
43	Kolno (1)	0	1	1	0
44	Kolno (2)	0	0	0	0
45	Kołaki Kościelne (2)	0	0	0	0
46	Korycin (2)	1	0	0	0
47	Krasnopol (2)	0	1	0	0
48	Krynki (3)	0	0	0	0
49	Krypno (2)	0	0	0	0
50	Kulesze Kościelne (2)	0	0	0	1
51	Kuźnica (2)	0	0	0	0
52	Lipisk (3)	0	0	1	0
53	Łapy (3)	0	2	3	1
54	Łomża (1)	1	1	4	1
55	Łomża (2)	0	0	4	3
56	Mały Płock (2)	0	0	4	0
57	Miastkowo (2)	0	0	0	0
58	Michałowice (3)	1	0	0	0
59	Mielnik (2)	1	0	0	0
60	Milejczyce (2)	0	0	1	0

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Rozbudowa	Przebudowa	Remont	Adaptacja posiadanych pomieszczeń
61	Mońki (3)	0	0	1	0
62	Narew (2)	0	0	0	0
63	Narewka (2)	0	0	0	2
64	Nowe Piekuty (2)	0	0	0	2
65	Nowinka (2)	0	0	4	0
66	Nowogród (3)	0	0	1	0
67	Nowy Dwór (2)	0	0	0	1
68	Nurzec-Stacja (2)	0	0	0	0
69	Orla (2)	0	0	0	0
70	Perlejewo (2)	0	0	0	0
71	Piątnica (2)	0	0	3	0
72	Płaska (2)	0	0	0	0
73	Poświętne (2)	0	0	0	0
74	Przerośl (2)	0	1	0	1
75	Przytuły (2)	0	0	0	0
76	Puńsk (2)	0	0	1	0
77	Raczki (2)	0	0	0	1
78	Radziłów (2)	0	0	2	2
79	Rajgród (3)	2	1	3	3
80	Rudka (2)	0	0	0	0
81	Rutka-Tartak (2)	0	0	0	0
82	Rutki (2)	0	0	1	0
83	Sejny (1)	0	0	0	0
84	Sejny (2)	0	0	0	0
85	Sidra (2)	0	0	0	0
86	Siemiatycze (1)	1	1	0	0
87	Siemiatycze (2)	0	0	3	0
88	Sokoły (2)	0	0	2	0
89	Sokółka (3)	1	1	6	1
90	Stawiski (3)	0	1	3	0
91	Suchowola (3)	0	0	1	0
92	Supraśl (3)	0	0	0	0
93	Suraz (3)	0	1	0	0
94	Suwałki (1)	3	0	10	4
95	Suwałki (2)	0	0	0	0
96	Szczuczyn (3)	0	0	0	2
97	Szepietowo (3)	0	0	2	1
98	Sztabin (2)	1	0	0	0
99	Szudziałowo (2)	0	0	0	0
100	Szumowo (2)	0	0	0	0
101	Szypliszki (2)	0	0	1	2
102	Śniadowo (2)	0	0	0	1

Lp.	Gmina	Rozbudowa	Przebudowa	Remont	Adaptacja posiadanych pomieszczeń
103	Trzcianne (2)	0	0	0	0
104	Turośl (2)	0	0	0	0
105	Turośl Kościelna (2)	1	1	1	2
106	Tykocin (3)	0	0	1	0
107	Wasilków (3)	0	0	3	4
108	Wąsosz (2)	0	0	1	2
109	Wizna (2)	0	0	0	0
110	Wiżajny (2)	1	0	1	0
111	Wysokie Mazowieckie (1)	0	0	0	0
112	Wysokie Mazowieckie (2)	1	0	0	0
113	Wyszki (2)	2	1	1	0
114	Zabłudów (3)	1	0	1	0
115	Zambrów (1)	0	0	1	0
116	Zambrów (2)	1	1	1	1
117	Zawady (2)	0	0	0	0
118	Zbójna (2)	0	1	1	1
Ogółem		39	32	168	80

Wyjaśnienia:

- (1) Gmina miejska
- (2) Gmina wiejska
- (3) Gmina miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Badaniu poddano potrzeby ośrodków wychowania przedszkolnego o charakterze dostosowawczym w perspektywie do 2023 roku. W ankiecie przewidziano cztery sytuacje obejmujące ewentualną rozbudowę, przebudowę, remont placówki lub adaptację jej pomieszczeń. Najczęściej ośrodki wychowania przedszkolnego identyfikują potrzebę przeprowadzenia remontu (głównie w oddziałach przedszkolnych pod kątem dostosowania łazienek) oraz adaptację posiadanych pomieszczeń (np. poddaszy lub istniejących sal z przeznaczeniem na dodatkowe miejsce dla najmłodszych – 3, 4 letnich dzieci)²³. Największe potrzeby identyfikowały placówki funkcjonujące na terenie powiatów grodzkich: Białegostoku (1), Łomży (1) i Suwałk (1). Badanie wykazało istnienie dwóch okoliczności, które mają realny wpływ na podejmowanie działań dostosowawczych przez ośrodki wychowania przedszkolnego: trwające lub zakończone, również w obecnym roku prace o charakterze infrastrukturalnym, co wiąże się z brakiem identyfikacji potrzeb oraz porządek prawny (ośrodki wychowania przedszkolnego, dla których organem prowadzącym jest gmina).

W ramach prowadzonej analizy poruszono kwestię brakującej liczby miejsc dla dzieci 3-letnich w ośrodkach wychowania przedszkolnego w poszczególnych gminach, w roku szkolnym 2017/2018. Zgłaszane zapotrzebowanie wynosi łącznie 2403 miejsca, w tym 1654 miejsca w placówkach publicznych oraz 749 miejsc w placówkach niepublicznych. Największymi potrzebami w zakresie zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego charakteryzują się ośrodki zlokalizowane

²³ Wartość środków na zaspokojenie zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie została przedstawiona w tabeli 3 w Aneksie tabelarycznym.

w Białymstoku (1), Łomży (1), Suwałkach (1), Zambrowie (1), Grajewie (1) i Mońkach (3) (placówki publiczne i niepubliczne).

Tabela 14. Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3-latków w roku szkolnym 2017/2018²⁴

Lp.	Gmina	2017/2018	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
1	Augustów (1)	10	19
2	Augustów (2)	0	-
3	Bakałarzewo (2)	0	-
4	Bargłów Kościelny (2)	2	-
5	Białowieża (2)	0	-
6	Białystok (1)	453	419
7	Bielsk Podlaski (1)	52	35
8	Bielsk Podlaski (2)	18	8
9	Boćki (2)	0	-
10	Brańsk (1)	0	-
11	Brańsk (2)	0	-
12	Choroszcz (3)	27	-
13	Ciechanowiec (3)	0	-
14	Czarna Białostocka (3)	9	-
15	Czeremcha (2)	15	-
16	Czyże (2)	11	-
17	Czyżew (3)	6	-
18	Dąbrowa Białostocka (3)	39	0
19	Dobrzyniewo Duże (2)	12	-
20	Drohiczyn (3)	0	-
21	Dubicze Cerkiewne (2)	0	-
22	Dziadkowice (2)	0	-
23	Filipów (2)	13	-
24	Giby (2)	9	-
25	Goniądz (3)	0	-
26	Grabowo (2)	0	-
27	Grajewo (1)	59	-
28	Grajewo (2)	0	-
29	Grodzisk (2)	0	-
30	Gródek (2)	0	0
31	Hajnówka (1)	53	1
32	Hajnówka (2)	0	2
33	Janów (2)	0	-
34	Jasionówka (2)	0	-

²⁴ Szacowanie brakującej liczby miejsc wychowania przedszkolnego dla trzylatków w roku szkolnym 2017/2018 uwzględnia informacje w zakresie liczby dzieci wpisanych na listy rezerwowe w ramach prowadzonej rekrutacji w danym okresie oraz liczby podań, które zostały odrzucone w ramach procesu rekrutacji, zgodnie ze stanem na koniec rekrutacji.

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	2017/2018	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
35	Jaświły (2)	0	-
36	Jedwabne (3)	1	-
37	Jeleniewo (2)	0	-
38	Juchnowiec Kościelny (2)	8	0
39	Kleszczele (3)	0	-
40	Klukowo (2)	9	-
41	Knyszyn (3)	3	-
42	Kobylin-Borzymy (2)	0	1
43	Kolno (1)	0	8
44	Kolno (2)	1	-
45	Kołaki Kościelne (2)	3	-
46	Korycin (2)	0	-
47	Krasnopol (2)	0	-
48	Krynki (3)	0	-
49	Krypno (2)	14	-
50	Kulesze Kościelne (2)	0	-
51	Kuźnica (2)	0	-
52	Lipsk (3)	0	-
53	Łapy (3)	53	-
54	Łomża (1)	92	-
55	Łomża (2)	22	-
56	Mały Płock (2)	4	-
57	Miastkowo (2)	5	-
58	Michałowó (3)	0	-
59	Mielnik (2)	0	-
60	Milejczyce (2)	0	-
61	Mońki (3)	0	47
62	Narew (2)	0	-
63	Narewka (2)	0	-
64	Nowe Piekuty (2)	0	-
65	Nowinka (2)	0	-
66	Nowogród (3)	0	-
67	Nowy Dwór (2)	0	-
68	Nurzec-Stacja (2)	24	-
69	Orla (2)	10	-
70	Perlejewo (2)	0	-
71	Piątnica (2)	9	-
72	Płaska (2)	0	-
73	Poświętne (2)	11	-
74	Przerośl (2)	0	-
75	Przytuły (2)	7	-
76	Puńsk (2)	22	-

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	2017/2018	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
77	Raczk (2)	9	-
78	Radziłów (2)	0	5
79	Rajgród (3)	12	4
80	Rudka (2)	8	-
81	Rutka-Tartak (2)	7	-
82	Rutki (2)	18	-
83	Sejny (1)	20	12
84	Sejny (2)	0	-
85	Sidra (2)	0	-
86	Siemiatycze (1)	111	0
87	Siemiatycze (2)	0	-
88	Sokoły (2)	0	-
89	Sokółka (3)	45	-
90	Stawiski (3)	0	-
91	Suchowola (3)	0	-
92	Supraśl (3)	6	15
93	Suraż (3)	0	-
94	Suwałki (1)	188	83
95	Suwałki (2)	8	-
96	Szczuczyn (3)	3	-
97	Szepietowo (3)	0	-
98	Sztabin (2)	11	-
99	Szudziałowo (2)	0	-
100	Szumowo (2)	2	-
101	Szypliszki (2)	0	-
102	Śniadowo (2)	0	-
103	Trzcianne (2)	0	0
104	Turośl (2)	0	-
105	Turośl Kościelna (2)	2	20
106	Tykocin (3)	1	-
107	Wasilków (3)	3	37
108	Wąsosz (2)	19	-
109	Wizna (2)	0	30
110	Wiżajny (2)	0	-
111	Wysokie Mazowieckie (1)	0	-
112	Wysokie Mazowieckie (2)	0	3
113	Wyszki (2)	0	-
114	Zabłudów (3)	0	-
115	Zambrów (1)	83	-
116	Zambrów (2)	4	-
117	Zawady (2)	8	-
118	Zbójna (2)	0	-

Lp.	Gmina	2017/2018	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
Ogółem		1654	749

Wyjaśnienia:

(1) Gmina miejska

(2) Gmina wiejska

(3) Gmina miejsko-wiejska

„-” – brak placówek publicznych bądź niepublicznych na terenie danej gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W ramach badania pozyskano informacje w zakresie przewidywanej liczby brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla trzylatków w latach 2018/2019 oraz 2019/2020 identyfikując obszary, na których występuje problem z zaspokojeniem potrzeb w zakresie dostępu do miejsc wychowania przedszkolnego. Pytanie sformułowane w ankiecie wymagało oszacowania brakującej liczby miejsc w najbliższych latach w danym ośrodku wychowania przedszkolnego na podstawie doświadczenia wyniesionego z poprzednich lat oraz aktualnych uwarunkowań zewnętrznych. Większość ośrodków była w stanie przewidzieć dla jakiej liczby dzieci w wieku 3 lat może zabraknąć miejsc w latach 2018/2019 i 2019/2020. Wyniki analizy wskazują, iż problem zdecydowanie w większym stopniu dotyczy placówek publicznych niż niepublicznych (Tabela 15).

Tabela 15. Przewidywana brakująca liczba miejsc wychowania przedszkolnego dla 3-latków w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020 (ranking według deficytu w placówkach publicznych)

Lp.	Gmina	2018/2019		Lp.	Gmina	2019/2020	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne			Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
1	Białystok (1)	224	409	1	Białystok (1)	273	380
2	Juchnowiec Kościelny (2)	130	0	2	Juchnowiec Kościelny (2)	120	0
3	Suwałki (1)	65	43	3	Suwałki (1)	80	18
4	Czarna Białostocka (3)	49	-	4	Siemiatycze (1)	40	0
5	Siemiatycze (1)	40	0	5	Knyszyn (3)	37	-
6	Knyszyn (3)	39	-	6	Bielsk Podlaski (1)	35	25
7	Bielsk Podlaski (1)	35	25	7	Czarna Białostocka (3)	30	-
8	Miastkowo (2)	27	-	8	Augustów (1)	25	0
9	Augustów (1)	25	0	9	Zabłudów (3)	25	-
10	Zabłudów (3)	25	-	10	Kuźnica (2)	21	-
11	Kołaki Kościelne (2)	22	-	11	Choroszcz (3)	20	-
12	Supraśl (3)	21	0	12	Dobrzyniewo Duże (2)	20	-
13	Kuźnica (2)	20	-	13	Sokółka (3)	20	-
14	Choroszcz (3)	15	-	14	Kołaki Kościelne (2)	18	-
15	Dobrzyniewo Duże (2)	15	-	15	Jedwabne (3)	15	-
16	Jedwabne (3)	15	-	16	Łomża (1)	15	-
17	Michałow (3)	15	-	17	Michałow (3)	15	-
18	Sokółka (3)	15	-	18	Bakałarzewo (2)	13	-

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	2018/2019		Lp.	Gmina	2019/2020	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne			Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
19	Łomża (1)	12	-	19	Grajewo (2)	10	-
20	Kolno (2)	11	-	20	Hajnówka (1)	10	0
21	Hajnówka (1)	10	0	21	Siemiatycze (2)	10	-
22	Siemiatycze (2)	10	-	22	Wiązany (2)	10	-
23	Zambrów (2)	10	-	23	Kolno (2)	9	-
24	Ciechanowiec (3)	9	-	24	Zambrów (2)	9	-
25	Wasilków (3)	8	0	25	Ciechanowiec (3)	8	-
26	Bakałarzewo (2)	6	-	26	Wasilków (3)	8	0
27	Kulesze Kościelne (2)	6	-	27	Trzcianne (2)	3	0
28	Wąsosz (2)	5	-	28	Augustów (2)	0	-
29	Trzcianne (2)	3	0	29	Bargłów Kościelny (2)	0	-
30	Augustów (2)	0	-	30	Białowieża (2)	0	-
31	Bargłów Kościelny (2)	0	-	31	Bielsk Podlaski (2)	0	0
32	Białowieża (2)	0	-	32	Boćki (2)	0	-
33	Bielsk Podlaski (2)	0	0	33	Brańsk (1)	0	-
34	Boćki (2)	0	-	34	Brańsk (2)	0	-
35	Brańsk (1)	0	-	35	Czeremcha (2)	0	-
36	Brańsk (2)	0	-	36	Czyże (2)	0	-
37	Czeremcha (2)	0	-	37	Czyżew (3)	0	-
38	Czyże (2)	0	-	38	Dąbrowa Białostocka (3)	0	0
39	Czyżew (3)	0	-	39	Drohiczyn (3)	0	-
40	Dąbrowa Białostocka (3)	0	0	40	Dubicze Cerkiewne (2)	0	-
41	Drohiczyn (3)	0	-	41	Dziadkowice (2)	0	-
42	Dubicze Cerkiewne (2)	0	-	42	Filipów (2)	0	-
43	Dziadkowice (2)	0	-	43	Giby (2)	0	-
44	Filipów (2)	0	-	44	Goniądz (3)	0	-
45	Giby (2)	0	-	45	Grabowo (2)	0	-
46	Goniądz (3)	0	-	46	Grajewo (1)	0	-
47	Grabowo (2)	0	-	47	Grodzisk (2)	0	-
48	Grajewo (1)	0	-	48	Gródek (2)	0	0
49	Grajewo (2)	0	-	49	Hajnówka (2)	0	0
50	Gródek (2)	0	0	50	Janów (2)	0	-
51	Hajnówka (2)	0	0	51	Jasionówka (2)	0	-
52	Janów (2)	0	-	52	Jaświły (2)	0	-
53	Jasionówka (2)	0	-	53	Jeleniewo (2)	0	-
54	Jaświły (2)	0	-	54	Kleszczele (3)	0	-
55	Jeleniewo (2)	0	-	55	Klukowo (2)	0	-
56	Kleszczele (3)	0	-	56	Kobylin-Borzymy (2)	0	0
57	Klukowo (2)	0	-	57	Kolno (1)	0	0
58	Kolno (1)	0	0	58	Korycin (2)	0	-
59	Krasnopol (2)	0	-	59	Krasnopol (2)	0	-

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	2018/2019		Lp.	Gmina	2019/2020	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne			Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
60	Krynki (3)	0	-	60	Krynki (3)	0	-
61	Krypno (2)	0	-	61	Krypno (2)	0	-
62	Lipsk (3)	0	-	62	Kulesze Kościelne (2)	0	-
63	Łapy (3)	0	-	63	Lipsk (3)	0	-
64	Łomża (2)	0	-	64	Łapy (3)	0	-
65	Mały Płock (2)	0	-	65	Łomża (2)	0	-
66	Mielnik (2)	0	-	66	Mały Płock (2)	0	-
67	Milejczyce (2)	0	-	67	Miastkowo (2)	0	-
68	Mońki (3)	0	2	68	Mielnik (2)	0	-
69	Narew (2)	0	-	69	Milejczyce (2)	0	-
70	Narewka (2)	0	-	70	Mońki (3)	0	0
71	Nowe Piekuty (2)	0	-	71	Narew (2)	0	-
72	Nowinka (2)	0	-	72	Narewka (2)	0	-
73	Nowogród (3)	0	-	73	Nowe Piekuty (2)	0	-
74	Nowy Dwór (2)	0	-	74	Nowinka (2)	0	-
75	Orla (2)	0	-	75	Nowogród (3)	0	-
76	Perlejewo (2)	0	-	76	Nowy Dwór (2)	0	-
77	Piątnica (2)	0	-	77	Nurzec-Stacja (2)	0	-
78	Płaska (2)	0	-	78	Orla (2)	0	-
79	Poświętne (2)	0	-	79	Perlejewo (2)	0	-
80	Przerośl (2)	0	-	80	Piątnica (2)	0	-
81	Przytuły (2)	0	-	81	Płaska (2)	0	-
82	Puńsk (2)	0	-	82	Poświętne (2)	0	-
83	Radziłów (2)	0	0	83	Przerośl (2)	0	-
84	Rajgród (3)	0	0	84	Przytuły (2)	0	-
85	Rudka (2)	0	-	85	Puńsk (2)	0	-
86	Rutka-Tartak (2)	0	-	86	Raczki (2)	0	-
87	Rutki (2)	0	-	87	Radziłów (2)	0	0
88	Sejny (1)	0	14	88	Rajgród (3)	0	0
89	Sidra (2)	0	-	89	Rudka (2)	0	-
90	Sokoły (2)	0	-	90	Rutka-Tartak (2)	0	-
91	Suchowola (3)	0	-	91	Rutki (2)	0	-
92	Suraż (3)	0	-	92	Sejny (1)	0	0
93	Suwałki (2)	0	-	93	Sejny (2)	0	-
94	Szczuczyn (3)	0	-	94	Sidra (2)	0	-
95	Sztabin (2)	0	-	95	Sokoły (2)	0	-
96	Szudziałowo (2)	0	-	96	Stawiski (3)	0	-
97	Szumowo (2)	0	-	97	Suchowola (3)	0	-
98	Szypliszki (2)	0	-	98	Supraśl (3)	0	0
99	Śniadowo (2)	0	-	99	Suraż (3)	0	-
100	Turośń Kościelna (2)	0	0	100	Suwałki (2)	0	-

Lp.	Gmina	2018/2019		Lp.	Gmina	2019/2020	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne			Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
101	Wizna (2)	0	0	101	Szczuczyn (3)	0	-
102	Wiżajny (2)	0	-	102	Szepietowo (3)	0	-
103	Wysokie Mazowieckie (2)	0	2	103	Sztabin (2)	0	-
104	Wyszki (2)	0	-	104	Szudziałowo (2)	0	-
105	Zambrów (1)	0	-	105	Szumowo (2)	0	-
106	Zawady (2)	0	-	106	Szypliszki (2)	0	-
107	Zbójna (2)	0	-	107	Śniadowo (2)	0	-
108	Grodzisk (2)	0	-	108	Turośl (2)	0	-
109	Kobylin-Borzymy (2)	0	0	109	Turośl Kościelna (2)	0	0
110	Korycin (2)	0	-	110	Tykocin (3)	0	-
111	Nurzec-Stacja (2)	0	-	111	Wąsosz (2)	0	-
112	Raczki (2)	0	-	112	Wizna (2)	0	0
113	Sejny (2)	0	-	113	Wysokie Mazowieckie (1)	0	-
114	Stawiski (3)	0	-	114	Wysokie Mazowieckie (2)	0	3
115	Szepietowo (3)	0	-	115	Wyszki (2)	0	-
116	Turośl (2)	0	-	116	Zambrów (1)	0	-
117	Tykocin (3)	0	-	117	Zawady (2)	0	-
118	Wysokie Mazowieckie (1)	0	-	118	Zbójna (2)	0	-
Ogółem		887	495	Ogółem		899	426

Wyjaśnienia:

- (1) Gmina miejska
- (2) Gmina wiejska
- (3) Gmina miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W trakcie ankietowania ośrodków wychowania przedszkolnego w zakresie przewidywanej liczby brakujących miejsc przedszkolnych dla dzieci 3-letnich w najbliższych latach, uzyskiwano również odpowiedzi „nie wiem”, co oznacza, iż część jednostek nie była w stanie oszacować brakującej liczby miejsc w swojej placówce (Tabela 1 – Aneks tabelaryczny). Przyczyn należy upatrywać między innymi w zmianach w systemie oświaty bądź wewnętrznych zmianach organizacyjnych w danej placówce. Informacje w tym zakresie prezentuje

Tabela 16. Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 4 latków w roku szkolnym 2017/2018²⁵

Lp.	Gmina	2017/2018	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
1	Augustów (1)	3	0
2	Augustów (2)	0	0

²⁵ Szacowanie brakującej liczby miejsc wychowania przedszkolnego dla czterolatków w roku szkolnym 2017/2018 uwzględnia informacje w zakresie liczby dzieci wpisanych na listy rezerwowe w ramach prowadzonej rekrutacji w danym okresie oraz liczby podań, które zostały odrzucone w ramach procesu rekrutacji, zgodnie ze stanem na koniec rekrutacji.

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gmina	2017/2018	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
3	Bakałarzewo (2)	0	0
4	Bargłów Kościelny (2)	4	0
5	Białowieża (2)	0	0
6	Białystok (1)	146	200
7	Bielsk Podlaski (1)	36	5
8	Bielsk Podlaski (2)	13	6
9	Boćki (2)	0	0
10	Brańsk (1)	0	0
11	Brańsk (2)	0	0
12	Choroszcz (3)	4	0
13	Ciechanowiec (3)	4	0
14	Czarna Białostocka (3)	4	0
15	Czeremcha (2)	7	0
16	Czyże (2)	2	0
17	Czyżew (3)	0	0
18	Dąbrowa Białostocka (3)	46	0
19	Dobrzyniewo Duże (2)	14	0
20	Drohiczyn (3)	0	0
21	Dubicze Cerkiewne (2)	0	0
22	Dziadkowice (2)	0	0
23	Filipów (2)	16	0
24	Giby (2)	6	0
25	Goniądz (3)	0	0
26	Grabowo (2)	0	0
27	Grajewo (1)	0	0
28	Grajewo (2)	0	0
29	Grodzisk (2)	0	0
30	Gródek (2)	0	0
31	Hajnówka (1)	7	0
32	Hajnówka (2)	2	1
33	Janów (2)	0	0
34	Jasionówka (2)	0	0
35	Jaświły (2)	0	0
36	Jedwabne (3)	0	0
37	Jeleniewo (2)	0	0
38	Juchnowiec Kościelny (2)	8	0
39	Kleszczele (3)	0	0
40	Klukowo (2)	7	0
41	Knyszyn (3)	6	0
42	Kobylin-Borzemy (2)	0	3
43	Kolno (1)	0	8
44	Kolno (2)	0	0

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	2017/2018	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
45	Kołaki Kościelne (2)	0	0
46	Korycin (2)	0	0
47	Krasnopol (2)	0	0
48	Krynki (3)	0	0
49	Krypno (2)	20	0
50	Kulesze Kościelne (2)	0	0
51	Kuźnica (2)	0	0
52	Lipsk (3)	0	0
53	Łapy (3)	39	0
54	Łomża (1)	52	0
55	Łomża (2)	26	0
56	Mały Płock (2)	4	0
57	Miastkowo (2)	14	0
58	Michałowó (3)	0	0
59	Mielnik (2)	0	0
60	Milejczyce (2)	0	0
61	Mońki (3)	0	29
62	Narew (2)	0	0
63	Narewka (2)	0	0
64	Nowe Piekuty (2)	0	0
65	Nowinka (2)	0	0
66	Nowogród (3)	0	0
67	Nowy Dwór (2)	11	0
68	Nurzec-Stacja (2)	24	0
69	Orla (2)	11	0
70	Perlejewo (2)	0	0
71	Piątnica (2)	0	0
72	Płaska (2)	0	0
73	Poświętne (2)	20	0
74	Przerośl (2)	0	0
75	Przytuły (2)	15	0
76	Puńsk (2)	15	0
77	Raczki (2)	5	0
78	Radziłów (2)	0	11
79	Rajgród (3)	6	4
80	Rudka (2)	8	0
81	Rutka-Tartak (2)	16	0
82	Rutki (2)	15	0
83	Sejny (1)	8	4
84	Sejny (2)	0	0
85	Sidra (2)	0	0
86	Siemiatycze (1)	63	0

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gmina	2017/2018	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
87	Siemiatycze (2)	0	0
88	Sokoły (2)	0	0
89	Sokółka (3)	56	0
90	Stawiski (3)	0	0
91	Suchowola (3)	0	0
92	Supraśl (3)	0	0
93	Suraz (3)	0	0
94	Suwałki (1)	124	53
95	Suwałki (2)	7	0
96	Szczuczyn (3)	0	0
97	Szepietowo (3)	0	0
98	Sztabin (2)	14	0
99	Szudziałowo (2)	0	0
100	Szumowo (2)	6	0
101	Szypliszki (2)	0	0
102	Śniadowo (2)	0	0
103	Trzcianne (2)	0	0
104	Turośl (2)	0	0
105	Turośl Kościelna (2)	3	20
106	Tykocin (3)	0	0
107	Wasilków (3)	4	23
108	Wąsosz (2)	20	0
109	Wizna (2)	6	20
110	Wiżajny (2)	0	0
111	Wysokie Mazowieckie (1)	0	0
112	Wysokie Mazowieckie (2)	0	5
113	Wyszki (2)	0	0
114	Zabłudów (3)	1	0
115	Zambrów (1)	70	0
116	Zambrów (2)	17	0
117	Zawady (2)	8	0
118	Zbójna (2)	0	0
Ogółem		1043	392

Wyjaśnienia:

(1) Gmina miejska

(2) Gmina wiejska

(3) Gmina miejsko-wiejska

„-” – brak placówek niepublicznych na terenie danej gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Analogicznie jak w przypadku sytuacji 3-latków, zebrano informacje w zakresie brakującej liczby miejsc przedszkolnych dla 4-latków w ośrodkach wychowania przedszkolnego w poszczególnych gminach, w roku szkolnym 2017/2018. Zgłaszane zapotrzebowanie wynosi łącznie 1435 miejsca, w tym 1043 miejsca w placówkach publicznych oraz 392 miejsca w placówkach niepublicznych (Tabela 16).

Największymi potrzebami w zakresie zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego dla 4-latków (placówki publiczne i niepubliczne) charakteryzują się ośrodki zlokalizowane w Białymstoku (1), Łomży (1), Suwałkach (1), Sokółce (3), Radziłowie (2), Wasilkowie (3), Wiźnie (2), Turośni Kościelnej (2) oraz Mońkach (3).

W ramach badania pozyskano informacje w zakresie przewidywanej liczby brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla czterolatków w latach 2018/2019 oraz 2019/2020 identyfikując obszary, na których występuje problem z zaspokojeniem potrzeb w zakresie dostępu do miejsc wychowania przedszkolnego. Pytanie sformułowane w ankiecie wymagało oszacowania brakującej liczby miejsc w najbliższych latach w danym ośrodku wychowania przedszkolnego na podstawie doświadczenia wyniesionego z poprzednich lat oraz aktualnych uwarunkowań zewnętrznych. Większość ośrodków była w stanie przewidzieć, dla jakiej liczby dzieci w wieku 4 lat może zabraknąć miejsc w latach 2018/2019 i 2019/2020. Informacje w tym zakresie przedstawia (Tabela 17), prezentująca wyniki w podziale na placówki publiczne i niepubliczne.

Tabela 17. Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 4 latków w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020 (ranking według deficytu w placówkach publicznych)

Lp.	Gmina	2018/2019		Lp.	Gmina	2019/2020	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne			Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
1	Juchnowiec Kościelny (2)	98	0	1	Białystok (1)	146	127
2	Białystok (1)	90	124	2	Juchnowiec Kościelny (2)	45	0
3	Miastkowo (2)	40	-	3	Knyszyn (3)	37	-
4	Knyszyn (3)	34	-	4	Bielsk Podlaski (1)	30	5
5	Bielsk Podlaski (1)	30	8	5	Suwałki (1)	25	20
6	Zabłudów (3)	25	-	6	Zabłudów (3)	25	-
7	Kuźnica (2)	19	-	7	Czarna Białostocka (3)	20	-
8	Suwałki (1)	19	59	8	Wiżajny (2)	20	-
9	Bakałarzewo (2)	18	-	9	Kuźnica (2)	19	-
10	Wiżajny (2)	14	-	10	Choroszcz (3)	15	-
11	Kolno (2)	11	-	11	Bakałarzewo (2)	14	-
12	Siemiatycze (1)	11	0	12	Siemiatycze (1)	12	0
13	Augustów (1)	10	0	13	Kolno (2)	11	-
14	Bargłów Kościelny (2)	10	-	14	Augustów (1)	10	0
15	Hajnówka (1)	10	0	15	Bargłów Kościelny (2)	10	-
16	Michałow (3)	10	-	16	Hajnówka (1)	10	0
17	Zambrów (2)	10	-	17	Michałow (3)	10	-
18	Ciechanowiec (3)	9	-	18	Zambrów (2)	10	-
19	Sokołka (3)	6	-	19	Ciechanowiec (3)	9	-
20	Jedwabne (3)	5	-	20	Jedwabne (3)	5	-
21	Łomża (1)	5	-	21	Sokołka (3)	5	-
22	Wasilków (3)	5	0	22	Wasilków (3)	5	0
23	Choroszcz (3)	3	-	23	Augustów (2)	0	-
24	Koński Kościelny (2)	3	-	24	Białowieża (2)	0	-
25	Augustów (2)	0	-	25	Bielsk Podlaski (2)	0	0

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	2018/2019		Lp.	Gmina	2019/2020	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne			Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
26	Białowieża (2)	0	-	26	Boćki (2)	0	-
27	Bielsk Podlaski (2)	0	0	27	Brańsk (1)	0	-
28	Boćki (2)	0	-	28	Brańsk (2)	0	-
29	Brańsk (1)	0	-	29	Czeremcha (2)	0	-
30	Brańsk (2)	0	-	30	Czyże (2)	0	-
31	Czarna Białostocka (3)	0	-	31	Czyżew (3)	0	-
32	Czeremcha (2)	0	-	32	Dąbrowa Białostocka (3)	0	0
33	Czyże (2)	0	-	33	Dobrzyniewo Duże (2)	0	-
34	Czyżew (3)	0	-	34	Drohiczyn (3)	0	-
35	Dąbrowa Białostocka (3)	0	0	35	Dubicze Cerkiewne (2)	0	-
36	Dobrzyniewo Duże (2)	0	-	36	Dziadkowice (2)	0	-
37	Drohiczyn (3)	0	-	37	Filipów (2)	0	-
38	Dubicze Cerkiewne (2)	0	-	38	Giby (2)	0	-
39	Dziadkowice (2)	0	-	39	Goniądz (3)	0	-
40	Filipów (2)	0	-	40	Grabowo (2)	0	-
41	Giby (2)	0	-	41	Grajewo (1)	0	-
42	Goniądz (3)	0	-	42	Grajewo (2)	0	-
43	Grabowo (2)	0	-	43	Grodzisk (2)	0	-
44	Grajewo (1)	0	-	44	Gródek (2)	0	0
45	Grajewo (2)	0	-	45	Hajnówka (2)	0	0
46	Grodzisk (2)	0	-	46	Janów (2)	0	-
47	Gródek (2)	0	0	47	Jasionówka (2)	0	-
48	Hajnówka (2)	0	0	48	Jaświły (2)	0	-
49	Janów (2)	0	-	49	Jeleniewo (2)	0	-
50	Jasionówka (2)	0	-	50	Kleszczele (3)	0	-
51	Jaświły (2)	0	-	51	Klukowo (2)	0	-
52	Jeleniewo (2)	0	-	52	Kobylin-Borzemy (2)	0	0
53	Kleszczele (3)	0	-	53	Kolno (1)	0	0
54	Klukowo (2)	0	-	54	Kołaki Kościelne (2)	0	-
55	Kobylin-Borzemy (2)	0	0	55	Korycin (2)	0	-
56	Kolno (1)	0	0	56	Krasnopol (2)	0	-
57	Korycin (2)	0	-	57	Krynki (3)	0	-
58	Krasnopol (2)	0	-	58	Krypno (2)	0	-
59	Krynki (3)	0	-	59	Kulesze Kościelne (2)	0	-
60	Krypno (2)	0	-	60	Lipsk (3)	0	-
61	Kulesze Kościelne (2)	0	-	61	Łapy (3)	0	-
62	Lipsk (3)	0	-	62	Łomża (1)	0	-
63	Łapy (3)	0	-	63	Łomża (2)	0	-
64	Łomża (2)	0	-	64	Mały Płock (2)	0	-
65	Mały Płock (2)	0	-	65	Miastkowo (2)	0	-
66	Mielnik (2)	0	-	66	Mielnik (2)	0	-

Lp.	Gmina	2018/2019		Lp.	Gmina	2019/2020	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne			Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
67	Milejczyce (2)	0	-	67	Milejczyce (2)	0	-
68	Mońki (3)	0	2	68	Mońki (3)	0	0
69	Narew (2)	0	-	69	Narew (2)	0	-
70	Narewka (2)	0	-	70	Narewka (2)	0	-
71	Nowe Piekuty (2)	0	-	71	Nowe Piekuty (2)	0	-
72	Nowinka (2)	0	-	72	Nowinka (2)	0	-
73	Nowogród (3)	0	-	73	Nowogród (3)	0	-
74	Nowy Dwór (2)	0	-	74	Nowy Dwór (2)	0	-
75	Nurzec-Stacja (2)	0	-	75	Nurzec-Stacja (2)	0	-
76	Orla (2)	0	-	76	Orla (2)	0	-
77	Perlejewo (2)	0	-	77	Perlejewo (2)	0	-
78	Piątnica (2)	0	-	78	Piątnica (2)	0	-
79	Płaska (2)	0	-	79	Płaska (2)	0	-
80	Poświętne (2)	0	-	80	Poświętne (2)	0	-
81	Przerośl (2)	0	-	81	Przerośl (2)	0	-
82	Przytuły (2)	0	-	82	Przytuły (2)	0	-
83	Puńsk (2)	0	-	83	Puńsk (2)	0	-
84	Raczki (2)	0	-	84	Raczki (2)	0	-
85	Radziłów (2)	0	0	85	Radziłów (2)	0	0
86	Rajgród (3)	0	0	86	Rajgród (3)	0	0
87	Rudka (2)	0	-	87	Rudka (2)	0	-
88	Rutka-Tartak (2)	0	-	88	Rutka-Tartak (2)	0	-
89	Rutki (2)	0	-	89	Rutki (2)	0	-
90	Sejny (1)	0	0	90	Sejny (1)	0	0
91	Sejny (2)	0	-	91	Sejny (2)	0	-
92	Sidra (2)	0	-	92	Sidra (2)	0	-
93	Siemiatycze (2)	0	-	93	Siemiatycze (2)	0	-
94	Sokoły (2)	0	-	94	Sokoły (2)	0	-
95	Stawiski (3)	0	-	95	Stawiski (3)	0	-
96	Suchowola (3)	0	-	96	Suchowola (3)	0	-
97	Supraśl (3)	0	0	97	Supraśl (3)	0	0
98	Suraz (3)	0	-	98	Suraz (3)	0	-
99	Suwałki (2)	0	-	99	Suwałki (2)	0	-
100	Szczuczyn (3)	0	-	100	Szczuczyn (3)	0	-
101	Szepietowo (3)	0	-	101	Szepietowo (3)	0	-
102	Sztabin (2)	0	-	102	Sztabin (2)	0	-
103	Szudziałowo (2)	0	-	103	Szudziałowo (2)	0	-
104	Szumowo (2)	0	-	104	Szumowo (2)	0	-
105	Szypliszki (2)	0	-	105	Szypliszki (2)	0	-
106	Śniadowo (2)	0	-	106	Śniadowo (2)	0	-
107	Trzcianne (2)	0	0	107	Trzcianne (2)	0	0
108	Turośl (2)	0	-	108	Turośl (2)	0	-

Lp.	Gmina	2018/2019		Lp.	Gmina	2019/2020	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne			Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
109	Turośń Kościelna (2)	0	0	109	Turośń Kościelna (2)	0	0
110	Tykocin (3)	0	-	110	Tykocin (3)	0	-
111	Wąsosz (2)	0	-	111	Wąsosz (2)	0	-
112	Wizna (2)	0	0	112	Wizna (2)	0	0
113	Wysokie Mazowieckie (1)	0	-	113	Wysokie Mazowieckie (1)	0	-
114	Wysokie Mazowieckie (2)	0	2	114	Wysokie Mazowieckie (2)	0	2
115	Wyszki (2)	0	-	115	Wyszki (2)	0	-
116	Zambrów (1)	0	-	116	Zambrów (1)	0	-
117	Zawady (2)	0	-	117	Zawady (2)	0	-
118	Zbójna (2)	0	-	118	Zbójna (2)	0	-
Ogółem		495	195	Ogółem		493	154

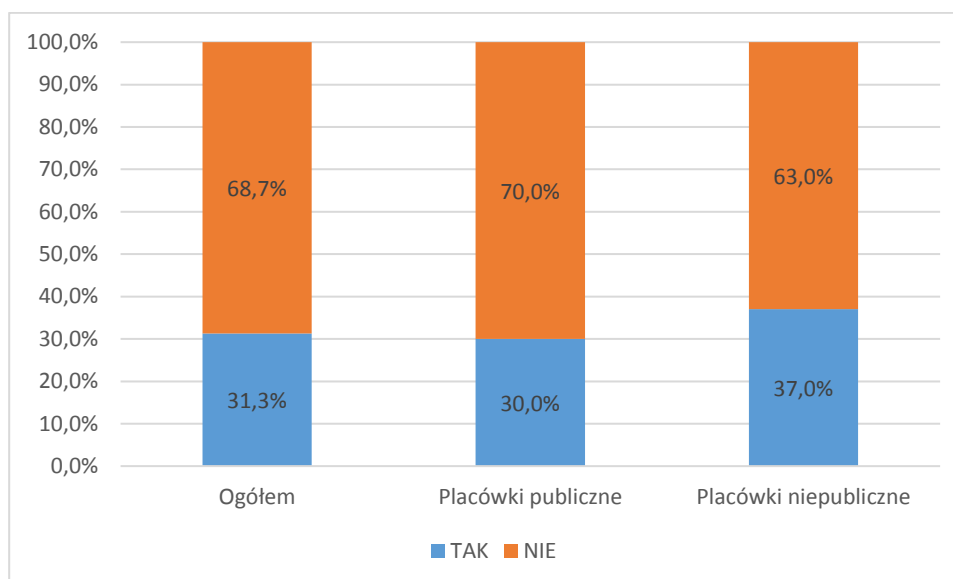
Wyjaśnienia:

- (1) Gmina miejska
- (2) Gmina wiejska
- (3) Gmina miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W trakcie ankietowania ośrodków wychowania przedszkolnego w zakresie przewidywanej liczby brakujących miejsc przedszkolnych dla dzieci czteroletnich w najbliższych latach, uzyskiwano również odpowiedzi „nie wiem”, co oznacza, iż część ośrodków wychowania przedszkolnego nie była w stanie oszacować brakującej liczby miejsc w swojej placówce (Tabela 2 – Aneks tabelaryczny). Wśród przyczyn takiego stanu rzeczy wymieniano zmiany w systemie oświaty bądź wewnętrzne zmiany organizacyjne w danej placówce.

Rysunek 5. Przebywanie dzieci ze specjalnymi potrzebami w badanych placówkach w roku szkolnym 2017/2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Ponad 30% badanych placówek wskazało, iż sprawuje opiekę na dziećmi ze specjalnymi potrzebami (Rysunek 5). Nieznacznie wyższy odsetek takich ośrodków wychowania przedszkolnego odnotowano w grupie jednostek niepublicznych – 37%.

W ankiecie pytano również o przewidywane w roku szkolnym 2018/2019 i 2019/2020 potrzeby danego ośrodka zakresie dostosowania/utworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością w wieku 3-6 lat (Tabela 18). Ponad połowa ośrodków wskazała na brak potrzeb w tym zakresie, które wynikały z faktu, iż placówki są przystosowane do pracy z dziećmi z niepełnosprawnością i na co dzień z nimi pracują. Innym powodem podawanym podczas procesu ankietowania, był brak w placówce dzieci ze specjalnymi potrzebami.

Tabela 18. Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020

Lp.	Gmina	Liczba miejsc w placówkach publicznych		Liczba miejsc w placówkach niepublicznych	
		2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020
1	Augustów (1)	13	18	2	3
2	Augustów (2)	2	1	-	-
3	Bakałarzewo (2)	0	0	-	-
4	Bargłów Kościelny (2)	0	0	-	-
5	Białowieża (2)	0	0	-	-
6	Białystok (1)	109	122	117	143
7	Bielsk Podlaski (1)	25	25	0	0
8	Bielsk Podlaski (2)	0	0	0	0
9	Boćki (2)	0	0	-	-
10	Brańsk (1)	0	0	-	-
11	Brańsk (2)	0	0	-	-
12	Choroszcz (3)	0	0	-	-
13	Ciechanowiec (3)	3	2	-	-
14	Czarna Białostocka (3)	2	1	-	-
15	Czeremcha (2)	0	0	-	-
16	Czyże (2)	0	0	-	-
17	Czyżew (3)	2	2	-	-
18	Dąbrowa Białostocka (3)	0	0	0	0
19	Dobrzyniewo Duże (2)	1	1	-	-
20	Drohiczyn (3)	0	0	-	-
21	Dubicze Cerkiewne (2)	0	0	-	-
22	Dziadkowice (2)	0	0	-	-
23	Filipów (2)	0	0	-	-
24	Giby (2)	0	0	-	-
25	Goniądz (3)	10	10	-	-
26	Grabowo (2)	0	0	-	-
27	Grajewo (1)	1	0	-	-
28	Grajewo (2)	8	8	-	-
29	Grodzisk (2)	0	0	-	-

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Liczba miejsc w placówkach publicznych		Liczba miejsc w placówkach niepublicznych	
		2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020
30	Gródek (2)	0	0	0	0
31	Hajnówka (1)	5	5	8	8
32	Hajnówka (2)	0	0	0	0
33	Janów (2)	4	4	-	-
34	Jasionówka (2)	0	0	-	-
35	Jaświły (2)	5	5	-	-
36	Jedwabne (3)	0	0	-	-
37	Jeleniewo (2)	0	0	-	-
38	Juchnowiec Kościelny (2)	3	4	0	0
39	Kleszczele (3)	0	0	-	-
40	Klukowo (2)	1	7	-	-
41	Knyszyn (3)	0	0	-	-
42	Kobylin-Borzymy (2)	4	0	1	1
43	Kolno (1)	0	0	2	2
44	Kolno (2)	1	1	-	-
45	Kołaki Kościelne (2)	2	2	-	-
46	Korycin (2)	0	0	-	-
47	Krasnopol (2)	0	0	-	-
48	Krynki (3)	0	0	-	-
49	Krypno (2)	1	0	-	-
50	Kulesze Kościelne (2)	0	0	-	-
51	Kuźnica (2)	0	0	-	-
52	Lipisk (3)	6	6	-	-
53	Łapy (3)	3	3	-	-
54	Łomża (1)	11	12	-	-
55	Łomża (2)	0	0	-	-
56	Mały Płock (2)	0	0	-	-
57	Miastkowo (2)	0	0	-	-
58	Michałowice (3)	5	5	-	-
59	Mielnik (2)	2	2	-	-
60	Milejczyce (2)	0	0	-	-
61	Mońki (3)	0	0	0	0
62	Narew (2)	0	0	-	-
63	Narewka (2)	3	3	-	-
64	Nowe Piekuty (2)	4	5	-	-
65	Nowinka (2)	0	0	-	-
66	Nowogród (3)	0	0	-	-
67	Nowy Dwór (2)	0	0	-	-
68	Nurzec-Stacja (2)	0	0	-	-
69	Orla (2)	0	0	-	-
70	Perlejewo (2)	0	0	-	-
71	Piątnica (2)	2	2	-	-

Lp.	Gmina	Liczba miejsc w placówkach publicznych		Liczba miejsc w placówkach niepublicznych	
		2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020
72	Płaska (2)	0	0	-	-
73	Poświętne (2)	0	0	-	-
74	Przerośl (2)	1	1	-	-
75	Przytuły (2)	1	0	-	-
76	Puńsk (2)	0	0	-	-
77	Raczki (2)	0	1	-	-
78	Radziłów (2)	0	0	0	0
79	Rajgród (3)	3	4	2	2
80	Rudka (2)	0	0	-	-
81	Rutka-Tartak (2)	0	0	-	-
82	Rutki (2)	0	0	-	-
83	Sejny (1)	3	2	0	0
84	Sejny (2)	0	0	-	-
85	Sidra (2)	0	0	-	-
86	Siemiatycze (1)	18	14	0	0
87	Siemiatycze (2)	0	0	-	-
88	Sokoły (2)	0	0	-	-
89	Sokółka (3)	15	11	-	-
90	Stawiski (3)	0	0	-	-
91	Suchowola (3)	0	0	-	-
92	Supraśl (3)	0	0	5	5
93	Suraz (3)	2	1	-	-
94	Suwałki (1)	17	17	43	38
95	Suwałki (2)	0	0	-	-
96	Szczuczyn (3)	1	2	-	-
97	Szepietowo (3)	0	0	-	-
98	Sztabin (2)	0	0	-	-
99	Szudziałowo (2)	0	0	-	-
100	Szumowo (2)	1	0	-	-
101	Szypliszki (2)	0	0	-	-
102	Śniadowo (2)	6	6	-	-
103	Trzcianne (2)	2	1	0	0
104	Turośl (2)	0	0	-	-
105	Turośl Kościelna (2)	4	4	2	2
106	Tykocin (3)	1	1	-	-
107	Wasilków (3)	1	1	13	13
108	Wąsosz (2)	0	0	-	-
109	Wizna (2)	2	1	2	2
110	Wiżajny (2)	0	0	-	-
111	Wysokie Mazowieckie (1)	0	0	-	-
112	Wysokie Mazowieckie (2)	0	0	2	2
113	Wyszki (2)	0	0	-	-

Lp.	Gmina	Liczba miejsc w placówkach publicznych		Liczba miejsc w placówkach niepublicznych	
		2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020
114	Zabłudów (3)	5	5	-	-
115	Zambrów (1)	5	5	-	-
116	Zambrów (2)	2	2	-	-
117	Zawady (2)	0	0	-	-
118	Zbójna (2)	0	0	-	-
Ogółem		328	335	199	221

Wyjaśnienia:

(1) Gmina miejska

(2) Gmina wiejska

(3) Gmina miejsko-wiejska

„-” – brak placówek niepublicznych na terenie danej gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W ramach badania zidentyfikowano poziom zainteresowania nauczycieli doskonaleniem w zakresie umiejętności i kompetencji zawodowych, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (Tabela 19). Wyraźne zainteresowanie podnoszeniem kwalifikacji widoczne jest w miastach, co wynika prawdopodobnie z większej świadomości oraz skłonności kadry zarządzającej ośrodkami wychowania przedszkolnego do podnoszenia kompetencji i kwalifikacji własnej kadry nauczycielskiej. W trakcie ankietowania ośrodków, niejednokrotnie identyfikowano sytuację finansowania kształcenia kadr ze środków własnych.

Tabela 19. Przewidywana liczba nauczycieli zainteresowana doskonaleniem w zakresie umiejętności i kompetencji zawodowych, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (ranking według zainteresowania w placówkach publicznych)

Lp.	Gmina	2018/2019		Lp.	Gmina	2019/2020	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne			Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
1	Białystok (1)	290	154	1	Białystok (1)	259	162
2	Suwałki (1)	43	11	2	Suwałki (1)	36	6
3	Sokółka (3)	30	-	3	Wasilków (3)	25	16
4	Łomża (1)	25	-	4	Łomża (1)	23	-
5	Wasilków (3)	25	16	5	Augustów (1)	20	1
6	Augustów (1)	22	1	6	Sokółka (3)	19	-
7	Bielsk Podlaski (1)	18	8	7	Bielsk Podlaski (1)	18	9
8	Piątница (2)	16	-	8	Czarna Białostocka (3)	15	-
9	Czarna Białostocka (3)	15	-	9	Grajewo (2)	13	-
10	Grajewo (1)	14	-	10	Juchnowiec Kościelny (2)	11	0
11	Grajewo (2)	13	-	11	Nowe Piekuty (2)	11	-
12	Juchnowiec Kościelny (2)	11	0	12	Siemiatycze (1)	10	0
13	Nowe Piekuty (2)	11	-	13	Szczuczyn (3)	9	-
14	Siemiatycze (1)	11	0	14	Goniądz (3)	8	-
15	Zabłudów (3)	10	-	15	Grajewo (1)	8	-

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	2018/2019		Lp.	Gmina	2019/2020	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne			Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
16	Supraśl (3)	9	0	16	Łomża (2)	8	-
17	Szczuczyn (3)	9	-	17	Piątek (2)	6	-
18	Goniądz (3)	8	-	18	Śniadowo (2)	6	-
19	Wysokie Mazowieckie (1)	8	-	19	Bargłów Kościelny (2)	5	-
20	Bargłów Kościelny (2)	7	-	20	Łapy (3)	5	-
21	Ciechanowiec (3)	7	-	21	Mały Płock (2)	5	-
22	Jedwabne (3)	6	-	22	Rutki (2)	5	-
23	Łomża (2)	6	-	23	Siemiatycze (2)	5	-
24	Siemiatycze (2)	6	-	24	Ciechanowiec (3)	4	-
25	Szepietowo (3)	6	-	25	Czyżew (3)	4	-
26	Śniadowo (2)	6	-	26	Hajnówka (1)	4	2
27	Boćki (2)	5	-	27	Korycin (2)	4	-
28	Hajnówka (2)	5	0	28	Krypnio (2)	4	-
29	Mały Płock (2)	5	-	29	Mielnik (2)	4	-
30	Czyżew (3)	4	-	30	Narewka (2)	4	-
31	Hajnówka (1)	4	2	31	Wiżajny (2)	4	-
32	Kolno (2)	4	-	32	Zabłudów (3)	4	-
33	Korycin (2)	4	-	33	Brańsk (2)	3	-
34	Krypnio (2)	4	-	34	Dąbrowa Białostocka (3)	3	0
35	Łapy (3)	4	-	35	Klukowo (2)	3	-
36	Mielnik (2)	4	-	36	Kolno (2)	3	-
37	Narewka (2)	4	-	37	Michałowice (3)	3	-
38	Rajgród (3)	4	0	38	Supraśl (3)	3	0
39	Rutki (2)	4	-	39	Suwałki (2)	3	-
40	Wiżajny (2)	4	-	40	Wysokie Mazowieckie (1)	3	-
41	Augustów (2)	3	-	41	Bakalarzewo (2)	2	-
42	Brańsk (2)	3	-	42	Choroszcz (3)	2	-
43	Dąbrowa Białostocka (3)	3	0	43	Dobrzyniewo Duże (2)	2	-
44	Drohiczyn (3)	3	-	44	Drohiczyn (3)	2	-
45	Klukowo (2)	3	-	45	Dubicze Cerkiewne (2)	2	-
46	Kobylin-Borzymy (2)	3	0	46	Filipów (2)	2	-
47	Michałowice (3)	3	-	47	Grodzisk (2)	2	-
48	Perlejewo (2)	3	-	48	Janów (2)	2	-
49	Poświętne (2)	3	-	49	Kolno (1)	2	2
50	Raczki (2)	3	-	50	Kuźnica (2)	2	-
51	Suwałki (2)	3	-	51	Lipsk (3)	2	-
52	Bakalarzewo (2)	2	-	52	Narew (2)	2	-
53	Choroszcz (3)	2	-	53	Nowy Dwór (2)	2	-
54	Dobrzyniewo Duże (2)	2	-	54	Rudka (2)	2	-
55	Dubicze Cerkiewne (2)	2	-	55	Szepietowo (3)	2	-
56	Działkowice (2)	2	-	56	Trzcianne (2)	2	2
57	Filipów (2)	2	-	57	Wyszki (2)	2	-

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	2018/2019		Lp.	Gmina	2019/2020	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne			Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
58	Grodzisk (2)	2	-	58	Zambrów (2)	2	-
59	Janów (2)	2	-	59	Czyże (2)	1	-
60	Kolno (1)	2	2	60	Jasionówka (2)	1	-
61	Kulesze Kościelne (2)	2	-	61	Knyszyn (3)	1	-
62	Narew (2)	2	-	62	Kołaki Kościelne (2)	1	-
63	Nowogród (3)	2	-	63	Miastkowo (2)	1	-
64	Nowy Dwór (2)	2	-	64	Nowinka (2)	1	-
65	Rudka (2)	2	-	65	Poświętne (2)	1	-
66	Suraż (3)	2	-	66	Raczki (2)	1	-
67	Szypliszki (2)	2	-	67	Radziłów (2)	1	2
68	Trzcianne (2)	2	2	68	Rajgród (3)	1	0
69	Turośń Kościelna (2)	2	4	69	Suchowola (3)	1	-
70	Wyszki (2)	2	-	70	Sztabin (2)	1	-
71	Zambrów (2)	2	-	71	Szumowo (2)	1	-
72	Białowieża (2)	1	-	72	Turośń Kościelna (2)	1	6
73	Czeremcha (2)	1	-	73	Tykocin (3)	1	-
74	Czyże (2)	1	-	74	Wąsosz (2)	1	-
75	Gródek (2)	1	1	75	Wizna (2)	1	4
76	Jasionówka (2)	1	-	76	Zambrów (1)	1	-
77	Knyszyn (3)	1	-	77	Zbójna (2)	1	-
78	Kołaki Kościelne (2)	1	-	78	Augustów (2)	0	-
79	Miastkowo (2)	1	-	79	Białowieża (2)	0	-
80	Nowinka (2)	1	-	80	Bielsk Podlaski (2)	0	2
81	Radziłów (2)	1	2	81	Boćki (2)	0	-
82	Stawiski (3)	1	-	82	Brańsk (1)	0	-
83	Suchowola (3)	1	-	83	Czeremcha (2)	0	-
84	Sztabin (2)	1	-	84	Działkowice (2)	0	-
85	Szumowo (2)	1	-	85	Giby (2)	0	-
86	Tykocin (3)	1	-	86	Grabowo (2)	0	-
87	Wąsosz (2)	1	-	87	Gródek (2)	0	0
88	Wizna (2)	1	3	88	Hajnówka (2)	0	0
89	Zambrów (1)	1	-	89	Jaświły (2)	0	-
90	Zawady (2)	1	-	90	Jedwabne (3)	0	-
91	Zbójna (2)	1	-	91	Jeleniewo (2)	0	-
92	Bielsk Podlaski (2)	0	2	92	Kleszczele (3)	0	-
93	Brańsk (1)	0	-	93	Kobylin-Borzymy (2)	0	0
94	Giby (2)	0	-	94	Krasnopol (2)	0	-
95	Grabowo (2)	0	-	95	Krynki (3)	0	-
96	Jaświły (2)	0	-	96	Kulesze Kościelne (2)	0	-
97	Jeleniewo (2)	0	-	97	Milejczyce (2)	0	-
98	Kleszczele (3)	0	-	98	Mońki (3)	0	0
99	Krasnopol (2)	0	-	99	Nowogród (3)	0	-

Lp.	Gmina	2018/2019		Lp.	Gmina	2019/2020	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne			Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
100	Krynki (3)	0	-	100	Nurzec-Stacja (2)	0	-
101	Kuźnica (2)	0	-	101	Orla (2)	0	-
102	Lipsk (3)	0	-	102	Perlejewo (2)	0	-
103	Milejczyce (2)	0	-	103	Płaska (2)	0	-
104	Mońki (3)	0	0	104	Przerośl (2)	0	-
105	Nurzec-Stacja (2)	0	-	105	Przytuły (2)	0	-
106	Orla (2)	0	-	106	Puńsk (2)	0	-
107	Płaska (2)	0	-	107	Rutka-Tartak (2)	0	-
108	Przerośl (2)	0	-	108	Sejny (1)	0	0
109	Przytuły (2)	0	-	109	Sejny (2)	0	-
110	Puńsk (2)	0	-	110	Sidra (2)	0	-
111	Rutka-Tartak (2)	0	-	111	Sokoły (2)	0	-
112	Sejny (1)	0	2	112	Stawiski (3)	0	-
113	Sejny (2)	0	-	113	Suraz (3)	0	-
114	Sidra (2)	0	-	114	Szudziałowo (2)	0	-
115	Sokoły (2)	0	-	115	Szypiszki (2)	0	-
116	Szudziałowo (2)	0	-	116	Turośl (2)	0	-
117	Turośl (2)	0	-	117	Wysokie Mazowieckie (2)	0	1
118	Wysokie Mazowieckie (2)	0	1	118	Zawady (2)	0	-
Ogółem		784	211	Ogółem		645	215

Wyjaśnienia:

(1) Gmina miejska

(2) Gmina wiejska

(3) Gmina miejsko-wiejska

„-” – brak placówek niepublicznych na terenie danej gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W ramach badania obserwacji poddano aspekt uczęszczania dzieci w wieku 3-6 lat do ośrodków wychowania przedszkolnego funkcjonujących poza terenem ich zameldowania (Tabela 20).

Tabela 20. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w placówkach publicznych i niepublicznych z terenów innych gmin (ranking według liczby dzieci w placówkach publicznych)

Lp.	Gmina	Liczba dzieci (ogółem)	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
1	Białystok (1)	228	514
2	Wysokie Mazowieckie (1)	111	-
3	Zambrów (1)	81	-
4	Siemiatycze (1)	59	2
5	Suwałki (1)	46	37
6	Łomża (1)	31	-
7	Kolno (1)	30	10
8	Hajnówka (1)	26	3
9	Sejny (1)	26	18

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Liczba dzieci (ogółem)	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
10	Bielsk Podlaski (2)	22	11
11	Piątница (2)	22	-
12	Suwałki (2)	21	-
13	Knyszyn (3)	18	-
14	Nowe Piekuty (2)	18	-
15	Augustów (1)	17	18
16	Brańsk (1)	15	-
17	Dąbrowa Białostocka (3)	15	3
18	Mielnik (2)	15	-
19	Czyżew (3)	14	-
20	Juchnowiec Kościelny (2)	13	8
21	Korycin (2)	10	-
22	Mały Płock (2)	10	-
23	Jaświły (2)	9	-
24	Łapy (3)	9	-
25	Sokoły (2)	9	-
26	Turośl Kościelna (2)	9	15
27	Augustów (2)	8	-
28	Bakałarzewo (2)	8	-
29	Narew (2)	8	-
30	Sokółka (3)	8	-
31	Wyszki (2)	8	-
32	Ciechanowiec (3)	7	-
33	Brańsk (2)	6	-
34	Supraśl (3)	6	9
35	Choroszcz (3)	5	-
36	Hajnówka (2)	5	1
37	Janów (2)	5	-
38	Łomża (2)	5	-
39	Sejny (2)	5	-
40	Siemiatycze (2)	5	-
41	Kolno (2)	4	-
42	Przerośl (2)	4	-
43	Rudka (2)	4	-
44	Wysokie Mazowieckie (2)	4	5
45	Miastkowo (2)	3	-
46	Nurzec-Stacja (2)	3	-
47	Szczuczyn (3)	3	-
48	Drohiczyn (3)	2	-
49	Jasionówka (2)	2	-
50	Nowinka (2)	2	-
51	Szepietowo (3)	2	-
52	Sztabin (2)	2	-
53	Śniadowo (2)	2	-
54	Wasilków (3)	2	28

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gmina	Liczba dzieci (ogółem)	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
55	Wąsosz (2)	2	-
56	Zawady (2)	2	-
57	Czyże (2)	1	-
58	Giby (2)	1	-
59	Goniądz (3)	1	-
60	Grajewo (2)	1	-
61	Jedwabne (3)	1	-
62	Lipsk (3)	1	-
63	Nowogród (3)	1	-
64	Puńsk (2)	1	-
65	Raczki (2)	1	-
66	Rajgród (3)	1	0
67	Szudziałowo (2)	1	-
68	Wiżajny (2)	1	-
69	Zambrów (2)	1	-
70	Zbójna (2)	1	-
71	Bargłów Kościelny (2)	0	-
72	Białowieża (2)	0	-
73	Bielsk Podlaski (1)	0	4
74	Boćki (2)	0	-
75	Czarna Białostocka (3)	0	-
76	Czeremcha (2)	0	-
77	Dobrzyniewo Duże (2)	0	-
78	Dubicze Cerkiewne (2)	0	-
79	Dziadkowice (2)	0	-
80	Filipów (2)	0	-
81	Grabowo (2)	0	-
82	Grajewo (1)	0	-
83	Grodzisk (2)	0	-
84	Gródek (2)	0	0
85	Jeleniewo (2)	0	-
86	Kleszczele (3)	0	-
87	Klukowo (2)	0	-
88	Kobylin-Borzemy (2)	0	1
89	Kołaki Kościelne (2)	0	-
90	Krasnopol (2)	0	-
91	Krynki (3)	0	-
92	Krypno (2)	0	-
93	Kulesze Kościelne (2)	0	-
94	Kuźnica (2)	0	-
95	Michałowó (3)	0	-
96	Milejczyce (2)	0	-
97	Mońki (3)	0	6
98	Narewka (2)	0	-
99	Nowy Dwór (2)	0	-

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Liczba dzieci (ogółem)	
		Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
100	Orla (2)	0	-
101	Perlejewo (2)	0	-
102	Płaska (2)	0	-
103	Poświętne (2)	0	-
104	Przytuły (2)	0	-
105	Radziłów (2)	0	0
106	Rutka-Tartak (2)	0	-
107	Rutki (2)	0	-
108	Sidra (2)	0	-
109	Stawiski (3)	0	-
110	Suchowola (3)	0	-
111	Surąż (3)	0	-
112	Szumowo (2)	0	-
113	Szypliszki (2)	0	-
114	Trzcianne (2)	0	7
115	Turośl (2)	0	-
116	Tykocin (3)	0	-
117	Wizna (2)	0	0
118	Zabłudów (3)	0	-
Ogółem		1030	700

Wyjaśnienia:

(1) Gmina miejska

(2) Gmina wiejska

(3) Gmina miejsko-wiejska

„-” – brak placówek niepublicznych na terenie danej gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Uczęszczanie dziecka do ośrodka wychowania przedszkolnego z terenu innej gminy niż gmina zamieszkania dziecka jest powszechne. Istnieje duża rotacja dzieci między ośrodkami wychowania przedszkolnego na terenach gmin, innych niż strefa zamieszkania dziecka. Zazwyczaj są to gminy ościenne. Obserwowana sytuacja często związana jest z miejscem zatrudnienia rodziców dziecka (rodzice pracują poza miejscem zamieszkania i tym samym dziecko, ze względów logistycznych, uczęszcza do placówki również poza miejscem zamieszkania). W przypadku placówek przedszkolnych specjalistycznych, obejmujących opieką dzieci ze specjalnymi potrzebami - uczęszczają do nich dzieci pochodzące z różnych części województwa, a nawet Polski. Tłumaczyć to należy wyjątkowym charakterem i specjalistyczną opieką w danej placówce przedszkolnej, która nie jest powszechnie dostępna, zwłaszcza w zasięgu miejsca zamieszkania.

W tabeli 21 dokonano syntetycznego zestawienia sytuacji w poszczególnych gminach, w zakresie stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci 3-4 letnich z wynikami badania ankietowego ośrodków wychowania przedszkolnego.

Tabela 21. Edukacja przedszkolna dzieci w wieku 3-4 lata według gmin województwa podlaskiego (dane syntetyczne)

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków w dysponujących możliwościach zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 ²⁶	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2018/2019	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2019/2020	Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin	Poziom zainteresowania badanych placówek podjęciem działań o charakterze dostosowawczym w perspektywie do roku 2023 ²⁷
		2016	zmiana 2016 do 2007									
		[%]	pkt. proc.						2018/2019	2019/2020		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Augustów (1)	100,4	47,6	4	29	17	35	35	15	21	35	6
2	Augustów (2)	45,5	45,5	1	0	-47	0	0	2	1	8	4
3	Bakałarzewo (2)	33,3	33,3	1	0	0	24	27	0	0	8	1
4	Bargłów Kościelny (2)	37,9	37,9	3	6	6	10	10	0	0	0	3
5	Białowieża (2)	85,7	13,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Białystok (1)	101,2	25,3	39	1218	766	847	926	226	265	742	97
7	Bielsk Podlaski (1)	93,4	47,7	1	128	128	98	95	25	25	4	1
8	Bielsk Podlaski (2)	43,6	43,6	1	45	45	0	0	0	0	33	2
9	Boćki (2)	59,2	59,2	3	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Brańsk (1)	57,4	7,4	0	0	0	0	0	0	0	15	0
11	Brańsk (2)	48,2	48,2	4	0	0	0	0	0	0	6	4
12	Choroszcz (3)	54,6	19,8	1	31	31	18	35	0	0	5	1
13	Ciechanowiec (3)	56,3	41,4	3	4	4	18	17	3	2	7	4
14	Czarna Białostocka (3)	52,8	17,1	0	13	13	49	50	2	1	0	0
15	Czeremcha (2)	67,5	18,5	1	22	22	0	0	0	0	0	0
16	Czyże (2)	36,0	15,2	1	13	13	0	0	0	0	1	0
17	Czyżew (3)	57,5	47,9	1	6	6	0	0	2	2	14	2
18	Dąbrowa Białostocka (3)	69,2	48,6	3	85	85	0	0	0	0	18	3

²⁶ Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 obliczona na podstawie badania ankietowego została skorygowana o Liczbę miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w roku 2016 oraz Liczbę miejsc wychowania przedszkolnego potencjalnie dofinansowanych w programie w roku 2017. Obliczenia zawiera tabela 4 w Aneksie tabelarycznym.

²⁷ W kolumnie przedstawiono liczbę placówek zainteresowanych przeprowadzeniem w perspektywie do roku 2023 rozbudowy, przebudowy, remontu, adaptacji posiadanych pomieszczeń. Niektóre placówki wskazywały więcej niż jedno działanie.

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków w dysponujących możliwościach zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 ²⁶	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2018/2019	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2019/2020	Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin	Poziom zainteresowania badanych placówek podjęciem działań o charakterze dostosowawczym w perspektywie do roku 2023 ²⁷
		2016	zmiana 2016 do 2007									
		[%]	pkt. proc.						2018/2019	2019/2020		
19	Dobrzyniewo Duże (2)	48,1	43,0	2	26	26	15	20	1	1	0	2
20	Drohiczyn (3)	52,1	40,8	1	0	0	0	0	0	0	2	0
21	Dubicze Cerkiewne (2)	40,0	40,0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Działkowice (2)	41,7	41,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Filipów (2)	26,7	26,7	0	29	29	0	0	0	0	0	0
24	Giby (2)	51,2	49,4	1	15	15	0	0	0	0	1	0
25	Goniądz (3)	38,2	22,9	2	0	0	0	0	10	10	1	2
26	Grabowo (2)	25,0	25,0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
27	Grajewo (1)	80,5	37	0	59	4	0	0	1	0	0	1
28	Grajewo (2)	27,5	27,5	5	0	0	0	10	8	8	1	5
29	Grodzisk (2)	39,7	39,7	1	0	0	0	0	0	0	0	2
30	Gródek (2)	69,3	69,3	1	0	0	0	0	0	0	0	1
31	Hajnówka (1)	89,2	28,0	2	61	61	20	20	13	13	29	7
32	Hajnówka (2)	57,1	57,1	3	5	5	0	0	0	0	6	4
33	Janów (2)	29,0	23,6	2	0	0	0	0	4	4	5	0
34	Jasionówka (2)	59,1	32,7	1	0	0	0	0	0	0	2	2
35	Jaświły (2)	48,1	48,1	1	0	0	0	0	5	5	9	5
36	Jedwabne (3)	46,6	46,6	3	1	1	20	20	0	0	1	3
37	Jeleniewo (2)	43,1	43,1	0	0	-15	0	0	0	0	0	0
38	Juchnowiec Kościelny (2)	62,3	35,6	3	16	-59	228	165	3	4	21	5
39	Kleszczele (3)	65,7	30,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	Klukowo (2)	74,2	74,2	4	16	16	0	0	1	7	0	3
41	Knyszyn (3)	42,5	31,7	0	9	9	73	74	0	0	18	1
42	Kobylin-Borzemy (2)	67,7	67,7	2	4	4	0	0	5	1	1	0
43	Kolno (1)	88,1	68,7	1	16	16	0	0	2	2	40	2
44	Kolno (2)	12,6	12,6	2	1	1	22	20	1	1	4	0
45	Kołaki Kościelne (2)	40,4	19,0	0	3	3	25	18	2	2	0	0
46	Korycin (2)	66,1	46,1	1	0	0	0	0	0	0	10	1

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków w dysponujących możliwościach zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 ²⁶	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2018/2019	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2019/2020	Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin	Poziom zainteresowania badanych placówek podjęciem działań o charakterze dostosowawczym w perspektywie do roku 2023 ²⁷
		2016	zmiana 2016 do 2007									
		[%]	pkt. proc.						2018/2019	2019/2020		
47	Krasnopol (2)	34,6	34,6	1	0	0	0	0	0	0	0	1
48	Krynki (3)	50,0	26,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49	Krypno (2)	59,4	51,4	2	34	34	0	0	1	0	0	0
50	Kulesze Kościelne (2)	50,0	50,0	1	0	0	6	0	0	0	0	1
51	Kuźnica (2)	33,7	16,8	1	0	-25	39	40	0	0	0	0
52	Lipsk (3)	43,4	34,6	0	0	0	0	0	6	6	1	1
53	Łapy (3)	86,4	46,2	3	92	92	0	0	3	3	9	6
54	Łomża (1)	94,4	40,9	2	144	119	17	15	11	12	31	7
55	Łomża (2)	52,2	50,4	3	48	48	0	0	0	0	5	7
56	Mały Płock (2)	44,2	44,2	4	8	8	0	0	0	0	10	4
57	Miastkowo (2)	24,8	24,8	0	19	19	67	0	0	0	3	0
58	Michałowó (3)	55,6	26,2	0	0	0	25	25	5	5	0	1
59	Mielnik (2)	81,5	28,2	0	0	0	0	0	2	2	15	1
60	Milejczyce (2)	38,5	38,5	1	0	0	0	0	0	0	0	1
61	Mońki (3)	64,9	38,3	0	76	76	4	0	0	0	6	1
62	Narew (2)	78,7	44,6	1	0	0	0	0	0	0	8	0
63	Narewka (2)	67,2	67,2	2	0	0	0	0	3	3	0	2
64	Nowe Piekuty (2)	72,7	69,6	0	0	0	0	0	4	5	18	2
65	Nowinka (2)	41,8	41,8	0	0	0	0	0	0	0	2	4
66	Nowogród (3)	55,8	25,5	0	0	0	0	0	0	0	1	1
67	Nowy Dwór (2)	16,3	16,3	1	11	11	0	0	0	0	0	1
68	Nurzec-Stacja (2)	41,9	18,9	0	48	48	0	0	0	0	3	0
69	Orla (2)	59,5	59,5	1	21	21	0	0	0	0	0	0
70	Perlejewo (2)	43,9	43,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71	Piątnica (2)	52,1	37,6	3	9	9	0	0	2	2	22	3
72	Płaska (2)	29,8	29,8	0	0	-44	0	0	0	0	0	0
73	Poświętne (2)	8,8	8,8	1	31	31	0	0	0	0	0	0
74	Przerośl (2)	58,2	58,2	2	0	0	0	0	1	1	4	2

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków w dysponujących możliwościach zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 ²⁶	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2018/2019	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2019/2020	Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin	Poziom zainteresowania badanych placówek podjęciem działań o charakterze dostosowawczym w perspektywie do roku 2023 ²⁷
		2016	zmiana 2016 do 2007									
		[%]	pkt. proc.						2018/2019	2019/2020		
75	Przytuły (2)	58,7	58,7	0	22	22	0	0	1	0	0	0
76	Puńsk (2)	63,3	40,3	2	37	37	0	0	0	0	1	1
77	Raczk (2)	35,8	35,8	1	14	14	0	0	0	1	1	1
78	Radziłów (2)	51,0	51,0	4	16	-9	0	0	0	0	0	4
79	Rajgród (3)	43,5	43,5	4	26	26	0	0	5	6	1	9
80	Rudka (2)	55,6	55,6	0	16	16	0	0	0	0	4	0
81	Rutka-Tartak (2)	14,9	14,9	1	23	23	0	0	0	0	0	0
82	Rutki (2)	37,9	37,9	1	33	33	0	0	0	0	0	1
83	Sejny (1)	78,3	35,4	0	44	43	14	0	3	2	44	0
84	Sejny (2)	35,4	35,4	0	0	0	0	0	0	0	5	0
85	Sidra (2)	27,0	27,0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
86	Siemiatycze (1)	97,8	25,0	3	174	134	51	52	18	14	61	2
87	Siemiatycze (2)	35,9	35,9	3	0	0	10	10	0	0	5	3
88	Sokoły (2)	65,6	65,6	1	0	0	0	0	0	0	9	2
89	Sokółka (3)	69,7	30,0	6	101	76	21	25	15	11	8	9
90	Stawiski (3)	31,8	22,5	3	0	0	0	0	0	0	0	4
91	Suchowola (3)	21,9	11,7	0	0	0	0	0	0	0	0	1
92	Supraśl (3)	53,9	27,0	1	21	-129	21	0	5	5	15	0
93	Suraz (3)	50,0	12,1	1	0	0	0	0	2	1	0	1
94	Suwałki (1)	77,0	42,2	7	448	312	186	143	60	55	83	17
95	Suwałki (2)	38,2	37,4	1	15	-110	0	0	0	0	21	0
96	Szczuczyn (3)	35,8	28,1	2	3	3	0	0	1	2	3	2
97	Szepietowo (3)	52,5	52,5	2	0	0	0	0	0	0	2	3
98	Sztabin (2)	33,7	33,7	1	25	25	0	0	0	0	2	1
99	Szudziałowo (2)	48,1	48,1	2	0	0	0	0	0	0	1	0
100	Szumowo (2)	72,7	64,5	1	8	8	0	0	1	0	0	0
101	Szypłiszki (2)	52,6	52,6	2	0	-90	0	0	0	0	0	3
102	Śniadowo (2)	50,4	43,1	2	0	0	0	0	6	6	2	1

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków w dysponujących możliwością zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 ²⁶	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2018/2019	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2019/2020	Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin	Poziom zainteresowania badanych placówek podjęciem działań o charakterze dostosowawczym w perspektywie do roku 2023 ²⁷
		2016	zmiana 2016 do 2007									
		[%]	pkt. proc.						2018/2019	2019/2020		
103	Trzcianne (2)	21,2	21,2	2	0	0	3	3	2	1	7	0
104	Turośl (2)	13,3	13,3	5	0	0	0	0	0	0	0	0
105	Turośl Kościelna (2)	91,8	91,8	2	45	45	0	0	6	6	24	5
106	Tykocin (3)	45,5	29,8	0	1	1	0	0	1	1	0	1
107	Wasilków (3)	82,7	40,2	4	67	67	13	13	14	14	30	7
108	Wąsosz (2)	53,1	53,1	5	39	39	5	0	0	0	2	3
109	Wizna (2)	41,6	41,6	3	56	26	0	0	4	3	0	0
110	Wiżajny (2)	34,1	34,1	0	0	0	14	30	0	0	1	2
111	Wysokie Mazowieckie (1)	112,9	66,6	0	0	0	0	0	0	0	111	0
112	Wysokie Mazowieckie (2)	39,4	39,4	2	8	8	4	5	2	2	9	1
113	Wyszki (2)	53,1	53,1	1	0	0	0	0	0	0	8	4
114	Zabłudów (3)	30,3	17,6	1	1	1	50	50	5	5	0	2
115	Zambrów (1)	96,0	48,1	0	153	135	0	0	5	5	81	1
116	Zambrów (2)	25,3	25,3	3	21	21	20	19	2	2	1	4
117	Zawady (2)	43,2	43,2	1	16	16	0	0	0	0	2	0
118	Zbójna (2)	35,2	13,5	1	0	0	0	0	0	0	1	3
Ogółem				218	3835	2445	2047	1947	522	2047	1947	318

Wyjaśnienia:

- (1) Gmina miejska
- (2) Gmina wiejska
- (3) Gmina miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL oraz wyników badania ankietowego.

Gminy w tabeli zostały uszeregowane alfabetycznie i zestawione według obserwacji istniejących możliwości z sytuacją występującą w gminie w zakresie: stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego i przewidywanego zapotrzebowania na dodatkowe miejsca wychowania przedszkolnego dla 3 i 4 latków oraz dzieci z niepełnosprawnością (3-6 lat).

Przy 73,5% poziomie upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród 3-4 latków (Polska – 76,1%), w regionie identyfikuje się zarówno potrzeby, jak i możliwości w zakresie dalszego tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego. Biorąc pod uwagę możliwości w zakresie tworzenia dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego, ich występowanie deklaruje 87 gmin i 218 ośrodków. Deklaracje dyrektorów poszczególnych ośrodków w zakresie zapotrzebowania na dodatkowe miejsca wychowania przedszkolnego w latach 2018/2019 i 2019/2020 dotyczą odpowiednio: 1382 i 1325 miejsc dla 3-latków oraz 690 i 647 miejsc dla 4-latków. Zapotrzebowanie na niższym poziomie zgłaszane jest w stosunku do dzieci z niepełnosprawnością (obejmujących kategorię wiekową 3-6 lat), odpowiednio: na 527 i 556 miejsc w latach 2018/2019 i 2019/2020.

8. Podsumowanie

Województwo podlaskie, na tle kraju charakteryzuje się małą liczbą dzieci w wieku przedszkolnym 3-4 lata. Sytuacja wynika z ogólnie niskiej liczby ludności w regionie oraz niskiej gęstości zaludnienia. Niemniej jednak na przestrzeni analizowanego okresu (lata 2007-2016) liczba dzieci w tej kategorii wiekowej zwiększyła się o 8 343 osoby. Notowany był również wzrost liczby 6 – latków. Z jednej strony obserwowany wzrost należy uznać za aspekt pozytywny. Z drugiej należy jednak zwrócić uwagę na występujące wahania liczby dzieci w wieku 3-5 w poszczególnych latach. Obserwowane kilkudziesięcioprocentowe spadki i wzrosty w liczbie dzieci analizowanej populacji utrudniają racjonalne przewidywanie z poziomu regionu w zakresie zapotrzebowania na miejsca wychowania przedszkolnego w latach przyszłych. Sytuacja może się, bowiem zmieniać dynamicznie, w zależności od wielu czynników, m.in. polityki prorodzinnej prowadzonej na szczeblu krajowym i wynikających z niej decyzji prokreacyjnych; sytuacji gospodarczej danego regionu, powiatu i gminy wpływającej na decyzje migracyjne młodych rodzin z dziećmi i innych.

W powiązaniu z analizą liczby dzieci w wieku 0-3 lata i sporządzonymi na tej podstawie przewidywaniami w zakresie liczby dzieci w wieku 4-6 lat, na poziomie regionu należy spodziewać się dalszych spadków w liczebności populacji w tej kategorii wiekowej, co najmniej do 2018 r. Sytuacja może się jednak znacząco różnić na poziomie poszczególnych gmin, prowadząc do wzrostu liczby dzieci w kohortach wiekowych 3, 4, 5, 6 lat, na poziomie uzasadniającym w poszczególnych latach zarówno likwidację, jak i tworzenie nowych oddziałów w ośrodkach wychowania przedszkolnego w konkretnych jednostkach podziału terytorialnego.

Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat, poprawie uległy wskazania dotyczące stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego (3-4 latki) w województwie podlaskim. Wyjątkiem jest rok 2016, w którym obserwowana wartość zmniejszyła się o 0,4 pkt. proc. w odniesieniu do wartości osiągniętej w roku poprzednim. W 2016 roku, zdecydowana większość regionów w Polsce notowała niższe wartości. Pozytywnym przejawem jest zmniejszenie się do 2,6 pkt. proc. (2016) różnicy w stopniu upowszechnienia wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim (73,5%) w odniesieniu do średniej dla Polski (76,1%). Na poziomie poszczególnych gmin identyfikuje się znaczące różnice w poziomie uczestnictwa w wychowaniu przedszkolnym na obszarach miejskich i wiejskich. Dla przykładu: w Zabłudowie(3) na obszarze miejskim w 2016 roku odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (3-4 lata) wyniósł 108,9%, na obszarze wiejskim 5,0%. Ponad 50% upowszechnienie wychowania przedszkolnego na obszarach wiejskich obserwuje się w 29 gminach. Stopień upowszechnienia wychowania przedszkolnego poniżej 10% dotyczy trzech gmin: Szczuczyn (3), Poświętne (2), Mońki (3). Na obszarze miejskim, upowszechnienie przekraczające 100% dotyczy Augustowa (1) (100,4%), Białegostoku (1) (101,2%), Wysokiego Mazowieckiego (1) (111,9%). Znaczące różnice w wartości tego wskaźnika mogą być związane z uczęszczaniem dzieci do ośrodków wychowania przedszkolnego w miejscu aktywności zawodowej rodziców dziecka.

Podobne tendencje obserwuje się w odniesieniu do dzieci w wieku 3-6 lat: stały wzrost odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oraz znaczące różnice w poziomie uczestnictwa w wychowaniu przedszkolnym na obszarach miejskich i wiejskich.

Na terenie województwa podlaskiego istnieje znaczące zróżnicowanie w zakresie dostępności do ośrodków wychowania przedszkolnego pomiędzy poszczególnymi gminami. Z analizy, zebranych danych wynika dominująca pozycja Białegostoku (1), Łomży (1) oraz Suwałk (1). Wskazywane miasta

stanowią jednocześnie największe centra społeczno-gospodarcze regionu. Najczęściej występującymi formami wychowania przedszkolnego (placówki publiczne i niepubliczne) są przedszkola oraz oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. W ujęciu procentowym, w odniesieniu do dominujących form, punkty przedszkolne stanowią o połowę mniej placówek. Punkty przedszkolne (12,3% wszystkich ośrodków wychowania przedszkolnego), umiejscowione są głównie w Brańsku (2), Jaświłach (3), Wasilkowie (3), Śniadowie (2), Dąbrowie Białostockiej (3), Grajewie (2), Klukowie (2), Korycinie (2) oraz Nowych Piekutach (2). Najrzadziej występującą formą wychowania przedszkolnego są zespoły wychowania przedszkolnego (2,6% całej badanej populacji).

Na dzień zakończenia badania 218 placówek identyfikowało możliwość zwiększenia miejsc wychowania przedszkolnego, w przypadku pozyskania finansowania zewnętrznego. Największe możliwości zgłaszają w tym zakresie Białystok (1), Sokółka (3), Grajewo (2), Turośl (2), Wąsosz (2). Biorąc pod uwagę formy wychowania przedszkolnego, w przypadku pozyskania finansowania zewnętrznego, nowe miejsca mogłyby powstać w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych (115 placówek, łącznie publicznych i niepublicznych) oraz przedszkolach (63 placówki, łącznie publicznych i niepublicznych). Jednocześnie 319 placówek nie zgłasza potrzeb zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego (w tym ponad 90% placówek deklarujących brak potrzeb w tym zakresie to przedszkola).

W ramach badania zidentyfikowano poziom zainteresowania nauczycieli doskonaleniem w zakresie umiejętności i kompetencji zawodowych, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Potrzeby w tym zakresie zgłaszały zarówno placówki publiczne (784 nauczycieli w roku szkolnym 2018/2019 oraz 645 nauczycieli w roku szkolnym 2019/2020) jak i niepubliczne (211 nauczycieli w roku szkolnym 2018/2019 oraz 215 nauczycieli w roku szkolnym 2019/2020). Wyraźne zainteresowanie podnoszeniem kwalifikacji widoczne jest m.in.: w Białymstoku (1), Suwałkach (1), Sokółce (3), Łomży (1), Augustowie (1), Bielsku Podlaskim (1). W trakcie ankietowania ośrodków, niejednokrotnie identyfikowano sytuację finansowania kształcenia kadr ze środków własnych.

Ośrodkom wychowania przedszkolnego stworzono możliwość wypowiedzenia się na temat zainteresowania podjęciem działań o charakterze dostosowawczym w perspektywie kolejnych pięciu lat tj. do roku 2023. Rodzaj przewidywanych działań został dobrany pod kątem możliwości ich sfinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (RPOWP). W dostosowaniu miejsc wychowania przedszkolnego pomocne będą prace remontowe (168 wskazań) oraz adaptacja posiadanych pomieszczeń (80 wskazań). Mniejsza liczba wskazań dotyczy prac związanych z rozbudową (39) oraz przebudową (32) ośrodków wychowania przedszkolnego.

Na podstawie danych zaprezentowanych w analizie kształtuje się sytuacja, w której gminy województwa podlaskiego można byłoby ująć w trzy podstawowe grupy, ze względu na uzasadnienie kierowania do nich wsparcia na tworzenie miejsc wychowania przedszkolnego w określonej kolejności²⁸:

GRUPA I – GMINY, DO KTÓRYCH WSPARCIE MOGŁOBY BYĆ KIEROWANE W PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI, PRZY ZAŁOŻENIU SPEŁNIENIA NASTĘPUJĄCYCH KRYTERIÓW:

***Zgłaszają możliwość utworzenia dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego i jednocześnie przewidują występowanie w przyszłości potrzeb w zakresie tworzenia dodatkowych miejsc wychowania**

²⁸ W procedurze tworzenia grup wzięto pod uwagę dane zawarte w tabeli 22 (kolumny 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12), zebrane na podstawie informacji uzyskanych w trakcie przeprowadzonego badania ankietowego placówek wychowania przedszkolnego.

przedszkolnego dla 3-4 latków oraz wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej w gminie w grupie 3-4 latków jest niższy od 50%;

*Zgłaszają brak możliwości utworzenia dodatkowych (przy wykorzystaniu obecnie posiadanych zasobów lokalowych) miejsc wychowania przedszkolnego i jednocześnie przewidują wystąpienie potrzeb w zakresie tworzenia dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego dla 3-4 latków oraz wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej w gminie w grupie 3-4 latków jest niższy od 50%.

OŚRODKI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINY

Należy mieć świadomość niejednorodności gmin zakwalifikowanych do tej grupy. Uwidacznia się ona w fakcie występowania dużego zróżnicowania pomiędzy gminami zarówno w zakresie możliwości tworzenia dodatkowych miejsc opieki, jak i przewidywać w zakresie przyszłych potrzeb rodziców. Niemniej jednak, istotne jest w tym przypadku, że gmina sygnalizuje bądź możliwości, bądź przewidywane zapotrzebowanie lub oba zjawiska jednocześnie. Bezdyskusyjna wydaje się sytuacja pierwsza, w której ośrodki wychowania z terenu danej gminy zgłaszają potrzeby i sygnalizują istnienie możliwości zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego w placówkach. Drugi przypadek sygnalizuje z kolei występowanie przewidywania w zakresie przyszłych potrzeb i jednocześnie brak możliwości ich zaspokojenia ze względu na ograniczenia lokalowe. W związku z objęciem badaniem jedynie możliwości tworzenia dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego w zidentyfikowanych ośrodkach, należy mieć na uwadze, że brak możliwości tworzenia dodatkowych miejsc w placówce nie musi oznaczać braku możliwości tworzenia takich miejsc w gminie w innych lokalach, należących do gminnych zasobów lokalowych.

Do grupy opisanych wyżej gmin (grupa I) należy zaliczyć:

Lista podstawowa	
Lp.	Gmina
1	Augustów (2)
2	Bakałarzewo (2)
3	Bargłów Kościelny (2)
4	Bielsk Podlaski (2)
5	Czyże (2)
6	Dobrzyniewo Duże (2)
7	Filipów (2)
8	Giby (2)
9	Goniądz (3)
10	Grajewo (2)
11	Janów (2)
12	Jaświły (2)
13	Jedwabne (3)
14	Knyszyn (3)
15	Kolno (2)
16	Kołaki Kościelne (2)
17	Kulesze Kościelne (2)
18	Kuźnica (2)
19	Lipsk (3)
20	Mały Płock (2)
21	Miastkowo (2)

Lista skorygowana	
Lp.	Gmina
1	Bakałarzewo (2)
2	Bargłów Kościelny (2)
3	Bielsk Podlaski (2)
4	Czyże (2)
5	Dobrzyniewo Duże (2)
6	Filipów (2)
7	Giby (2)
8	Goniądz (3)
9	Grajewo (2)
10	Janów (2)
11	Jaświły (2)
12	Jedwabne (3)
13	Knyszyn (3)
14	Kolno (2)
15	Kołaki Kościelne (2)
16	Kulesze Kościelne (2)
17	Kuźnica (2)
18	Lipsk (3)
19	Mały Płock (2)
20	Miastkowo (2)
21	Nowy Dwór (2)

Lista podstawowa	
Lp.	Gmina
22	Nowy Dwór (2)
23	Nurzec-Stacja (2)
24	Poświętne (2)
25	Raczki (2)
26	Rajgród (3)
27	Rutka-Tartak (2)
28	Rutki (2)
29	Siemiatycze (2)
30	Suraż (3)
31	Suwałki (2)
32	Szczuczyn (3)
33	Sztabin (2)
34	Trzcianne (2)
35	Tykocin (3)
36	Wizna (2)
37	Wiżajny (2)
38	Wysokie Mazowieckie (2)
39	Zabłudów (3)
40	Zambrów (2)
41	Zawady (2)

Lista skorygowana	
Lp.	Gmina
22	Nurzec-Stacja (2)
23	Poświętne (2)
24	Raczki (2)
25	Rajgród (3)
26	Rutka-Tartak (2)
27	Rutki (2)
28	Siemiatycze (2)
29	Suraż (3)
30	Szczuczyn (3)
31	Sztabin (2)
32	Trzcianne (2)
33	Tykocin (3)
34	Wizna (2)
35	Wiżajny (2)
36	Wysokie Mazowieckie (2)
37	Zabłudów (3)
38	Zambrów (2)
39	Zawady (2)

Uwzględniając w prowadzonym wnioskowaniu wartość skorygowanej prognozy zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018²⁹ należy stwierdzić, iż w zdecydowanej większości gmin potrzeby w zakresie brakujących miejsc wychowania przedszkolnego utrzymają się na podobnym poziomie (grupa I - lista skorygowana). Potwierdzają to dane odnośnie przewidywanej liczby brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020, jak również potrzeby w zakresie dostosowania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami. Tym samym lista gmin zaklasyfikowanych do grupy I zasadniczo nie ulegnie zmianie. Ewentualnie należy rozważyć skorygowanie listy w przypadku gminy Augustów (2) oraz Suwałki (2). Szczegółowa analiza tych przypadków pozwala wnioskować, iż w przypadku otrzymania dofinansowania na złożone projektu, wskazane gminy zaspokoją zdiagnozowane w badaniu ankietowym potrzeby.

W gminie wiejskiej Augustów (2) wartość ujemna skorygowanej prognozy zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 wynika z przyjętej metodyki obliczania wskaźnika³⁰. W badaniu wzięły udział tylko placówki publiczne, które nie zgłosiły braku miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4 latków w roku szkolnym 2017/2018. Utworzenie

²⁹ W analizie wykorzystano wartości przedstawione w kolumnie 7 w tabeli 21, które uwzględniają miejsca wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków wykazane w projektach złożonych w latach 2016-2017, które już otrzymały dofinansowanie ze środków RPOWP 2014-2020 lub projekty, w przypadku, których ocena jeszcze się nie zakończyła.

³⁰ Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 obliczona na podstawie badania ankietowego została skorygowana o Liczbę miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w roku 2016 oraz Liczbę miejsc wychowania przedszkolnego potencjalnie dofinansowanych w programie w roku 2017. Szczegółowe dane w powyższym zakresie zawiera tabela 4 w Aneksie tabelarycznym.

nowych miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych ze środków RPOWP 2014-2020 zgłosiła placówka niepubliczna, która nie brała udziału w badaniu. Zakładając, iż projekt otrzyma dofinansowanie i zostaną utworzone w jego ramach nowe miejsca opieki przedszkolnej (47), należy uznać, że wysokość odsetka dzieci 3-4 letnich objętych wychowaniem przedszkolnym ulegnie zwiększeniu. Tym samym zgłaszane w przyszłości na terenie gminy potrzeby zostaną zaspokojone. Tym bardziej, że jedna z ankietowanych placówek zadeklarowała możliwość zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego.

Wyniki badania ankietowego w gminie Kuźnica (2) nie ujawniły brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków w roku szkolnym 2017/2018. Jednakże w kolejnych latach 2018/2019 i 2019/2020 przewidywana liczba brakujących miejsc dla 3 i 4-latków została oszacowana na poziomie 39-40. Zakładając, iż projekt złożony przez urząd gminy (przewidujący utworzenie 25 miejsc opieki wychowania przedszkolnego) zostanie dofinansowany, to jednak wykazane potrzeby nie zostaną zaspokojone. Tym samym należy wnioskować, iż gmina wiejska Kuźnica nadal będzie poszukiwała możliwości zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb w zakresie brakujących miejsc wychowania przedszkolnego.

W gminie wiejskiej Suwałki (2), na podstawie wyników badania ankietowego, zidentyfikowano jedną placówkę, która posiada możliwości zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego. Z kolei potrzeby w zakresie brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków w roku 2017/2018 zostały określone na poziomie 15. Wykazana liczba nowopowstałych miejsc wychowania przedszkolnego (125) została zgłoszona w ramach wniosku o dofinansowanie przez placówkę niepubliczną. Biorąc pod uwagę, iż w latach 2018/2019 i 2019/2020, ankietowane placówki nie wskazały, że będzie brakowało miejsc wychowania przedszkolnego oraz przy założeniu, że zidentyfikowany projekt otrzyma dofinansowanie w pełnej wysokości, prawdopodobnie w najbliższych 3 latach potrzeby, w zakresie opieki przedszkolnej na terenie analizowanej gminy, zostaną zaspokojone.

GRUPA II – GMINY, DO KTÓRYCH WSPARCIE MOGŁOBY BYĆ KIEROWANE W DRUGIEJ KOLEJNOŚCI, PRZY ZAŁOŻENIU SPEŁNIENIA NASTĘPUJĄCYCH KRYTERIÓW:

*** Zgłaszają możliwość utworzenia dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego i jednocześnie przewidują występowanie w przyszłości potrzeb w zakresie tworzenia dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego dla 3-4 latków oraz wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej w gminie w grupie 3-4 latków jest wyższy od 50%;**

*** Zgłaszają brak możliwości utworzenia dodatkowych (przy wykorzystaniu obecnie posiadanych zasobów lokalowych) miejsc wychowania przedszkolnego i jednocześnie przewidują wystąpienie potrzeb w zakresie tworzenia dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego dla 3-4 latków oraz wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej w gminie w grupie 3-4 latków jest wyższy od 50%.**

OŚRODKI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINY

Należy mieć świadomość niejednorodności gmin zakwalifikowanych również do tej grupy. Uwidacznia się ona w fakcie występowania dużego zróżnicowania pomiędzy gminami w zakresie możliwości tworzenia dodatkowych miejsc.

Do grupy opisanych wyżej gmin (grupa II) należy zaliczyć:

Lista podstawowa	
Lp.	Gmina
1	Augustów (1)

Lista skorygowana	
Lp.	Gmina
1	Augustów (1)

Lista podstawowa	
Lp.	Gmina
2	Białystok (1)
3	Bielsk Podlaski (1)
4	Choroszcz (3)
5	Ciechanowiec (3)
6	Czarna Białostocka (3)
7	Czeremcha (2)
8	Czyżew (3)
9	Dąbrowa Białostocka (3)
10	Grajewo (1)
11	Hajnówka (1)
12	Hajnówka (2)
13	Juchnowiec Kościelny (2)
14	Klukowo (2)
15	Kobylin-Borzemy (2)
16	Kolno (1)
17	Krypno (2)
18	Łapy (3)
19	Łomża (1)
20	Łomża (2)
21	Michałowice (3)
22	Mielnik (2)
23	Mońki (3)
24	Narewka (2)
25	Nowe Piekuty (2)
26	Orla (2)
27	Piątnica (2)
28	Przerośl (2)
29	Przytuły (2)
30	Puńsk (2)
31	Radziłów (2)
32	Rudka (2)
33	Sejny (1)
34	Siemiatycze (1)
35	Sokółka (3)
36	Supraśl (3)
37	Suwałki (1)
38	Szumowo (2)
39	Śniadowo (2)
40	Turośl Kościelna (2)
41	Wasilków (3)

Lista skorygowana	
Lp.	Gmina
2	Białystok (1)
3	Bielsk Podlaski (1)
4	Choroszcz (3)
5	Ciechanowiec (3)
6	Czarna Białostocka (3)
7	Czeremcha (2)
8	Czyżew (3)
9	Dąbrowa Białostocka (3)
10	Grajewo (1)
11	Hajnówka (1)
12	Hajnówka (2)
13	Juchnowiec Kościelny (2)
14	Klukowo (2)
15	Kobylin-Borzemy (2)
16	Kolno (1)
17	Krypno (2)
18	Łapy (3)
19	Łomża (1)
20	Łomża (2)
21	Michałowice (3)
22	Mielnik (2)
23	Mońki (3)
24	Narewka (2)
25	Nowe Piekuty (2)
26	Orla (2)
27	Piątnica (2)
28	Przerośl (2)
29	Przytuły (2)
30	Puńsk (2)
31	Rudka (2)
32	Sejny (1)
33	Siemiatycze (1)
34	Sokółka (3)
35	Suwałki (1)
36	Szumowo (2)
37	Śniadowo (2)
38	Turośl Kościelna (2)
39	Wasilków (3)
40	Wąsosz (2)
41	Zambrów (1)

Lista podstawowa	
Lp.	Gmina
42	Wąsosz (2)
43	Zambrów (1)

Lista skorygowana	
Lp.	Gmina

Uwzględniając w prowadzonym wnioskowaniu wartość skorygowanej prognozy zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018³¹ należy stwierdzić, iż w zdecydowanej większości gmin potrzeby w zakresie brakujących miejsc wychowania przedszkolnego utrzymają się na podobnym poziomie (grupa II - lista skorygowana). Potwierdzają to dane odnośnie przewidywanej liczby brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020, jak również dostosowania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami. Szczegółowa analiza przypadków, w których odnotowano wartości ujemne skorygowanej prognozy, skłania ku wnioskowi, że można rozważyć usunięcie z listy gminy Radziłów (2) oraz Supraśl (3), które prawdopodobnie w wyniku obecnie realizowanych projektów oraz tych, które otrzymają dopiero dofinansowanie zaspokoją, zidentyfikowane w badaniu ankietowym, potrzeby.

W przypadku gminy wiejskiej Juchnowiec Kościelny (2) w prowadzonej analizie uwzględniono liczbę miejsc ujętych w projekcie dofinansowanym w konkursie ogłoszonym w roku 2016. Na podstawie analizy liczby brakujących miejsc wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2017/2018 oraz w latach kolejnych 2018/2019 i 2019/2020 można stwierdzić, iż prawdopodobnie fakt otrzymania dofinansowania na stworzenie nowych miejsc został uwzględniony już w wynikach ankietowych dotyczących bieżącego roku szkolnego. Tym samym zgodnie z przyjętą procedurą obliczania skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 przyjmuje wartości ujemne. Prognozowana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego w latach 2018/2019 i 2019/2020 w przedziale 160-200 wskazuje, iż mimo realizacji zgłoszonych projektów, potrzeby na terenie analizowanej gminy nadal będą się utrzymywały.

Wyniki badania ankietowego w gminie Radziłów (2) ujawniło 16 brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków w roku szkolnym 2017/2018. Gmina wnioskuje w jednym z ogłoszonych konkursów o dofinansowanie utworzenie 25 nowych miejsc wychowania przedszkolnego. Tym samym, zgodnie z przyjętą procedurą obliczeniową, wartość skorygowanej prognozy zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 przyjmuje wartości ujemne. Należy przypuszczać, iż brak ostatecznej decyzji o przyznaniu dofinansowania (w momencie przeprowadzania badania ankietowego) spowodował, iż dodatkowe miejsca nie zostały uwzględnione dla roku szkolnego 2017/2018. Należy jednak stwierdzić, że przy założeniu, iż gmina otrzyma dofinansowanie w ramach złożonego projektu, wszystkie zidentyfikowane na obecną chwilę potrzeby, w zakresie brakujących miejsc wychowania przedszkolnego, zostaną zaspokojone. Potwierdza to analiza przewidywanej liczby brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków w latach 2018/2019 i 2019/2020 na terenie gminy. Badane placówki nie zgłosiły w tym zakresie żadnych potrzeb.

³¹ W analizie wykorzystano wartości przedstawione w kolumnie 7 w tabeli 21, które uwzględniają miejsca wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków wykazane w projektach złożonych w latach 2016-2017, które już otrzymały dofinansowanie ze środków RPOWP 2014-2020 lub projekty, w przypadku, których ocena jeszcze się nie zakończyła.

W przypadku gminy Supraśl (3) ujemna wartość skorygowanej prognozy zapotrzebowania wynika przede wszystkim z realizacji projektu, który otrzymał dofinansowanie i przewiduje utworzenie 120 nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków na terenie gminy. Prawdopodobnie w momencie badania ten fakt został już uwzględniony, a tym samym liczba brakujących miejsc w roku szkolnym 2017/2018 odpowiednio skorygowana. Analiza przewidywanej liczby brakujących miejsc wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2018/2019 i 2019/2020 wykazała, że potrzeby będą się utrzymywały na poziomie 20-25 brakujących miejsc. Na podstawie tego faktu, jak również realizowanego projektu oraz przy założeniu, iż kolejny projekt otrzyma dofinansowanie można przypuszczać, iż potrzeby w zakresie miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4 latków na terenie analizowanej gminy zostaną zaspokojone.

GRUPA III – GMINY, DO KTÓRYCH WSPARCIE MOGŁOBY BYĆ KIEROWANE W TRZECIEJ KOLEJNOŚCI, PRZY ZAŁOŻENIU SPEŁNIENIA NASTĘPUJĄCYCH KRYTERIÓW:

* Zgłaszają możliwość tworzenia dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego, ale nie przewidują występowania w przyszłości potrzeb w zakresie tworzenia dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego dla 3-4 latków, jednocześnie gminę charakteryzuje niski poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego (poniżej 50%);

* Zgłaszają brak możliwości tworzenia dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego i nie przewidują występowania w przyszłości potrzeb w zakresie tworzenia dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego dla 3-4 latków, jednocześnie gminę charakteryzuje niski poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego (poniżej 50%).

OŚRODKI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINY

Należy mieć świadomość niejednorodności gmin zakwalifikowanych również do tej grupy. Uwidacznia się ona w fakcie występowania zróżnicowania pomiędzy gminami w zakresie możliwości tworzenia dodatkowych miejsc, jak i w poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej wśród 3-4 latków.

W opisaney sytuacji należałoby wziąć pod uwagę fakt, iż gminy mogą posiadać możliwości, a potrzeby mogą się pojawiać w miarę wzrostu świadomości rodziców, zwłaszcza w sytuacji obowiązywania przepisów nakazujących gminie zapewnienie dzieciom 3 letnim dostępu do wychowania przedszkolnego, jeżeli rodzice dziecka zgłoszą chęć skorzystania z takiej możliwości. Może również dojść do sytuacji, w której wzrost świadomości rodziców wpływający na zwiększenie zainteresowania objęciem dzieci edukacją może wymóc na gminie poszukiwanie możliwości lokalowych w pozostałych, gminnych zasobach lokalowych.

Do grupy opisanych wyżej gmin (grupa III) należy zaliczyć:

Lista podstawowa	
Lp.	Gmina
1	Brańsk (2)
2	Dubicze Cerkiewne (2)
3	Dziadkowice (2)
4	Grabowo (2)
5	Grodzisk (2)
6	Jeleniewo (2)
7	Krasnopol (2)
8	Krynki (3)

Lista skorygowana	
Lp.	Gmina
1	Brańsk (2)
2	Dubicze Cerkiewne (2)
3	Dziadkowice (2)
4	Grabowo (2)
5	Grodzisk (2)
6	Gródek (2)
7	Jasionówka (2)
8	Jeleniewo (2)

Lista podstawowa	
Lp.	Gmina
9	Milejczyce (2)
10	Nowinka (2)
11	Perlejewo (2)
12	Płaska (2)
13	Sejny (2)
14	Sidra (2)
15	Stawiski (3)
16	Suchowola (3)
17	Szudziałowo (2)
18	Turośl (2)
19	Zbójna (2)

Lista skorygowana	
Lp.	Gmina
9	Krasnopol (2)
10	Korycin (2)
11	Krynki (3)
12	Milejczyce (2)
13	Nowinka (2)
14	Perlejewo (2)
15	Płaska (2)
16	Sejny (2)
17	Sidra (2)
18	Stawiski (3)
19	Suchowola (3)
20	Szudziałowo (2)
21	Turośl (2)
22	Wyszki (2)
23	Zbójna (2)

Uwzględniając w prowadzonym wnioskowaniu wartość skorygowanej prognozy zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018³² należy stwierdzić, iż w zdecydowanej większości gmin potrzeby w zakresie brakujących miejsc wychowania przedszkolnego utrzymają się na podobnym, niskim poziomie (grupa III – lista skorygowana). Potwierdzają to również dane odnośnie przewidywanej liczby brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020, jak również dostosowania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami. Niewiele gmin w tej grupie zgłosiła możliwość zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego. Szczegółowa analiza przypadków, w których odnotowano wartości ujemne skorygowanej prognozy, tj. gmina Jeleniewo (2) i Płaska (2), nie dają podstaw do skorygowania pierwotnej listy gmin zaliczonych do grupy III.

W przypadku gminy Jeleniewo (2) odnotowano ujemną wartość skorygowanej prognozy zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków w roku szkolnym 2017/2018. Wynika, to przede wszystkim z faktu, iż nowe miejsca wychowania przedszkolnego, które mogą zostać stworzone w przypadku uzyskania dofinansowania ze środków RPOWP 2014-2020, zostały przewidziane w ramach projektu złożonego przez podmiot, który nie brał udziału w badaniu. Prawdopodobnie projekt przewiduje utworzenie nowej placówki. Tym samym nie ma podstaw do korygowania przedstawionej powyżej listy.

W przypadku gminy Płaska (2) ujemna wartość skorygowanej prognozy zapotrzebowania wynika przede wszystkim z faktu określenia liczby brakujących miejsc wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2017/2018 oraz jednoczesnego złożenia projektu przewidującego utworzenie 44 nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków na terenie gminy. Ta sytuacja oraz zaawansowanie procesu oceny złożonego projektu prawdopodobnie spowodował, iż w momencie przeprowadzania

³² W analizie wykorzystano wartości przedstawione w kolumnie 7 w tabeli 21, które uwzględniają miejsca wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków wykazane w projektach złożonych w latach 2016-2017, które już otrzymały dofinansowanie ze środków RPOWP 2014-2020 lub projekty, w przypadku, których ocena jeszcze się nie zakończyła.

badania ankietowego uwzględniono już fakt przyznania dofinansowania, nie wykazując dodatkowych potrzeb, które zostaną zaspokojone przez procedowany projekt.

W przypadku gminy Szypliszki (2) odnotowano ujemną wartość skorygowanej prognozy zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków w roku szkolnym 2017/2018. Wynika, to przede wszystkim z faktu, iż badane placówki nie określiły liczby brakujących miejsc wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2017/2018 i jednocześnie oceniane są dwa projekty przewidujące utworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków. Każdy z projektów znajduje się na innym etapie procesu oceny, tym samym należy przypuszczać, iż ten fakt częściowo miał wpływ na odpowiedzi udzielane przez ankietowane placówki, które potraktowały te projekty, jako już dofinansowane, a co za tym uznały, iż wszystkie potrzeby na terenie gminy w zakresie zapewnienia miejsc wychowania przedszkolnego zostaną zaspokojone.

Gminy nieujęte w wyżej wyodrębnionych grupach zostały przedstawione poniżej. Odrębnie dla listy podstawowej oraz listy skorygowanej.

Lista podstawowa	
Lp.	Gmina
1	Białowieża (2)
2	Boćki (2)
3	Brańsk (1)
4	Drohiczyn (3)
5	Gródek (2)
6	Jasionówka (2)
7	Kleszczele (3)
8	Korycin (2)
9	Narew (2)
10	Nowogród (3)
11	Sokoły (2)
12	Szepietowo (3)
13	Szypliszki (2)
14	Wysokie Mazowieckie (1)
15	Wyszki (2)

Lista skorygowana	
Lp.	Gmina
1	Augustów (2)
2	Białowieża (2)
3	Boćki (2)
4	Brańsk (1)
5	Drohiczyn (3)
6	Kleszczele (3)
7	Narew (2)
8	Nowogród (3)
9	Radziłów (4)
10	Sokoły (2)
11	Supraśl (2)
12	Suwałki (2)
13	Szepietowo (3)
14	Szypliszki (2)
15	Wysokie Mazowieckie (1)

Na ostatnim etapie analizy pod uwagę została wzięta poziom zainteresowania badanych placówek podjęciem działań o charakterze dostosowawczym w perspektywie do roku 2023 (kolumna 13 w tabeli 21). W przypadku gminy Wyszki (2) odnotowano zainteresowanie pracami remontowymi, rozbudową, przebudową przy jednoczesnym braku potrzeb w zakresie dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków. Zgłoszono jednak możliwość zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego. Tym samym na potrzeby konkursów finansowanych ze środków EFRR należałoby rozważyć przeniesienie gminy do grupy III (co znalazło odzwierciedlenie na liście skorygowanej grupy III). Podobne działanie należy zaproponować w przypadku gminy Korycin (2), Jasionówka (2), Gródek (2).

Zebrane dane zweryfikowano również w zakresie zapotrzebowania zgłaszanego przez JST w zakresie działań dostosowawczych w perspektywie do roku 2023, tj. budowy i adaptacji. W zdecydowanej większości przypadków dane pozyskane bezpośrednio z urzędów gmin nie wpłynęły

na zmianę przedstawionych powyżej list. Uwagę należy zwrócić na przypadek gminy Michałowo (3), która wykazała zainteresowanie budową przedszkola i oszacowała niezbędną na ten cel kwotę na 4,8 mln zł³³. Jednocześnie badana na terenie gminy placówka publiczna nie dysponuje możliwością zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego, a także nie wykazała, iż w najbliższych latach będzie brakowało w niej miejsc dla 3 i 4-latków lub będzie identyfikowała potrzeby w zakresie dostosowania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością. Przedstawiona sytuacja oraz fakt, że odsetek dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie gminy wynosi 55,6 spowodowała, iż nie dokonano przeniesienia analizowanej gminy do grupy III.

³³ Patrz tabela 5 w aneksie tabelarycznym.

Literatura

1. M. Pilich, *Ustawa o Systemie Oświaty. Komentarz*, Lex, wrzesień 2015.
2. *Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2013/2014*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2014.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania, Dz.U.2010 nr 161, poz. 1080.
4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. poz. 827
5. *Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty*, t. j. Dz.U.2015.2156 z późn. zm.
6. *Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*, MliR/H2014-2020/19(01)/06/2015, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 2 czerwca 2015 r.

Spis tabel

Tabela 1. Liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat) w województwie podlaskim na tle kraju w latach 2007-2016	12
Tabela 2. Dzieci w wieku 0-3 lata w województwie podlaskim na tle kraju w latach 2007-2016.....	13
Tabela 3. Liczba dzieci w województwie podlaskim w wieku 3-6 lat w latach 2015-2018	13
Tabela 4. Przewidywana liczba dzieci w województwie podlaskim w wieku 3-6 lat w latach 2015-2018	15
Tabela 5. Odsetek dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym.....	22
Tabela 6. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym.....	26
Tabela 7. Liczba badanych ośrodków wychowania przedszkolnego według statusu prawnego (publicznych i niepublicznych) w województwie podlaskim.....	30
Tabela 8. Struktura placówek wychowania przedszkolnego w poszczególnych gminach objętych badaniem.....	31
Tabela 9. Struktura badanych publicznych placówek wychowania przedszkolnego w poszczególnych gminach	34
Tabela 10. Struktura badanych niepublicznych placówek wychowania przedszkolnego w poszczególnych gminach	38
Tabela 11. Struktura badanych ośrodków wychowania przedszkolnego zgłaszających możliwość zwiększenia liczby miejsc w przypadku dostępności środków na ten cel	41
Tabela 12. Ośrodki wychowania przedszkolnego dysponujące możliwością zwiększenia liczby miejsc w placówce w przypadku dostępności środków na ten cel	41
Tabela 13. Poziom zainteresowania badanych placówek podjęciem działań o charakterze dostosowawczym w perspektywie do roku 2023 wg rodzaju działania	44
Tabela 14. Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3-latków w roku szkolnym 2017/2018	48
Tabela 15. Przewidywana brakująca liczba miejsc wychowania przedszkolnego dla 3-latków w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020 (ranking według deficytu w placówkach publicznych).....	51
Tabela 16. Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 4 latków w roku szkolnym 2017/2018	54
Tabela 17. Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 4 latków w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020 (ranking według deficytu w placówkach publicznych).....	58
Tabela 18. Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020	62
Tabela 19. Przewidywana liczba nauczycieli zainteresowana doskonaleniem w zakresie umiejętności i kompetencji zawodowych, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (ranking według zainteresowania w placówkach publicznych)	65
Tabela 20. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w placówkach publicznych i niepublicznych z terenów innych gmin (ranking według liczby dzieci w placówkach publicznych)	68
Tabela 21. Edukacja przedszkolna dzieci w wieku 3-4 lata według gmin województwa podlaskiego (dane syntetyczne)	72

Spis rysunków

Rysunek 1. Liczba dzieci w województwie podlaskim w wieku 3-6 lat w latach 2015-2018.....	14
Rysunek 2. Odsetek ośrodków wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim, które wzięły udział w badaniu.....	30
Rysunek 3. Struktura badanych ośrodków wychowania przedszkolnego według statusu prawnego (publiczne i niepubliczne) w województwie podlaskim w %.....	31
Rysunek 4. Struktura badanych ośrodków wychowania przedszkolnego według deklarowanej możliwości zwiększenia liczby miejsc w placówkach (publicznych i niepublicznych)	40
Rysunek 5. Przebywanie dzieci ze specjalnymi potrzebami w badanych placówkach w roku szkolnym 2017/2018	61

Aneks tabelaryczny

Tabela 1. Liczba badanych ośrodków wychowania przedszkolnego, które nie potrafiły oszacować brakującej liczby miejsc dla 3-latków w roku szkolnym 2017/2018 oraz 2018/2019

Lp.	Gmina	Liczba placówek publicznych	Liczba placówek niepublicznych
1	Białystok (1)	43	14
2	Suwałki (1)	8	2
3	Turośl (2)	5	-
4	Piątnica (2)	4	-
5	Jaświły (2)	3	-
6	Korycin (2)	3	-
7	Stawiski (3)	3	-
8	Szumowo (2)	3	-
9	Grodzisk (2)	2	-
10	Klukowo (2)	2	-
11	Kobylin-Borzemy (2)	2	-
12	Kolno (2)	2	-
13	Łapy (3)	2	-
14	Łomża (1)	2	-
15	Perlejewo (2)	2	-
16	Sejny (2)	2	-
17	Supraśl (3)	2	-
18	Szepietowo (3)	2	-
19	Wysokie Mazowieckie (1)	2	-
20	Augustów (1)	1	-
21	Bielsk Podlaski (1)	1	-
22	Bielsk Podlaski (2)	1	-
23	Ciechanowiec (3)	1	-
24	Dąbrowa Białostocka (3)	1	1
25	Dobrzyniewo Duże (2)	1	-
26	Dziadkowice (2)	1	-
27	Goniądz (3)	1	-
28	Hajnówka (2)	1	-
29	Łomża (2)	1	-
30	Mały Płock (2)	1	-
31	Miastkowo (2)	1	-
32	Milejczyce (2)	1	-
33	Nowogród (3)	1	-
34	Nurzec-Stacja (2)	1	-
35	Puńsk (2)	1	-
36	Raczki (2)	1	-
37	Radziłów (2)	1	-

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gmina	Liczba placówek publicznych	Liczba placówek niepublicznych
38	Rajgród (3)	1	2
39	Rutki (2)	1	-
40	Sokółka (3)	1	-
41	Sztabin (2)	1	-
42	Turośń Kościelna (2)	1	-
43	Tykocin (3)	1	-
44	Zabłudów (3)	1	-
45	Zambrów (1)	1	-
46	Zbójna (2)	1	-
47	Siemiatycze (1)	-	1
Ogółem		121	20

Wyjaśnienia:

(1) Gmina miejska

(2) Gmina wiejska

(3) Gmina miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Tabela 2. Liczba badanych ośrodków wychowania przedszkolnego, które nie potrafiły oszacować brakującej liczby miejsc dla 4-latków w roku szkolnym 2017/2018 oraz 2018/2019

Lp.	Gmina	Liczba placówek publicznych	Liczba placówek niepublicznych
1	Augustów (1)	1	-
2	Białystok (1)	44	15
3	Bielsk Podlaski (1)	1	-
4	Bielsk Podlaski (2)	1	-
5	Ciechanowiec (3)	1	-
6	Dąbrowa Białostocka (3)	2	1
7	Dobrzyniewo Duże (2)	1	-
8	Działkowice (2)	1	-
9	Goniądz (3)	1	-
10	Grodzisk (2)	2	-
11	Hajnówka (2)	1	-
12	Janów (2)	2	-
13	Jaświły (2)	3	-
14	Klukowo (2)	2	-
15	Kobylin-Borzemy (2)	2	-
16	Kolno (2)	2	-
17	Korycin (2)	3	-
18	Łapy (3)	2	-
19	Łomża (1)	3	-
20	Łomża (2)	1	-
21	Mały Płock (2)	1	-
22	Miastkowo (2)	1	-

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Liczba placówek publicznych	Liczba placówek niepublicznych
23	Milejczyce (2)	1	-
24	Nowogród (3)	1	-
25	Nurzec-Stacja (2)	1	-
26	Perlejewo (2)	2	-
27	Piątnica (2)	2	-
28	Puńsk (2)	1	-
29	Raczki (2)	1	-
30	Radziłów (2)	1	-
31	Rajgród (3)	1	1
32	Rutki (2)	1	-
33	Sejny (2)	2	-
34	Sokółka (3)	2	-
35	Stawiski (3)	3	-
36	Supraśl (3)	1	-
37	Suwałki (1)	7	2
38	Szepietowo (3)	2	-
39	Sztabin (2)	1	-
40	Szumowo (2)	3	-
41	Turośl (2)	5	-
42	Turośl Kościelna (2)	1	-
43	Wizna (2)	1	-
44	Wiżajny (2)	0	-
45	Wysokie Mazowieckie (1)	2	-
46	Zabłudów (3)	1	-
47	Zambrów (1)	1	-
48	Zbójna (2)	1	-
Ogółem		123	19

Wyjaśnienia:

- (1) Gmina miejska
- (2) Gmina wiejska
- (3) Gmina miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Tabela 3. Szacunkowa wartość środków na realizację działań o charakterze dostosowawczym w perspektywie do roku 2023 wg rodzaju działania (w tys. zł)

Lp.	Gmina	Rozbudowa	Przebudowa	Remont	Adaptacja posiadanych pomieszczeń
1	Augustów (1)	80	100	430	2 050
2	Augustów (2)	0	0	20	300
3	Bakałarzewo (2)	0	0	0	200
4	Bargłów Kościelny (2)	0	0	20	0
5	Białowieża (2)	0	0	0	0
6	Białystok (1)	15 180	1 475	6 272	1 345
7	Bielsk Podlaski (1)	0	0	10	0

Lp.	Gmina	Rozbudowa	Przebudowa	Remont	Adaptacja posiadanych pomieszczeń
8	Bielsk Podlaski (2)	0	0	50	50
9	Boćki (2)	0	0	0	0
10	Brańsk (1)	0	0	0	0
11	Brańsk (2)	0	0	20	0
12	Choroszcz (3)	2 200	0	0	0
13	Ciechanowiec (3)	0	300	290	0
14	Czarna Białostocka (3)	0	0	0	0
15	Czeremcha (2)	0	0	0	0
16	Czyże (2)	0	0	0	0
17	Czyżew (3)	0	0	0	15
18	Dąbrowa Białostocka (3)	0	0	205	5
19	Dobrzyniewo Duże (2)	0	0	120	40
20	Drohiczyn (3)	0	0	0	0
21	Dubicze Cerkiewne (2)	0	0	0	0
22	Dziadkowice (2)	0	0	0	0
23	Filipów (2)	0	0	0	0
24	Giby (2)	0	0	0	0
25	Goniądz (3)	0	0	10	0
26	Grabowo (2)	0	0	100	0
27	Grajewo (1)	0	0	0	0
28	Grajewo (2)	400	0	130	0
29	Grodzisk (2)	0	0	700	0
30	Gródek (2)	0	0	20	0
31	Hajnówka (1)	0	0	223	80
32	Hajnówka (2)	0	0	25	40
33	Janów (2)	0	0	0	0
34	Jasionówka (2)	0	900	50	0
35	Jaświły (2)	0	0	26	0
36	Jedwabne (3)	0	0	18	48
37	Jeleniewo (2)	0	0	0	0
38	Juchnowiec Kościelny (2)	3 513	200	70	200
39	Kleszczewo (3)	0	0	0	0
40	Klukowo (2)	0	0	7	100
41	Knyszyn (3)	0	0	0	0
42	Kobylin-Borzymy (2)	0	0	0	0
43	Kolno (1)	0	250	200	0
44	Kolno (2)	0	0	0	0
45	Kołaki Kościelne (2)	0	0	0	0
46	Korycin (2)	2 600	0	0	0
47	Krasnopol (2)	0	500	0	0
48	Krynki (3)	0	0	0	0
49	Krypno (2)	0	0	0	0

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Rozbudowa	Przebudowa	Remont	Adaptacja posiadanych pomieszczeń
50	Kulesze Kościelne (2)	0	0	0	95
51	Kuźnica (2)	0	0	0	0
52	Lipsk (3)	0	0	80	0
53	Łapy (3)	0	150	87	100
54	Łomża (1)	6 000	100	2 560	66
55	Łomża (2)	0	0	90	20
56	Mały Płock (2)	0	0	57	0
57	Miastkowo (2)	0	0	0	0
58	Michałowice (3)	6 300	0	0	0
59	Mielnik (2)	3 500	0	0	0
60	Milejczyce (2)	0	0	30	0
61	Mońki (3)	0	0	5	0
62	Narew (2)	0	0	0	0
63	Narewka (2)	0	0	0	10
64	Nowe Piekuty (2)	0	0	0	20
65	Nowinka (2)	0	0	50	0
66	Nowogród (3)	0	0	50	0
67	Nowy Dwór (2)	0	0	0	30
68	Nurzec-Stacja (2)	0	0	0	0
69	Orla (2)	0	0	0	0
70	Perlejewo (2)	0	0	0	0
71	Piątnica (2)	0	0	33	0
72	Płaska (2)	0	0	0	0
73	Poświętne (2)	0	0	0	0
74	Przerośl (2)	0	700	700	0
75	Przytuły (2)	0	0	0	0
76	Puńsk (2)	0	0	100	0
77	Raczki (2)	0	0	0	50
78	Radziłów (2)	0	0	10	10
79	Rajgród (3)	75	100	185	70
80	Rudka (2)	0	0	0	0
81	Rutka-Tartak (2)	0	0	0	0
82	Rutki (2)	0	0	37	0
83	Sejny (1)	0	0	0	0
84	Sejny (2)	0	0	0	0
85	Sidra (2)	0	0	0	0
86	Siemiatycze (1)	0	0	0	0
87	Siemiatycze (2)	0	0	250	0
88	Sokoły (2)	0	0	50	0
89	Sokółka (3)	2 000	10 000	1 820	1 000
90	Stawiski (3)	0	100	200	0
91	Suchowola (3)	0	0	3	0

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gmina	Rozbudowa	Przebudowa	Remont	Adaptacja posiadanych pomieszczeń
92	Supraśl (3)	0	0	0	0
93	Suraz (3)	0	120	0	0
94	Suwałki (1)	190	0	585	190
95	Suwałki (2)	0	0	0	0
96	Szczuczyn (3)	0	0	0	200
97	Szepietowo (3)	0	0	330	30
98	Sztabin (2)	2 000	0	0	0
99	Szudziałowo (2)	0	0	0	0
100	Szumowo (2)	0	0	0	0
101	Szypliszki (2)	0	0	200	700
102	Śniadowo (2)	0	0	0	50
103	Trzcianne (2)	0	0	0	0
104	Turośl (2)	0	0	0	0
105	Turośl Kościelna (2)	100	20	10	710
106	Tykocin (3)	0	0	30	0
107	Wasilków (3)	0	0	100	750
108	Wąsosz (2)	0	0	5	0
109	Wizna (2)	0	0	0	0
110	Wiązany (2)	250	0	250	0
111	Wysokie Mazowieckie (1)	0	0	0	0
112	Wysokie Mazowieckie (2)	500	0	0	0
113	Wyszki (2)	520	0	10	0
114	Zabłudów (3)	2 500	0	4	0
115	Zambrów (1)	0	0	50	0
116	Zambrów (2)	50	50	20	20
117	Zawady (2)	0	0	0	0
118	Zbójna (2)	0	32	15	5
Ogółem		47 958	15 097	17 022	8 599

Wyjaśnienia:

(1) Gmina miejska

(2) Gmina wiejska

(3) Gmina miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Tabela 4. Edukacja przedszkolna dzieci w wieku 3-4 lata według gmin województwa podlaskiego (dane syntetyczne)

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków dysponujących możliwością zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w roku 2016	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego potencjalnie dofinansowanych w programie w roku 2017	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 9=6-(7+8)	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 latków		Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 4 latków		Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością.		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin
		2016	zmiana 2016 do 2007						2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Augustów (1)	100,4	47,6	4	29	0	12	17	25	25	10	10	15	21	35
2	Augustów (2)	45,5	45,5	1	0	0	47	-47	0	0	0	0	2	1	8
3	Bakalarzewo (2)	33,3	33,3	1	0	0	0	0	6	13	18	14	0	0	8
4	Bargłów Kościelny (2)	37,9	37,9	3	6	0	0	6	0	0	10	10	0	0	0
5	Białowieża (2)	85,7	13,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Białystok (1)	101,2	25,3	39	1218	0	452	766	633	653	214	273	226	265	742
7	Bielsk Podlaski (1)	93,4	47,7	1	128	0	0	128	60	60	38	35	25	25	4
8	Bielsk Podlaski (2)	43,6	43,6	1	45	0	0	45	0	0	0	0	0	0	33
9	Boćki (2)	59,2	59,2	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Brańsk (1)	57,4	7,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15
11	Brańsk (2)	48,2	48,2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
12	Choroszcz (3)	54,6	19,8	1	31	0	0	31	15	20	3	15	0	0	5
13	Ciechanowiec (3)	56,3	41,4	3	4	0	0	4	9	8	9	9	3	2	7
14	Czarna Białostocka (3)	52,8	17,1	0	13	0	0	13	49	30	0	20	2	1	0
15	Czeremcha (2)	67,5	18,5	1	22	0	0	22	0	0	0	0	0	0	0

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków dysponujących możliwością zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w roku 2016	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego potencjalnie dofinansowanych w programie w roku 2017	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 9=6-(7+8)	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 latków		Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 4 latków		Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością.		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin
		2016	zmiana 2016 do 2007						2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	
16	Czyże (2)	36,0	15,2	1	13	0	0	13	0	0	0	0	0	0	1
17	Czyżew (3)	57,5	47,9	1	6	0	0	6	0	0	0	0	2	2	14
18	Dąbrowa Białostocka (3)	69,2	48,6	3	85	0	0	85	0	0	0	0	0	0	18
19	Dobrzyniewo Duże (2)	48,1	43,0	2	26	0	0	26	15	20	0	0	1	1	0
20	Drohiczyn (3)	52,1	40,8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
21	Dubicze Cerkiewne (2)	40,0	40,0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Dziadkowice (2)	41,7	41,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Filipów (2)	26,7	26,7	0	29	0	0	29	0	0	0	0	0	0	0
24	Giby (2)	51,2	49,4	1	15	0	0	15	0	0	0	0	0	0	1
25	Goniądz (3)	38,2	22,9	2	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10	1
26	Grabowo (2)	25,0	25,0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Grajewo (1)	80,5	37	0	59	0	55	4	0	0	0	0	1	0	0
28	Grajewo (2)	27,5	27,5	5	0	0	0	0	0	10	0	0	8	8	1
29	Grodzisk (2)	39,7	39,7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Gródek (2)	69,3	69,3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Hajnówka (1)	89,2	28,0	2	61	0	0	61	10	10	10	10	13	13	29
32	Hajnówka (2)	57,1	57,1	3	5	0	0	5	0	0	0	0	0	0	6

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków dysponujących możliwością zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w roku 2016	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego potencjalnie dofinansowanych w programie w roku 2017	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 9=6-(7+8)	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 latków		Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 4 latków		Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością.		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin
		2016	zmiana 2016 do 2007						2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020			
33	Janów (2)	29,0	23,6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	5
34	Jasionówka (2)	59,1	32,7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
35	Jaświły (2)	48,1	48,1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	9
36	Jedwabne (3)	46,6	46,6	3	1	0	0	1	15	15	5	5	0	0	1
37	Jeleniewo (2)	43,1	43,1	0	0	0	15	-15	0	0	0	0	0	0	0
38	Juchnowiec Kościelny (2)	62,3	35,6	3	16	75	0	-59	130	120	98	45	3	4	21
39	Kleszczele (3)	65,7	30,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	Klukowo (2)	74,2	74,2	4	16	0	0	16	0	0	0	0	1	7	0
41	Knyszyn (3)	42,5	31,7	0	9	0	0	9	39	37	34	37	0	0	18
42	Kobylin-Borzymy (2)	67,7	67,7	2	4	0	0	4	0	0	0	0	5	1	1
43	Kolno (1)	88,1	68,7	1	16	0	0	16	0	0	0	0	2	2	40
44	Kolno (2)	12,6	12,6	2	1	0	0	1	11	9	11	11	1	1	4
45	Kołaki Kościelne (2)	40,4	19,0	0	3	0	0	3	22	18	3	0	2	2	0
46	Korycin (2)	66,1	46,1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
47	Krasnopol (2)	34,6	34,6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
48	Krynki (3)	50,0	26,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49	Krypno (2)	59,4	51,4	2	34	0	0	34	0	0	0	0	1	0	0

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków dysponujących możliwością zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w roku 2016	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego potencjalnie dofinansowanych w programie w roku 2017	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 9=6-(7+8)	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 latków		Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 4 latków		Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością.		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin
		2016	zmiana 2016 do 2007						2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	
50	Kulesze Kościelne (2)	50,0	50,0	1	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0
51	Kuźnica (2)	33,7	16,8	1	0	0	25	-25	20	21	19	19	0	0	0
52	Lipsk (3)	43,4	34,6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6	1
53	Łapy (3)	86,4	46,2	3	92	0	0	92	0	0	0	0	3	3	9
54	Łomża (1)	94,4	40,9	2	144	0	25	119	12	15	5	0	11	12	31
55	Łomża (2)	52,2	50,4	3	48	0	0	48	0	0	0	0	0	0	5
56	Mały Płock (2)	44,2	44,2	4	8	0	0	8	0	0	0	0	0	0	10
57	Miastkowo (2)	24,8	24,8	0	19	0	0	19	27	0	40	0	0	0	3
58	Michałowice (3)	55,6	26,2	0	0	0	0	0	15	15	10	10	5	5	0
59	Mielnik (2)	81,5	28,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	15
60	Milejczyce (2)	38,5	38,5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61	Mońki (3)	64,9	38,3	0	76	0	0	76	2	0	2	0	0	0	6
62	Narew (2)	78,7	44,6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
63	Narewka (2)	67,2	67,2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0
64	Nowe Piekuty (2)	72,7	69,6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	5	18
65	Nowinka (2)	41,8	41,8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
66	Nowogród (3)	55,8	25,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków dysponujących możliwością zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w roku 2016	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego potencjalnie dofinansowanych w programie w roku 2017	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 9=6-(7+8)	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 latków		Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 4 latków		Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością.		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin
		2016	zmiana 2016 do 2007						2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	
67	Nowy Dwór (2)	16,3	16,3	1	11	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0
68	Nurzec-Stacja (2)	41,9	18,9	0	48	0	0	48	0	0	0	0	0	0	3
69	Orla (2)	59,5	59,5	1	21	0	0	21	0	0	0	0	0	0	0
70	Perlejewo (2)	43,9	43,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71	Piątnica (2)	52,1	37,6	3	9	0	0	9	0	0	0	0	2	2	22
72	Płaska (2)	29,8	29,8	0	0	0	44	-44	0	0	0	0	0	0	0
73	Poświętne (2)	8,8	8,8	1	31	0	0	31	0	0	0	0	0	0	0
74	Przerośl (2)	58,2	58,2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	4
75	Przytuły (2)	58,7	58,7	0	22	0	0	22	0	0	0	0	1	0	0
76	Puńsk (2)	63,3	40,3	2	37	0	0	37	0	0	0	0	0	0	1
77	Raczki (2)	35,8	35,8	1	14	0	0	14	0	0	0	0	0	1	1
78	Radziłów (2)	51,0	51,0	4	16	0	25	-9	0	0	0	0	0	0	0
79	Rajgród (3)	43,5	43,5	4	26	0	0	26	0	0	0	0	5	6	1
80	Rudka (2)	55,6	55,6	0	16	0	0	16	0	0	0	0	0	0	4
81	Rutka-Tartak (2)	14,9	14,9	1	23	0	0	23	0	0	0	0	0	0	0
82	Rutki (2)	37,9	37,9	1	33	0	0	33	0	0	0	0	0	0	0
83	Sejny (1)	78,3	35,4	0	44	0	1	43	14	0	0	0	3	2	44

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków dysponujących możliwością zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w roku 2016	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego potencjalnie dofinansowanych w programie w roku 2017	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 9=6-(7+8)	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 latków		Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 4 latków		Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością.		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin
		2016	zmiana 2016 do 2007						2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	
84	Sejny (2)	35,4	35,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
85	Sidra (2)	27,0	27,0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
86	Siemiatycze (1)	97,8	25,0	3	174	0	40	134	40	40	11	12	18	14	61
87	Siemiatycze (2)	35,9	35,9	3	0	0	0	0	10	10	0	0	0	0	5
88	Sokoły (2)	65,6	65,6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
89	Sokółka (3)	69,7	30,0	6	101	0	25	76	15	20	6	5	15	11	8
90	Stawiski (3)	31,8	22,5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91	Suchowola (3)	21,9	11,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92	Supraśl (3)	53,9	27,0	1	21	120	30	-129	21	0	0	0	5	5	15
93	Suraz (3)	50,0	12,1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0
94	Suwałki (1)	77,0	42,2	7	448	0	136	312	108	98	78	45	60	55	83
95	Suwałki (2)	38,2	37,4	1	15	0	125	-110	0	0	0	0	0	0	21
96	Szczuczyn (3)	35,8	28,1	2	3	0	0	3	0	0	0	0	1	2	3
97	Szepietowo (3)	52,5	52,5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
98	Sztabin (2)	33,7	33,7	1	25	0	0	25	0	0	0	0	0	0	2
99	Szudziałowo (2)	48,1	48,1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
100	Szumowo (2)	72,7	64,5	1	8	0	0	8	0	0	0	0	1	0	0

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków dysponujących możliwością zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w roku 2016	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego potencjalnie dofinansowanych w programie w roku 2017	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 9=6-(7+8)	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 latków		Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 4 latków		Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością.		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin
		2016	zmiana 2016 do 2007						2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	
101	Szypliszki (2)	52,6	52,6	2	0	0	90	-90	0	0	0	0	0	0	0
102	Śniadowo (2)	50,4	43,1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6	2
103	Trzcianne (2)	21,2	21,2	2	0	0	0	0	3	3	0	0	2	1	7
104	Turośl (2)	13,3	13,3	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
105	Turośl Kościelna (2)	91,8	91,8	2	45	0	0	45	0	0	0	0	6	6	24
106	Tykocin (3)	45,5	29,8	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0
107	Wasilków (3)	82,7	40,2	4	67	0	0	67	8	8	5	5	14	14	30
108	Wąsosz (2)	53,1	53,1	5	39	0	0	39	5	0	0	0	0	0	2
109	Wizna (2)	41,6	41,6	3	56	0	30	26	0	0	0	0	4	3	0
110	Wiżajny (2)	34,1	34,1	0	0	0	0	0	0	10	14	20	0	0	1
111	Wysokie Mazowieckie (1)	112,9	66,6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	111
112	Wysokie Mazowieckie (2)	39,4	39,4	2	8	0	0	8	2	3	2	2	2	2	9
113	Wyszki (2)	53,1	53,1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
114	Zabłudów (3)	30,3	17,6	1	1	0	0	1	25	25	25	25	5	5	0
115	Zambrów (1)	96,0	48,1	0	153	0	18	135	0	0	0	0	5	5	81
116	Zambrów (2)	25,3	25,3	3	21	0	0	21	10	9	10	10	2	2	1

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Gminy	Gminy wg odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Liczba ośrodków dysponujących możliwością zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w roku 2016	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego potencjalnie dofinansowanych w programie w roku 2017	Skorygowana prognoza zapotrzebowania na miejsca opieki przedszkolnej dla 3 i 4-latków łącznie w roku szkolnym 2017/2018 9=6-(7+8)	Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 3 latków		Przewidywana liczba brakujących miejsc wychowania przedszkolnego dla 4 latków		Przewidywane potrzeby w zakresie dostosowywania/tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnością.		Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z terenów innych gmin
		2016	zmiana 2016 do 2007						2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	
117	Zawady (2)	43,2	43,2	1	16	0	0	16	0	0	0	0	0	0	2
118	Zbójna (2)	35,2	13,5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ogółem				218	3835	195	1195	2445	1382	1325	690	647	527	556	1730

Wyjaśnienia:

(1) Gmina miejska

(2) Gmina wiejska

(3) Gmina miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL oraz wyników badania ankietowego.

Tabela 5. Poziom zainteresowania JST działaniami o charakterze dostosowawczym w perspektywie do roku 2023 wg rodzaju działania

Lp.	Nazwa gminy	Budowa na terenie gminy nowego/nowych ośrodków w wychowaniu przedszkolnego	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na budowę na terenie gminy nowego/nowych ośrodków wychowania przedszkolnego	Budowa placówki		Adaptacja na potrzeby ośrodka wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na adaptację na potrzeby ośrodka wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Adaptacja			
				Przedszkole	Punkt przedszkolny			Przedszkole	Punkt przedszkolny	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Zespół wychowania przedszkolnego
1.	Augustów (1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Augustów (2)	NIE	-	-	-	TAK	-	1	-	-	-
3.	Bakałarzewo (2)	NIE	-	-	-	TAK	150 000	-	150 000	-	-
4.	Bargłów Kościelny (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Białowieża (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
6.	Białystok (1)	TAK	18 000 000	2	-	TAK	7 000 000	1	-	-	-
7.	Bielsk Podlaski (1)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
8.	Bielsk Podlaski (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
9.	Boćki (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Brańsk (1)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
11.	Brańsk (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Choroszcz (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.	Ciechanowiec (3)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
14.	Czarna Białostocka (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.	Czeremcha (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
16.	Czyże (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Nazwa gminy	Budowa na terenie gminy nowego/nowych ośrodków w wychowania przedszkolnego	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na budowę na terenie gminy nowego/nowych ośrodków wychowania przedszkolnego	Budowa placówki		Adaptacja na potrzeby wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na adaptację na potrzeby ośrodka wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Adaptacja			
				Przedszkole	Punkt przedszkolny			Przedszkole	Punkt przedszkolny	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Zespół wychowania przedszkolnego
17.	Czyżew (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	Dąbrowa Białostocka (3)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
19.	Dobrzyniewo Duże (2)	TAK	2 000 000	1	-	NIE	-	-	-	-	-
20.	Drohiczyn (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21.	Dubicze Cerkiewne (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
22.	Działkowice (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
23.	Filipów (2)	NIE	-	-	-	TAK	500 000	-	1	2	-
24.	Giby (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25.	Goniądz (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26.	Grabowo (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
27.	Grajewo (1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28.	Grajewo (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
29.	Grodzisk (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
30.	Gródek (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
31.	Hajnówka (1)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
32.	Hajnówka (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
33.	Janów (2)	TAK	4 000 000	1	-	NIE	-	-	-	-	-

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Nazwa gminy	Budowa na terenie gminy nowego/nowych ośrodków w wychowania przedszkolnego	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na budowę na terenie gminy nowego/nowych ośrodków wychowania przedszkolnego	Budowa placówki		Adaptacja na potrzeby wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na adaptację na potrzeby ośrodka wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Adaptacja			
				Przedszkole	Punkt przedszkolny			Przedszkole	Punkt przedszkolny	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Zespół wychowania przedszkolnego
34.	Jasionówka (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
35.	Jaświły (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36.	Jedwabne (3)	NIE	-	-	-	TAK	68 000	-	30 000	38 000	-
37.	Jeleniewo (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
38.	Juchnowiec Kościelny (2)	TAK	3 512 766	1	-	TAK	866 296,1	1	-	-	-
39.	Kleszczele (3)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
40.	Klukowo (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
41.	Knyszyn (3)	TAK	3 500 000	1	-	NIE	-	-	-	-	-
42.	Kobylin-Borzymy (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
43.	Kolno (1)	NIE	-	-	-	TAK	200 000	1	-	-	-
44.	Kolno (2)	TAK	4 000 000	1	-	NIE	-	-	-	-	-
45.	Kołaki Kościelne (2)	TAK	500 000	1	-	NIE	-	-	-	-	-
46.	Korycin (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47.	Krasnopol (2)	NIE	-	-	-	TAK	500 000	-	-	3	-
48.	Krynki (3)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
49.	Krypno (2)	NIE	-	-	-	TAK	250 000	1	-	-	-
50.	Kulesze Kościelne (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Nazwa gminy	Budowa na terenie gminy nowego/nowych ośrodków w wychowania przedszkolnego	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na budowę na terenie gminy nowego/nowych ośrodków wychowania przedszkolnego	Budowa placówki		Adaptacja na potrzeby wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na adaptację na potrzeby ośrodka wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Adaptacja			
				Przedszkole	Punkt przedszkolny			Przedszkole	Punkt przedszkolny	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Zespół wychowania przedszkolnego
51.	Kuźnica (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
52.	Lipsk (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
53.	Łapy (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
54.	Łomża (1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55.	Łomża (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
56.	Mały Płock (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
57.	Miastkowo (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
58.	Michałowice (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
59.	Mielnik (2)	TAK	3 500 000	1	-	NIE	-	-	-	-	-
60.	Milejczyce (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
61.	Mońki (3)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
62.	Narew (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
63.	Narewka (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
64.	Nowe Piekuty (2)	TAK	3 000 000	1	-	NIE	-	-	-	-	-
65.	Nowinka (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
66.	Nowogród (3)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
67.	Nowy Dwór (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Nazwa gminy	Budowa na terenie gminy nowego/nowych ośrodków w wychowania przedszkolnego	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na budowę na terenie gminy nowego/nowych ośrodków wychowania przedszkolnego	Budowa placówki		Adaptacja na potrzeby wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na adaptację na potrzeby ośrodka wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Adaptacja			
				Przedszkole	Punkt przedszkolny			Przedszkole	Punkt przedszkolny	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Zespół wychowania przedszkolnego
68.	Nurzec-Stacja (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
69.	Orla (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
70.	Perlejewo (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
71.	Piątnica (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
72.	Płaska (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
73.	Poświętne (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
74.	Przerośl (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
75.	Przytuły (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
76.	Puńsk (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
77.	Raczki (2)	NIE	-	-	-	TAK	250 000		1		-
78.	Radziłów (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
79.	Rajgród (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80.	Rudka (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
81.	Rutka-Tartak (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
82.	Rutki (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
83.	Sejny (1)	NIE	-	-	-	TAK	100 000	-	-	1	-
84.	Sejny (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-

*Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim*

Lp.	Nazwa gminy	Budowa na terenie gminy nowego/nowych ośrodków w wychowania przedszkolnego	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na budowę na terenie gminy nowego/nowych ośrodków wychowania przedszkolnego	Budowa placówki		Adaptacja na potrzeby wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na adaptację na potrzeby ośrodka wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Adaptacja			
				Przedszkole	Punkt przedszkolny			Przedszkole	Punkt przedszkolny	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Zespół wychowania przedszkolnego
85.	Sidra (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
86.	Siemiatycze (1)	NIE	-	-	-	TAK	200 000	1	-	-	-
87.	Siemiatycze (2)	NIE	-	-	-	TAK	600 000	1	-	-	-
88.	Sokoły (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
89.	Sokółka (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
90.	Stawiski (3)	NIE	-	-	-	TAK	200 000	-	-	2	-
91.	Suchowola (3)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
92.	Supraśl (3)	TAK	7 405 166	1	-	NIE	-	-	-	-	-
93.	Surz (3)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
94.	Suwałki (1)	TAK	4 559 040	1	-	NIE	-	-	-	-	-
95.	Suwałki (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
96.	Szczuczyn (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
97.	Szepietowo (3)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
98.	Sztabin (2)	TAK	2 500 000	1	-	NIE	-	-	-	-	-
99.	Szudziałowo (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
100.	Szumowo (2)	TAK	4 000 000	1	-	TAK	300 000	-	-	-	1
101.	Szypliszki (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-

Potrzeby jednostek samorządu gminnego
w zakresie zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w województwie podlaskim

Lp.	Nazwa gminy	Budowa na terenie gminy nowego/nowych ośrodków w wychowania przedszkolnego	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na budowę na terenie gminy nowego/nowych ośrodków wychowania przedszkolnego	Budowa placówki		Adaptacja na potrzeby wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Szacunkowa wysokość środków niezbędnych na adaptację na potrzeby ośrodka wychowania przedszkolnego innego budynku po remoncie	Adaptacja			
				Przedszkole	Punkt przedszkolny			Przedszkole	Punkt przedszkolny	Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej	Zespół wychowania przedszkolnego
102.	Śniadowo (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
103.	Trzcianne (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
104.	Turośl (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
105.	Turośl Kościelna (2)	NIE	-	-	-	TAK	2 000 000	1	-	-	-
106.	Tykocin (3)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
107.	Wasilków (3)	NIE	-	-	-	TAK	750 000	3	1	-	-
108.	Wąsosz (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
109.	Wizna (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
110.	Wiżajny (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
111.	Wysokie Mazowieckie (1)	TAK	3 000 000	1	-	NIE	-	-	-	-	-
112.	Wysokie Mazowieckie (2)	TAK	1 000 000	1	-	NIE	-	-	-	-	-
113.	Wyszki (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
114.	Zabłudów (3)	NIE	-	-	-	TAK	2 500 000	1	-	-	-
115.	Zambrów (1)	NIE	-	-	-	TAK	3 700 000	1	-	-	-
116.	Zambrów (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-
117.	Zawady (2)	NIE	-	-	-	TAK	120 000	-	-	2	-
118.	Zbójna (2)	NIE	-	-	-	NIE	-	-	-	-	-

Wyjaśnienia:

(1) Gmina miejska

(2) Gmina wiejska

(3) Gmina miejsko-wiejska

„-„ Brak odpowiedzi. Brak odpowiedzi we wszystkich ocenianych kategoriach oznacza brak wypełnionej ankiety z danej gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.